

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Podgórzyn na lata 2016-2023

Opracowanie:

Centrum Doradztwa Energetycznego Sp. z o.o.

Biuro:

ul. Krakowska 11

43-190 Mikołów

Tel/fax: 32 326 78 16

e-mail: biuro@ekocde.pl

Zespół autorów:

Martyna Gajda

Klaudia Moroń

Michał Mroskowiak

Anna Piotrowska

Wojciech Płachetka

Kierownik projektu:

Agnieszka Kopańska

1. Spis treści

1. Spis treści	3
2. Wstęp.....	5
3. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	6
3.1 Na szczeblu międzynarodowym oraz Unii Europejskiej	6
3.2 Na szczeblu krajowym.....	8
3.3 Na szczeblu regionalnym	10
3.4 Na szczeblu lokalnym.....	12
4. Proces przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	14
I – KAMPANIA INFORMACYJNA.....	14
II – DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ ORAZ PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNO-ŚRODOWISKOWEJ GMINY.....	15
III - PARTYCYPACJA SPOŁECZNA	15
IV - STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	15
5. Zastosowana metodyka	16
6. Charakterystyka obecnej sytuacji Gminy Podgórzyn.....	18
6.1 Lokalizacja Gminy Podgórzyn	18
6.2 Zasoby przyrodnicze	18
7.CZEŚĆ I – DIAGNOZA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI.....	22
7.1 Strefa społeczna	22
Demografia	23
Pomoc społeczna	25
Bezpieczeństwo	28
Aktywność społeczna mieszkańców.....	30
Sport	33
7.2 Sfera gospodarcza.....	34
Bezrobocie	34
Podmioty gospodarcze	36
7.3 Sfera techniczna.....	37
7.4 Sfera środowiskowa	41
7.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna	46

8. Podsumowanie diagnozy sytuacji Gminy Podgórzyn.....	48
8.1 Podsumowanie zjawisk społecznych.....	48
8.2 Podsumowanie zjawisk gospodarczych	49
8.3 Podsumowanie zjawisk technicznych	50
8.4 Podsumowanie zjawisk środowiskowych.....	51
8.5 Podsumowanie zjawisk funkcjonalno-przestrzennych.....	52
9.Podsumowanie badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Podgórzyn	53
SFERA SPOŁECZNA	54
SFERA GOSPODARCZA	55
SFERA TECHNICZNA	57
SFERA ŚRODOWISKOWA.....	57
SFERA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA.....	58
10. Analiza SWOT	59
11. Identyfikacja obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem	61
12. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	64
PODOBSZAR 1 – MIŁKÓW	66
PODOBSZAR 2 –PODGÓRZYN.....	68
13. Zasięg przestrzenny i identyfikacja obszarów problemowych.....	70
14. Partycypacja społeczna.....	72
15. Cele, działania i efekty	74
15.1 Wizja rewitalizacji Gminy Podgórzyn	74
15.2 Identyfikacja działań rozwiązujących problemy	78
16. Indykatywne ramy finansowe	87
16.1 Instrumenty finansowania Programu Rewitalizacji	87
16.2 Plan finansowy LPR	89
17. System wdrażania LPR Gminy Podgórzyn	93
17.1 Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych	95
18. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja LPR Gminy Podgórzyn	96
19. Spis załączników	99

2. Wstęp

Procesy rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, społeczne, gospodarcze, czy funkcjonalne toczą się zwykle na określonym i ograniczonym przestrzennie obszarze. Człowiek dostosowując otoczenie do swoich potrzeb bardzo często głęboko w nie ingeruje, co przyczynia się do powstawania obszarów silnie zurbanizowanych. Z perspektywy czasu stwierdzić można, że wiele polskich gmin rozwinęło się w sposób chaotyczny i przypadkowy czego konsekwencją stały się wysokie koszty społeczne i ekonomiczne związane z ich funkcjonowaniem. Taki stan nieuchronnie wymusza wykorzystanie i przekształcenie terenów już w pewien sposób zagospodarowanych. Jednym z działań pobudzających korzystne zmiany na danym obszarze gminy jest rewitalizacja. Natomiast aby móc w sposób efektywny prowadzić działania rewitalizacyjne szczególnie istotne jest rzetelne i trafne zidentyfikowanie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w gminie.

Celem sporządzonej Diagnozy zjawisk kryzysowych w sferach: społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej i funkcjonalno-przestrzennej Gminy Podgórzyn wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jest zainicjowanie działań związanych z rewitalizacją gminy prowadzonych zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” opracowanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz „Wytycznymi programowymi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020”.

Przeprowadzona za pomocą zobiektywizowanych metod i wskaźników Diagnoza, wskazała te obszary Gminy Podgórzyn, które charakteryzują się szczególnie intensywną koncentracją szeregu niekorzystnych zjawisk, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk społecznych. Analiza zagadnień społecznych oraz w drugiej kolejności gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń oraz wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona została w oparciu o wiarygodne dane ilościowe oraz jakościowe pozyskane w odniesieniu do roku 2015 z:

- ❖ Urzędu Gminy w Podgórzynie;
- ❖ Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze;
- ❖ Komendy Policji w Karpaczu;
- ❖ Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Podgórzyn;

❖ Głównego Urzędu Statystycznego.

3. Powiązania programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

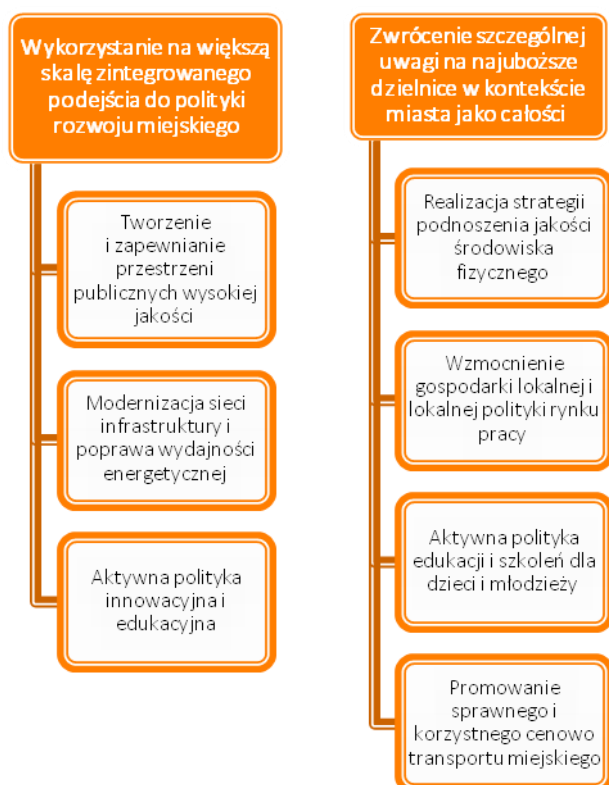
3.1

3.2 Na szczeblu międzynarodowym oraz Unii Europejskiej

Rewitalizacja gmin jest postrzegana na polu międzynarodowym jako jedno z kluczowych działań zmierzających do zrównoważonego rozwoju, rozumianego jako rozwój społeczny, gospodarczy, przestrzenny i techniczny, który ma na celu wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów miejskich.

Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich

„Karta Lipska na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich” jest dokumentem państw członkowskich, który został opracowany przy szerokim i przejrzystym udziale zainteresowanych stron. W ramach Karty wyznaczono II kluczowe cele:

W ramach polityki zintegrowanego rozwoju miast ważne są przede wszystkim następujące działania:

- ❖ tworzenie i zapewnianie wysokiej jakości przestrzeni publicznych (wysoki standard środowiska życia – „Kultury budowlanej” – Baukultur – na obszarze całego miasta i jego otoczenia);

- ❖ modernizacja sieci infrastrukturalnych (w tym miejskiego transportu publicznego) oraz poprawa efektywności energetycznej;
- ❖ aktywna polityka innowacyjna i edukacyjna (tworzenie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, szkolnej oraz tworzenie związków pomiędzy przemysłem i przedsiębiorcami a społecznością naukową).

Należy zwrócić szczególną uwagę na najuboższe/zdegradowane dzielnice miast. Należy przeciwdziałać różnicom społeczno-gospodarczym występującym w obrębie jednego miasta – zapobiegać wykluczeniu społecznemu, wysokiemu bezrobociu i niskiej jakości środowiska. W ramach polityki zintegrowanego rozwoju miast ważne jest w tym aspekcie:

- realizacja strategii podnoszenia jakości środowiska fizycznego (w tym poprawa wyglądu, warunków fizycznych oraz efektywności energetycznej budynków w dzielnicach kryzysowych);
- wzmacnianie gospodarki lokalnej i prowadzenie lokalnej polityki rynku pracy dostosowanej do potrzeb mieszkańców – poprzez oferowanie szkoleń dostosowanych do zapotrzebowania, ułatwianie zakładania firm, promowanie gospodarki społecznej;
- wspieranie skutecznego i przystępnego cenowo transportu miejskiego, który łączy dzielnice zdegradowane z resztą miasta, zapewniając ich lepszą integrację i umożliwiając ich rozwój.

Europa 2020- Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Dokument jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi.¹

Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Priorytet wraz z celami, bezpośrednio związanymi z procesem rewitalizacji został zawarte poniżej.

Priorytet III. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

¹ Dokument „Europa 2020” <http://ec.europa.eu/>

Ponadto, wpływa na osiągnięcie 3 z 5 celów głównych:

CEL 1 Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75% wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata.

CEL 4 Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

CEL 5 Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydzwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

3.3 Na szczeblu krajowym

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

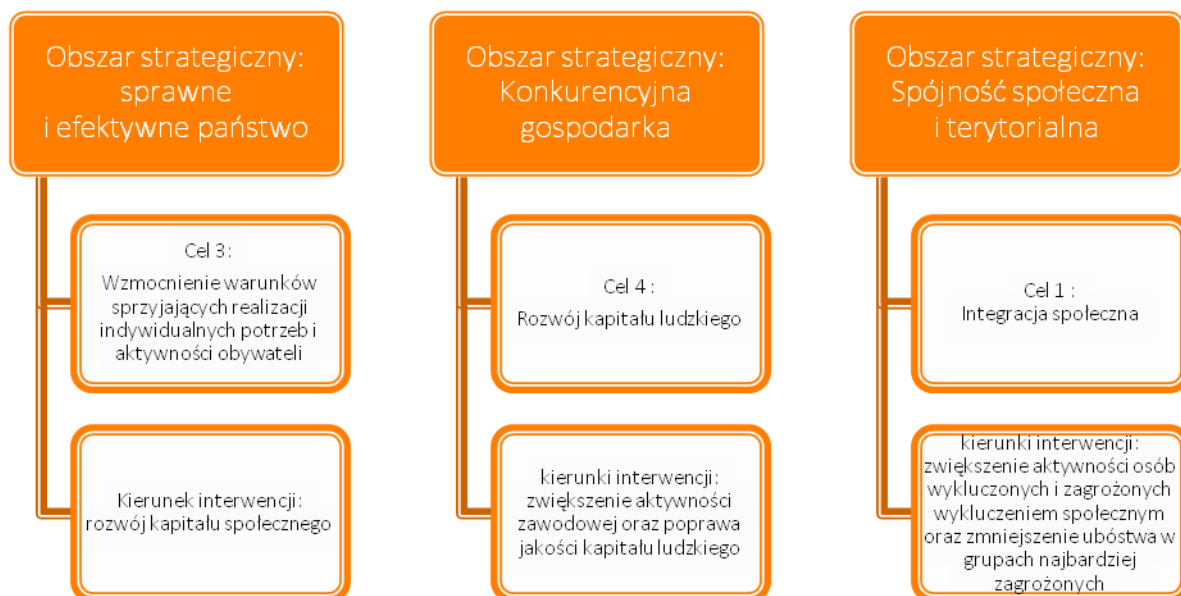
Dokument ten wyznacza trzy cele strategiczne, najistotniejszym z punktu widzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji jest²:

- obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki(modernizacji), który jest nastawiony na zbudowanie nowych przewag konkurencyjnych Polski opartych o wzrost KI (wzrost kapitału ludzkiego, społecznego, relacyjnego, strukturalnego) i wykorzystanie impetu cyfrowego, co daje w efekcie większą konkurencyjność.
- obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - Rozwój regionalny: Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
 - Kierunek interwencji: Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach.
- Obszar Efektywności i sprawności państwa: Kapitał społeczny: Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Strategia rozwoju Kraju 2020

Strategia realizowana jest przez trzy obszary strategiczne, z punktu widzenia realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji istotne są następujące cele oraz kierunki interwencji.

² Dokument dostępny: <https://mac.gov.pl>

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie

Istotnym zapisem w „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary” w kontekście rewitalizacji jest *„Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym”* Cel 2 Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”)- w ramach celu wyznaczono kierunki działań:

- ❖ 2.1. Wzmocnienie spójności w układzie krajowym
- ❖ 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe
- ❖ 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze
- ❖ 2.4. Przewycięzanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE
- ❖ 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności.

Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020

Dokument ten ukierunkowany jest na osiągnięcie celu głównego: Wzrost konkurencyjności polski Zachodniej w wymiarze europejskim poprzez efektywne wykorzystanie potencjałów makroregionu- Wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego makroregionu.

Kierunki interwencji w ramach celu szczegółowego:

- ❖ Inicjowanie i wspieranie współpracy naukowo-badawczej ośrodków z Polski Zachodniej
- ❖ Budowanie komplementarnej oferty edukacyjnej służącej dostosowaniu kapitału ludzkiego do potrzeb gospodarki opartej na wiedzy
- ❖ Inicjowanie wspólnych działań edukacyjnych promujących postawy przedsiębiorcze i innowacyjne
- ❖ Wzmocnienie mechanizmów transferu wiedzy między nauką i biznesem w celu komercjalizacji wyników badań.

3.4 Na szczeblu regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020

Osiągnięcie złożonych w Strategii celów będzie możliwe dzięki skupieniu prowadzonych działań w ośmiu kluczowych grupach, nazwanych dalej Makrosferami, skierowanych na wzmocnienie rozwoju gospodarczego Dolnego Śląska i kierunkujących racjonalny dobór przedsięwzięć. Rewitalizacja jest wpisana w Makrosferę Rozwój Obszarów Miejskich i Wiejskich oraz turystykę.

W ramach Rozwoju Obszarów Miejskich i Wiejskich, planowane są następujące przedsięwzięcia:

1) Rozwój Obszarów Miejskich

- ❖ Opracowanie i wdrożenie regionalnej polityki miejskiej
- ❖ Przeciwdziałanie degradacji urbanistycznej miast i ograniczenie rozlewania się zabudowy
- ❖ Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich, zwłaszcza zwartych powierzchni o charakterze parkowym

- ❖ Opracowanie wytycznych urbanistycznych dla województwa dolnośląskiego w celu racjonalnego gospodarowania zasobem, jakim jest przestrzeń
- ❖ Opracowanie strategii rozwoju i planów zagospodarowania przestrzennego miejskich obszarów funkcjonalnych, w tym Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego i obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych.

2) Rozwój Obszarów Wiejskich

- ❖ Realizacja działań w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich
- ❖ Realizacja programu Odnowa Wsi Dolnośląskiej
- ❖ Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich
- ❖ Programowanie i realizacja prac urządzeniowo-rolnych
- ❖ Wsparcie działań na rzecz zwiększenia samowystarczalności żywnościowej regionu i kreowanie marki dolnośląskich produktów oraz poprawa dostępności do rynków zbytu
- ❖ Wpieranie działań rolno-środowiskowych, szczególnie w obszarach cennych przyrodniczo i krajobrazowo.
- ❖ Promowanie inwestycji umożliwiających wzrost wydajności i efektywności energetycznej w produkcji rolno-spożywczej wraz z ograniczaniem emisji
- ❖ Ochrona ziem o najwyższej klasie bonitacji
- ❖ Opracowanie i wdrożenie wojewódzkiego programu ochronnego dla gleb o najwyższym poziomie bonitacji.

W ramach turystyki:

- ❖ Rewitalizacja istniejących szlaków turystycznych, w tym także szczególnie atrakcyjnych pod względem krajoznawczym i widokowym linii kolejowych oraz tworzenie nowych tras turystycznych w oparciu o inwentaryzację krajoznawczą.

3.5 Na szczeblu lokalnym

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Podgórzyn

Celem studium jest koordynacja działalności w zakresie gospodarki przestrzennej w zakresie:

- ❖ tworzenia warunków dla prawidłowego gospodarowania zasobami przyrodniczymi, kulturowymi i infrastrukturą na terenie gminy, celem zapewnienia jej zrównoważonego rozwoju,
- ❖ sporządzania planów miejscowych /wg wymogów art.13 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym/,
- ❖ planowania inwestycji z zakresu zadań własnych gminy i inwestycji komercyjnych oraz ich wzajemną koordynację,
- ❖ tworzenie warunków dla rozwoju i poszerzenia rynku pracy,
- ❖ polityki gospodarki nieruchomościami,
- ❖ podwyższenia turystycznej i uzdrowiskowej atrakcyjności gminy,
- ❖ podniesienia standardu życia i zamieszkania lokalnej społeczności.

Wśród kierunków zagospodarowania przestrzennego, istotnych z punktu widzenia rewitalizacji można wyróżnić m.in.:

- ❖ tworzenie tras i ścieżek rowerowych,
- ❖ budowę i modernizację dróg,
- ❖ tereny mieszkaniowe, w miarę zagospodarowywania, powinny być wyprzedzająco uzbrajane w infrastrukturę techniczną i włączane w system usług towarzyszących,
- ❖ planowane doprowadzenie sieci gazowej średniego ciśnienia do wszystkich miejscowości nie posiadających gazu,
- ❖ modernizacja, rozbudowa i wymiana sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Podgórzyn na lata 2010-2013 z perspektywą do roku 2018

Celem nadrzędnym polityki ekologicznej gminy Podgórzyn jest: dążenie do osiągnięcia zrównoważonego i trwałego rozwoju gminy poprzez poprawę stanu środowiska przyrodniczego, zachowanie jego istotnych walorów, utrzymanie ład przestrzennego i rozwój infrastruktury ochrony środowiska.

Osiągnięciu powyższych celów służyć będzie realizacja następujących priorytetów:

- ❖ wzmocnianie systemu zarządzania ochroną środowiska,
- ❖ ochrona dziedzictwa przyrodniczego oraz racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi - wśród tego priorytetu wyznacza się **rewitalizację zdegradowanych terenów przemysłowych**,
- ❖ podnoszenie jakości poszczególnych eko-komponentów,
- ❖ zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- ❖ ochrona klimatu.

Wśród zadań własnych istotnych z punktu widzenia rewitalizacji wyznaczono m.in. utrzymanie zieleni i skwerów, systematyczne podnoszenie jakości nawierzchni dróg gminnych, termomodernizację budynków użyteczności publicznej czy budowę ścieżek rowerowych.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność LSR Partnerstwa Ducha Gór na lata 2014-2020

Strategia ta obejmuje m.in. obszar gminy Podgórzyn.

Zakres tematyczny instrumentu RLKS obejmuje m.in. działania na rzecz poprawy zatrudnienia i tworzenia miejsc pracy, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, rozwój ekonomii społecznej i usług świadczonych w interesie ogólnym, rewitalizację fizyczną, gospodarczą i społeczną ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.

Cele LSR na lata 2014-2020:

- ❖ I.1. Poprawa dostępności do infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturowej, opartej na zasobach, innowacyjnej, z poszanowaniem środowiska i klimatu do 2020(23) r.

- ❖ III.1 Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój obszaru, z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych, z poszanowaniem środowiska i klimatu na obszarze LGD Partnerstwo Ducha Gór do 2020(23) r.
- ❖ III.2. Wspieranie włączenia społecznego na obszarze LGD Partnerstwo Ducha Gór do 2020(23) r.

Cel I.1. uzupełnia inne cele dot. ochrony środowiska oraz przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz rewitalizacji i dostępności infrastruktury, na innym obszarze lub w innym wymiarze, obszarach.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2014-2023

Na terenie Aglomeracji Jeleniogórskiej działają aktywnie instytucje kultury. Instytucje te dążą do podnoszenia jakości świadczonych usług. W regionie występują obiekty kulturalne wymagające remontu, modernizacji czy rewitalizacji. Problemem jest również wysoki odsetek obszarów zdegradowanych wymagających rewitalizacji.

Dodatkowo konieczna jest rewitalizacja zdegradowanych obszarów połączona z rewitalizacją tkanki społecznej miast i obszarów wiejskich. Na terenie całego obszaru funkcjonalnego występują, w rozproszeniu, miejsca wymagające rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności, obszarów miejskich i wiejskich. Rekomendowany do objęcia wsparciem jest zatem cały obszar AJ, chociaż kumulacja potrzeb występuje przede wszystkim w gminach miejskich obszaru funkcjonalnego. Potrzeby rewitalizacyjne w gminach wiejskich także występują, z tym, że w większym rozproszeniu i mniejszej skali niż w miastach.

Strategia wyznacza priorytet inwestycyjny 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów, którego celem szczegółowym jest kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich, w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

4. Proces przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

I – KAMPANIA INFORMACYJNA

Proces przygotowania LPR rozpoczął się od intensywnej kampanii informacyjnej o projekcie. Stworzono specjalną stronę internetową www.rewitalizacja.podgorzyn.pl, na której zamieszczano wszystkie istotne informacje o projekcie i podejmowanych działaniach. Informacje te zamieszczano również na stronie głównej Gminy Podgórzyn. Dodatkowo przygotowano ulotki i plakaty informujące o przystąpieniu Gminy Podgórzyn do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz o możliwości aktywnego uczestnictwa w procesie tworzenia tego dokumentu. Plakaty, zaproszenia na

podejmowane działania były, oprócz zamieszczenia na ww. stronach, rozwieszone na tablicach ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach oraz w publicznie popularnych miejscach.

Pierwszym etapem, rozpoczynającym prace nad tworzeniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Podgórzyn, była Konferencja Inaugurująca. Wydarzenie to miało na celu przedstawienie interesariuszom istoty tworzenia tego dokumentu.

II – DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ ORAZ PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNO-ŚRODOWISKOWEJ GMINY

Do sporządzenia diagnozy zjawisk kryzysowych na terenie Gminy Podgórzyn w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej i środowiskowej potrzebne było pozyskanie niezbędnych danych ilościowych. Na ich podstawie sporządzona została Diagnoza obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji. Obszary te, zgodnie z wytycznymi, zostały przedstawione w formie załącznika mapowego w skali 1:5000. Sposób wyznaczania wskaźników obszarów zdegradowanych został omówiony w kolejnym rozdziale.

III - PARTYCYPACJA SPOŁECZNA

Istotnym elementem tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Podgórzyn jest aktywny udział interesariuszy zewnętrznych w procesie tworzenia dokumentu jak i realizacji jego założeń. W związku z tym, już na etapie przystąpienia do jego opracowania mieszkańcy mogli uczestniczyć w Konferencji Inaugurującej oraz warsztatach organizowanych przez Urząd Gminy w Podgórzynie.

Mieszkańcy na bieżąco mogli śledzić stronę internetową poświęconą rewitalizacji Gminy Podgórzyn, na której systematycznie pojawiały się informacje o formach uczestnictwa w tworzeniu tego dokumentu. Dla mieszkańców została przygotowana ankieta online i w wersji papierowej, która miała na celu poznanie największych obszarów problemowych Gminy Podgórzyn. Dodatkowo, aby umożliwić interesariuszom zewnętrznym zgłaszanie działań do Programu Rewitalizacji stworzono formularz zgłaszania działań rewitalizacyjnych w formie elektronicznej i papierowej.

IV - STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Na podstawie art. 47 i 57 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 353, dalej ustawa o oś) zwrócono się z wnioskiem o zajęcie stanowiska, w kwestii konieczności przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Podgórzyn na lata 2016 - 2023” do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

5. Zastosowana metodyka

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszarów zdegradowanych. W celu dokonania rzetelnej oraz miarodajnej oceny zjawisk społecznych na terenie Gminy Podgórzyn zastosowano analizę porównawczą na zbiorze miejscowości tej Gminy. Przyjęta metodyka pozwoliła na identyfikację zakresu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej oraz funkcjonalno-przestrzennej Gminy Podgórzyn oraz wskazanie ich nasilenia w porównaniu do poszczególnych miejscowości w Gminie Podgórzyn.

Obszar wyznaczony po dokonanej syntezy wyników uzyskanych z przeprowadzonej analizy obecnej sytuacji w gminie, obszar cechujący się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym, obszar, na których ze względu istotnego znaczenia dla rozwoju gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar nie większy niż **20%** powierzchni gminy

Obszar zamieszkały przez nie więcej niż **30%** mieszkańców

*Ocenę skali koncentracji problemów oparto na wskaźniku syntetycznym, odzwierciedlającym problemy: społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne gminy. Wskaźnik syntetyczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych, pogrupowanych w dwie podgrupy, przedstawione w Tabeli 1. W przypadku oceny sytuacji gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oprócz mierzalnych wskaźników posłużono się danymi punktowymi, zaprezentowanymi w formie graficznej z uwzględnieniem lokalizacji.

Tabela 1. Wskaźniki cząstkowe diagnozy obszarów problemowych – stan na rok 2015 (źródło: opracowania CDE Sp. z o.o.)

Grupa	Lp.	Wskaźnik cząstkowy/ zjawiska punktowe według lokalizacji
Sfera społeczna	1.1.	❖ Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na 1 km ² powierzchni
	1.2.	❖ Frekwencja wyborcza [%]
	1.3.	❖ Liczba organizacji społecznych przypadająca na 100 mieszkańców
	1.4.	❖ Liczba obiektów sportowych przypadająca na 100 mieszkańców
	1.5.	❖ liczba interwencji policji na 1 km ²
	1.6.	❖ Liczba sporządzonych niebieskich kart / 1000 mieszkańców
Sfera gospodarcza	2.1.	❖ Liczba podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców
	2.2.	❖ Liczba osób bezrobotnych przypadająca na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
Sfera techniczna	3.1.	❖ Liczba zabytków na 1 km ²
	3.2.	❖ Liczba dróg lokalnych na 1 km ²
	3.3.	❖ Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na 1 km ²
Sfera środowiskowa	4.1	❖ Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM _{2,5}
	4.2	❖ Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM ₁₀
	4.3	❖ Obszary przekroczeń poziomów dopuszczalnych benzo(a)pirenu
	4.4	❖ Liczba pomników przyrody przypadająca na 1 km ² powierzchni
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	4.5	❖ Liczba interwencji straży pożarnej na 1 km ²

6. Charakterystyka obecnej sytuacji Gminy Podgórzyn

6.1 Lokalizacja Gminy Podgórzyn

Gmina Podgórzyn jest gminą wiejską, zlokalizowaną w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie jeleniogórskim. Powierzchnia Gminy to około 82,51 km², co stanowi ok. 13,2% powierzchni powiatu jeleniogórskiego. Około 7% powierzchni gminy znajduje się w granicach Karkonoskiego Parku Narodowego.

W skład Gminy wchodzi 10 sołectw: Borowice, Głębock, Marczyce, Miłków, Podgórzyn, Przesieka, Sosnówka, Staniszków, Ściegny, Zachełmie.

Od zachodu i północy Podgórzyn sąsiaduje z miastem Jelenia Góra, od północnego – zachodu z gminą Mysłakowice, od wschodu z miastem Kowary, od południa z miastem Karpacz oraz Republiką Czeską.

Powierzchnia Gminy Podgórzyn jest głównie zajęta przez tereny leśne oraz użytki rolne, które łącznie zajmują łącznie około 85 % powierzchni ogólnej Gminy, co jest zgodne z strukturą użytkową gruntów dla całego powiatu jeleniogórskiego. Tereny leśne w Gminie Podgórzyn zarządzane są przez Nadleśnictwo Śnieżka. Nadleśnictwo wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. Następne w kolejności powierzchni są tereny zurbanizowane, a w nich drogi i koleje oraz tereny mieszkaniowe.

Przez gminę Podgórzyn prowadzi droga wojewódzka nr 366 Piechowice – Kowary. Droga ta umożliwia rozproszanie ruchu pomiędzy zachodnią, a wschodnią częścią powiatu, łącząc poprzez Podgórzyn dwa największe ośrodki usług turystycznych, to jest: Szklarską Porębę i Karpacz. Sieć drogową tworzą ponadto odcinki 13 dróg powiatowych (2741D, 2742D, 2650D, 2653D, 2720D, 2721D, 2753D, 2754D, 2755D, 2651D, 2758D, 2652D, 2760D) o łącznej długości 50,2 km.

6.2 Zasoby przyrodnicze

Gmina Podgórzyn położona jest w obrębie dwóch jednostek fizycznogeograficznych: Kotliny Jeleniogórskiej i Karkonoszy, które pod względem geologicznym znajdują się w granicach jednostki nazywanej krystalinikiem karkonosko-izerskim.

Klimat Gminy determinowany jest głównie przez dwa czynniki:

- ❖ Geograficzny, który wynika z lokalizacji Gminy w środkowej Europie i jej położenia w obrębie Sudetów Zachodnich
- ❖ Cyrkulacyjny, związany z ruchami morskich, arktycznych i kontynentalnych mas powietrza.

Warunki temperaturowe regionu są uzależnione od topografii terenu – w okolicy szczytu Szernica (1331 m n.p.m.) średnia roczna temperatura powietrza wyniosła 1,9 °C, w Szklarskiej Porębie (640 m n.p.m.) już 6,7 °C, natomiast w Jeleniej Górze (342 m n.p.m.) – 7,6 °C. Jeśli chodzi o opady to wyraźnie zaznacza się maksimum letnie i minimum zimowe. Około 30 % sumy rocznej opadów w Szklarskiej Porębie i 40% na obszarze Kotliny Jeleniogórskiej przypada na sezon letni, od czerwca do sierpnia. Najniższe opady występują zazwyczaj w kwietniu, a najwyższe w lipcu. Wieloletnia róża wiatrów dla Szrenicy wskazuje wyraźną dominację przepływów z kierunków zachodnich: W i SW (około 38%) oraz na znaczny udział wiatrów północnych: N, NE, NW (około 24%). Najsilniejsze wiatry w strefie wierzchowinowej wieją z kierunków: południowego, południowo-zachodniego i zachodniego. Dni z wiatrem o prędkości powyżej 15 m/s jest w okolicach Szrenicy 142 w ciągu roku. Stan ciszy atmosferycznej występuje bardzo rzadko (1,6%).

Skrajnie południowa część gminy o powierzchni 546,2 ha leży na obszarze Karkonoskiego Parku Narodowego, utworzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1959 r. i rozszerzonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 maja 1996 Dz.U. z 1996r. Nr 64, poz. 306). W rozporządzeniu tym wyznacza się obowiązujące do dziś granice Parku i jego otuliny. Za podstawowe cele utworzenia Parku uznano:

- ❖ ochronę prawną unikatowych ekosystemów Karkonoszy, w celu ich zachowania w możliwie nienaruszonym stanie dla następnych pokoleń,
- ❖ możliwość udostępnienia terenu chronionego dla prowadzenia badań naukowych,
- ❖ udostępnienie terenu KPN dla turystyki.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2002 roku powierzchnia Parku wynosiła 5580,47ha, w tym 5563,25ha znajduje się w zarządzie Parku. Wokół Parku utworzono strefę ochronną (otulinę) o powierzchni 11 265 ha. W otulinie Parku znajdują się tereny otaczające Zachełmie, Przesiekę, Sosnowkę, Borowice oraz Miłków– jej granica przebiega tutaj mniej więcej wzdłuż granicy lasu.

Od 1992 roku Karkonoski Park Narodowy jest częścią Bilateralnego Rezerwatu Biosfery Karkonosze/ Krkonoše (MaB) o powierzchni ponad 60 tys. ha. Celem Rezerwatu Biosfery jest ochrona ekosystemów naturalnych, półnaturalnych, a także różnorodności biologicznej i wspólne Polsko- Czeskie prowadzenie badań naukowych. Utworzenie rezerwatu umożliwiło wspólne działania w zakresie edukacji ekologicznej i nauki poprzez wydawnictwa, wspólne konferencje naukowe i wystawy. Poprzez opiniowanie nowych inwestycji narciarskich oraz zasad prowadzenia gospodarki leśnej następuje koordynacja działań dla ochrony przyrody. Szczegółowe zadania do wykonania określają, w zależności od potrzeb, Biura Rezerwatu umiejscowione w dyrekcjach obu Parków.

Podgórzyn posiada także silne powiązania przyrodnicze z Karkonosko – Izerskim Obszarem Węzłowym, który sąsiaduje od wschodu z Kowarskim Grzbieciem (masyw Wołowej Góry z Izbicą), od zachodu –

z grzbietem Grabowca na Pogórzu Karkonoszy. Są to obszary włączone do europejskiej sieci obszarów chronionych Natura 2000 jako Specjalny Obszar Chroniony (SOO- utworzonymi dla ochrony siedlisk przyrodniczych) Karkonosze. Karkonosze są również Obszarem Specjalnej Ochrony (OSO), utworzonym dla ochrony ptaków. Ważną rolę w systemie przyrodniczym Podgórzyńna odgrywa także Obszar Węzłowy związany z Rudawami Janowickimi, który jest objęty ochroną jako Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk. Obszary te pełnią istotne funkcje przyrodnicze nie tylko w układzie lokalnym, ale również w skali międzyregionalnej (kontynentalnej).

W granicach gminy Podgórzyńna funkcjonują następujące obszary Natura 2000:

❖ **Karkonosze PLB020007**

❖ **Karkonosze PLH020006**

❖ **Stawy Sobieszowskie PLH020044:** Głównym elementem krajobrazu są tu stawy rybne i mozaika związanych z nimi siedlisk. Na pozostałym obszarze dominują plantacje wierzb purpurowej, pola orne, pastwiska i łąki. Zachowały się także niewielkie płaty torfowisk, jedyne jakie przetrwały w Kotlinie Jeleniogórskiej, a także zarośla i lasy łęgowe, rzadko spotykanych w Sudetach. Znaczna część tych biotopów znajduje się na terenie suchego zbiornika przeciwpowodziowego "Cieplice". Łącznie występuje tu 6 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG pokrywających około 30% powierzchni obszaru oraz 3 gatunki z polskiej czerwonej listy roślin i 11 gatunków roślin, prawnie chronionych w Polsce. Występują tu m.in. wydry *Lutra lutra*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, czerwonończyk nieparek *Lycaenadipar*, oba gatunki modraszków *Maculinea nausithous* i *Maculinea teleius* oraz pachnica dębowa *Osmoderna eremita* (jest to jedna z najsilniejszych populacji na Dolnym Śląsku).

❖ **Źródła Pijawnika PLH020076:** jest to obszar źródłowy niewielkiego potoku Pijawnik, który wypływając stąd uchodzi do Kamiennej. Cały obszar znajduje się średnio na wysokości 360-375 m n. p. m., a urozmaicają go niewysokie wzniesienia sięgające 390 m. Od zachodu i południa otaczają go wzniesienia Wzgórz Łomnickich, od północy zabudowania Czarnej Góry (obecnie dzielnica Jeleniej Góry), a wschodnią granicę stanowi ruchliwa droga z Jeleniej Góry do Karpacza. Praktycznie brak tu zabudowy; większość terenu pokrywają wilgotne i zmienno-wilgotne łąki trzęślicowe, a uzupełniają je fragmenty łąk świeżych, lasy olszowe oraz ich zaroślowe formy regeneracyjne i zapusty wierzbowe. Niewielkie fragmenty zajmują również torfowiska, ziołorośla oraz nieużytkowany obecnie staw. Występują tutaj 4 gatunki zwierząt z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Szczególnie istotne jest występowanie przeplatki aurinia dla której obszar ten stanowi jedyne aktualnie znane

stanowisko

w Sudetach. Dodatkowo obszar ten jest miejscem występowania dość licznej populacji dwóch gatunków modraszków: *Maculinea teleius* i *Maculinea nausithous*.

Ważną rolę lokalną i ponadlokalną pełnią korytarze ekologiczne - elementy wiążące cały system w spójną całość. Związane są one z ciekami wodnymi, w rejonie opracowania są to głównie: Potok Łomnica z Łomniczką i Skałką o znaczeniu regionalnym, łączący się z ponadregionalnym korytarzem ekologicznym Dolina Bobru, Potok Podgórna tworzący na wysokości Przesieki Wodospad Podgórnej, największy dopływ Wrzosówki wpadającej do Kamiennej; Kacza biorąca swój początek z wód pięciu potoków spływających z grzbietu Karkonoszy. Korytarze związane z dolinami rzek i potoków stwarzają dobre warunki dla przemieszczania się wielu gatunków zwierząt i roślin. Doliny rzeczne stanowią też naturalne kanały ruchów powietrza, pełniąc funkcje klimatyczne.

Tabela 2: Wykaz pomników przyrody zlokalizowanych na terenie Gminy Podgórzyn (źródło: RDOŚ we Wrocławiu)

Nazwa	Data nadania	Typ pomnika	Rodzaj twor	Opis pomnika	Tekstowy opis granic
Nie nadano nazwy	09.06.1994	Pojedynczy	drzewo	Suche konary	Rośnie w przypałacowym parku ok. 110 m na południe od hotelu "Pałac Stanisławów"
Nie nadano nazwy	09.06.1994	Pojedynczy	drzewo	Suche konary	Rośnie w przypałacowym parku niecałe 100 m na południowy wschód od hotelu "Pałac Stanisławów"
Nie nadano nazwy	21.04.1992	Skupisko	drzewo	Wielogatunkowa aleja 135 drzew, w terenie pomierzono 118 drzew	Drzewa zlokalizowane są wzdłuż drogi przy ogrodzeniu terenu należącego do domu dziecka
Nie nadano nazwy	09.06.1994	Pojedynczy	drzewo	Ścięte konary, huba	Rośnie po prawej stronie przy drodze prowadzącej w kierunku podgórzyńskich stawów ok. 200 m od skrzyżowania z drogą wojewódzką
Nie nadano nazwy	09.06.1994	Pojedynczy	drzewo	Ubytki wgłębne w pniu, suche gałęzie, ścięte konary	Rośnie po prawej stronie przy drodze prowadzącej w kierunku podgórzyńskich stawów ok. 200 m od skrzyżowania z drogą

					wojewódzką
Nie nadano nazwy	09.06.1994	Pojedynczy	drzewo	Ścięte konary	Rośnie na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej z drogą prowadzącą do Zachełmia
Nie nadano nazwy	17.10.2004	Pojedynczy	drzewo	Zmiany rakowe na pniu, suche gałęzie, ubytki w korze	Rośnie na klombie z głązów przy ul. Nowej w Podgórzynie
Nie nadano nazwy	09.06.1994	Skupisko	drzewo	grupa 2 drzew	Stoją bezpośrednio przy ul. Karkonoskiej Przesiece, ok. 40 m od "Kamienia Walońskiego"
Waloński Kamień	21.04.1992	Pojedynczy	inne		zlokalizowany jest w grupie skałek w zakolu ul. Karkonoskiej w Przesiece

7. CZĘŚĆ I – DIAGNOZA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH I REWITALIZACJI

7.1 Strefa społeczna

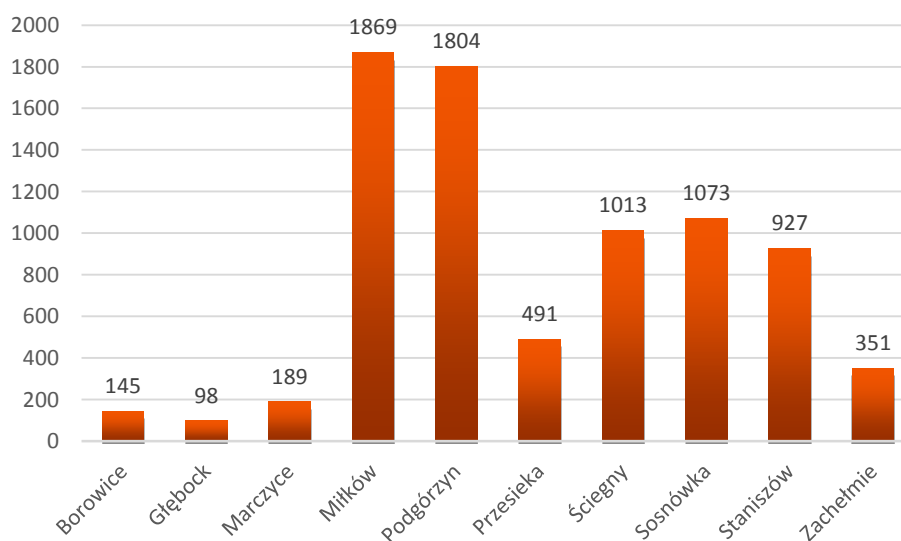
Zjawiska społeczne występujące na terenie danej jednostki administracyjnej stanowią najistotniejszy czynnik diagnozy prowadzącej do wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, czy słaby dostęp do edukacji, niski poziom kapitału społecznego lub uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym stanowią podstawę dla weryfikacji form kryzysu występujących w gminie, w tej właśnie sferze. Niniejsze opracowanie do weryfikacji zjawisk społecznych, przypisuje także zagadnienia z zakresu demografii.

Kluczowe problemy Gminy Podgórzyn w sferze społecznej zostały zidentyfikowane na podstawie uzyskanych danych statystycznych w zakresie: liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości z uwzględnieniem grup wiekowych, powierzchni poszczególnych miejscowości [km²], liczby rodzin korzystających z świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Podgórzynie. Przeanalizowano także dane odnośnie udziału społeczeństwa w życiu publicznym, tj. frekwencję wyborczą oraz liczbę organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Podgórzyn.

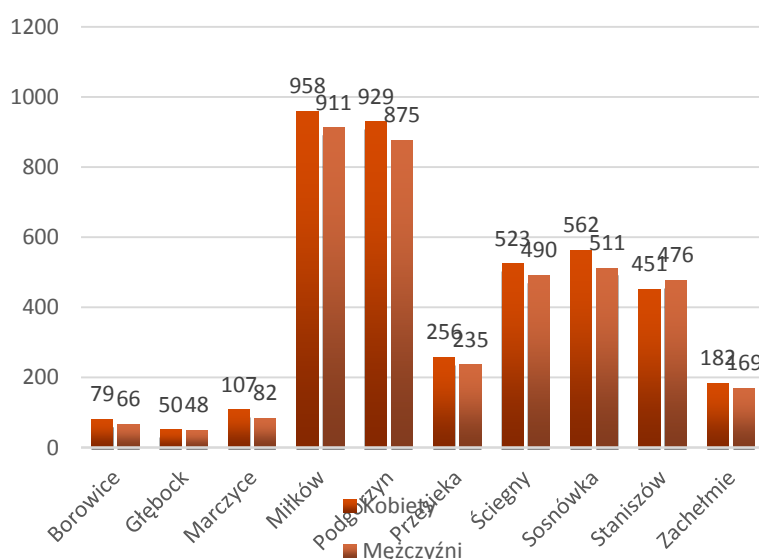
Demografia

W 2015 roku liczba mieszkańców Gminy Podgórzyn wyniosła 7960 (w tym 4097 kobiet oraz 3863 mężczyzn). Przyrost naturalny w 2015 roku wyniósł -2,9 promila. Poniższy rysunek przedstawia liczbę

mieszkańców w poszczególnych miejscowościach Gminy Podgórzyn w 2015 roku. Największą liczbę mieszkańców odnotowano w miejscowości Miłków (1869) i Podgórzyn (1804), najmniejszą natomiast w miejscowości Głębock (98).

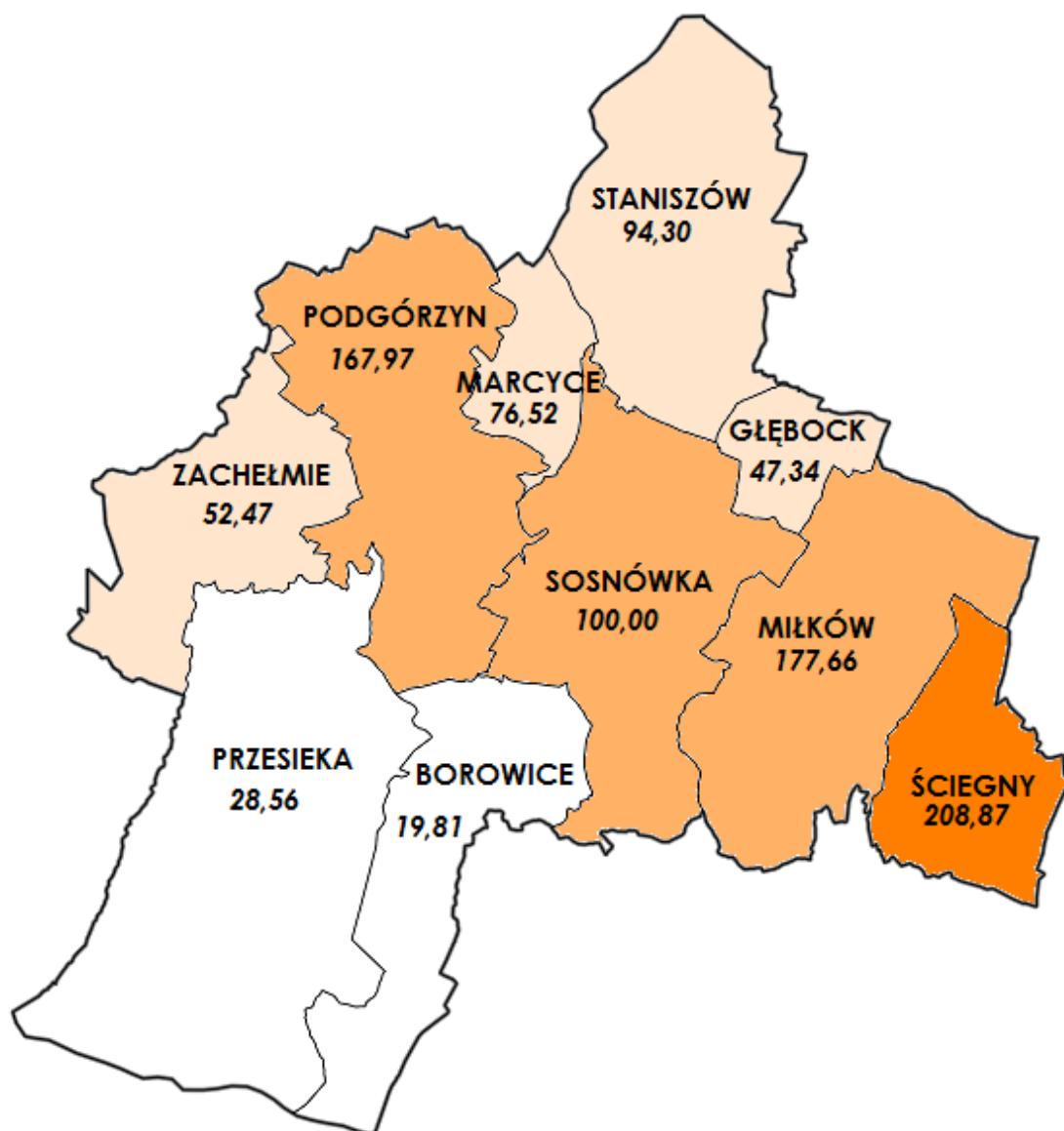

Rysunek 1: Liczba mieszkańców w Gminie Podgórzyn w poszczególnych miejscowościach (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Podgórzynie)

Rysunek 2: Liczba mieszkańców miejscowości wchodzących w skład Gminy Podgórzyn w uwzględnieniu płci (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Podgórzynie)

Poniższy rysunek przedstawia gęstość zaludnienia w poszczególnych sołectwach Gminy Podgórzyn. Najwyższą wartością tego parametru wykazuje się miejscowość Ściegny. Najniższą natomiast gęstość zaludnienia obserwuje się w miejscowości Borowice. Niska gęstość zaludnienia w miejscowości Borowice i Przesieka wynika z ich położenia w otulinie Karkonoskiego Parku Narodowego, gdzie znaczną część powierzchni zajmują tereny leśne.

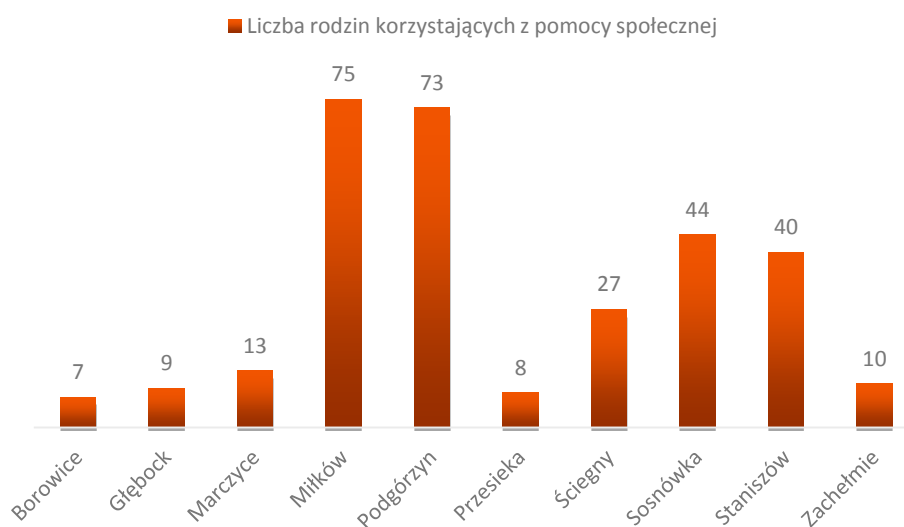

Rysunek 3: Gęstość zaludnienia [os./km²] w poszczególnych miejscowościach Gminy Podgórzyn (opracowanie własne)

Pomoc społeczna

W celu zdiagnozowania zjawisk kryzysowych w sferze społecznej przeanalizowano dane odnośnie liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w miejscowościach tworzących Gminę Podgórzyn. Uzyskano liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej z wyszczególnieniem powodu przyznania świadczenia społecznego. Poniższy rysunek przedstawia udział pobranych świadczeń socjalnych w poszczególnych miejscowościach z uwzględnieniem powodu ich przyznania.

Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej odnotowano w Miłkowie i Podgórzynie, a najmniej w Borowicach i Przesiece.

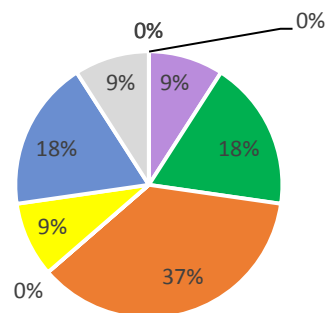

Rysunek 4: Liczba rodzin objętych pomocą społeczną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Podgórzynie w poszczególnych miejscowościach Gminy Podgórzyn (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Podgórzynie)

W celu zdiagnozowania nasilenia problemów społecznych we wszystkich miejscowościach Gminy Podgórzyn uzyskane dane liczbowe zostały przeliczone na 1 km² powierzchni. Pozwoliło to uzyskać wskaźnik, na podstawie którego oceniono stopień nasilenia niekorzystnych zjawisk. Najwyższym wskaźnikiem w tej dziedzinie wykazały się miejscowości Miłków (7,13), Podgórzyn (6,80), Marczyce (5,26), Ściegny (5,57).

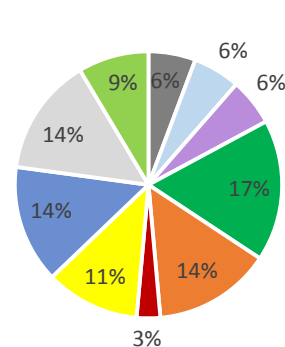
Bezdomność

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

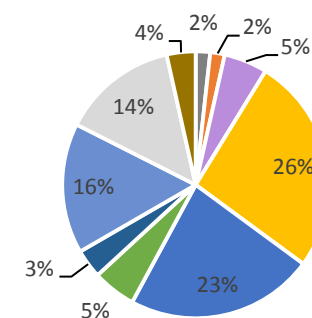
Alkoholizm

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

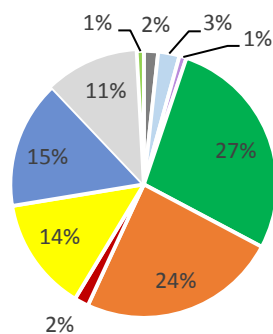
Ubóstwo

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

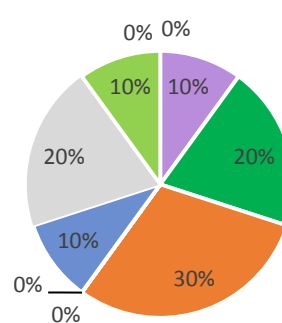
Niepełnosprawność

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

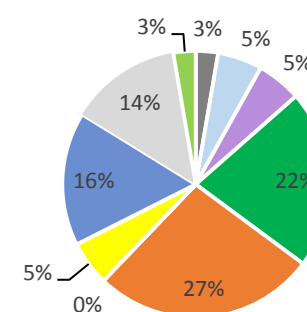
Bezradość

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

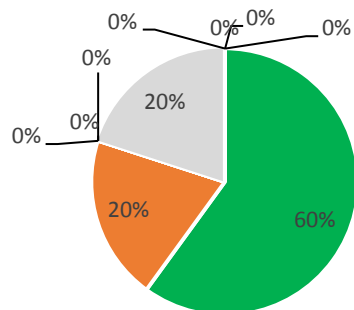
Długotrwała lub ciężka choroba

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

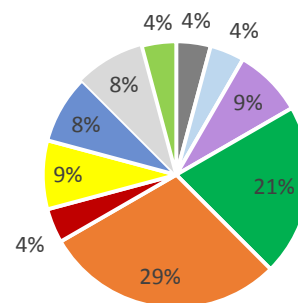
Zdarzenie losowe

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

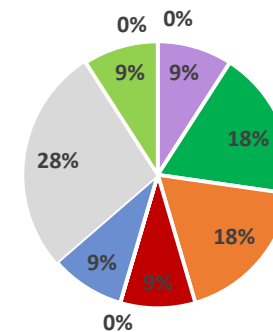
Wielodzietność

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

Potrzeba ochrony macierzyństwa

■ Borowice ■ Głębock ■ Marczyce ■ Miłków
■ Podgórzyn ■ Przesieka ■ Ściegny ■ Sosnówka
■ Stanisław ■ Zachełmie

Rysunek 5: Udział rodzin objętych pomocą społeczną w miejscowościach wchodzących w skład Gminy Podgórzyn z uwzględnieniem przyczyny udzielenia pomocy (opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Gminy w Podgórzynie)

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

POMOC SPOŁECZNA

	Liczba rodzin korzystających z świadczeń/na 1 km ²	Wskaźnik częściowy
Borowice	0,96	0,07
Głębock	4,35	0,58
Marczyce	5,26	0,72
Miłków	7,13	1,00
Podgórzyn	6,80	0,95
Przesieka	0,47	0,00
Ściegny	5,57	0,77
Sosnówka	4,10	0,55
Staniszów	4,07	0,54
Zachelmie	1,49	0,15

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Przestępczość stanowi ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Wskaźnik bezpieczeństwa na terenie Gminy Podgórzyn wyznaczono na podstawie uzyskanych danych odnośnie liczby interwencji policji oraz liczbę sporządzonych Niebieskich Kart. Najwięcej interwencji policji na 1 km² odnotowano w miejscowościach:

INTERWENCJE POLICJI

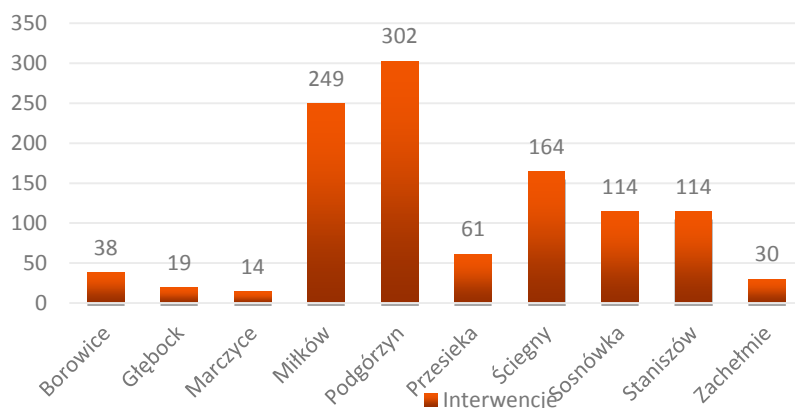
	liczba interwencji policji na 1 km ²	wskaźnik częściowy
Borowice	5,19	0,05
Głębock	9,18	0,19
Marczyce	5,67	0,07
Miłków	23,67	0,66
Podgórzyn	28,12	0,81
Przesieka	3,55	0,00
Ściegny	33,81	1,00
Sosnówka	10,62	0,23
Staniszów	11,60	0,27
Zachelmie	4,48	0,03

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Poniższy rysunek przedstawia łączną liczbę interwencji policji na terenie Gminy Podgórzyn. Z rysunku wynika, iż najczęściej policja interweniowała w miejscowości Podgórzyn i Miłków.

Rysunek 6: Liczba interwencji policji na terenie Gminy Podgórzyn (źródło: Urząd Gminy w Podgórzyźnie)

NIEBIESKIE KARTY

	Liczba sporządzonych niebieskich kart / 1000 mieszkańców	wskaźnik częstotliwości
Borowice	0,00	0,00
Głębock	0,00	0,00
Marczyce	0,00	0,00
Miłków	1,07	0,13
Podgórzyn	4,43	0,52
Przesieka	0,00	0,00
Ściegny	1,97	0,23
Sosnówka	0,00	0,00
Stanisław	1,08	0,13
Zachemie	8,55	1,00

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Aktywność społeczna mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany jakie zachodzą w ich otoczeniu. Jednym z przejawów takiej aktywności jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, na potrzeby niniejszego opracowania reprezentowana przez wskaźnik liczby organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego, zatem im większa jest liczba jednostek tego rodzaju tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność. Z przeprowadzonej diagnozy wynika zatem, że najmniej aktywna jest społeczność w Podgórzynie. Najwięcej organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców odnotowano w miejscowości Głębock.

ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Sołectwo	Organizacje społeczne na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy
Borowice	0,69	0,39
Głębock	1,02	0,00
Marczyce	0,53	0,58
Miłków	0,37	0,76
Podgórzyn	0,17	1,00
Przesieka	0,61	0,48
Ściegny	0,30	0,85
Sosnówka	0,37	0,76
Staniszów	0,54	0,56
Zachelmie	0,28	0,86

Legenda

	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywateli w życiu publicznym jest głosowanie w wyborach (dostępne dla każdego uprawnionego). Analizy dokonano w oparciu o dane Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3: Podział Gminy Podgórzyn na obwody wyborcze (źródło: Urząd Gminy w Podgórzynie)

Obwód	miejscowości
1	Podgórzyn, Zachelmie
2	Przesieka
3	Marczyce, Staniszów
4	Sosnówka, Borowice
5	Miłków, Głębock
6	Ściegny

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Najniższy poziom aktywności społecznej w wyborach parlamentarnych w 2015 roku identyfikuje się w obwodzie nr 5 - 38,19%.

Najwyższą frekwencję wyborczą odnotowano na terenie obwodu nr 2 – 49,43%.

FREKWENCJA WYBORCZA

Obwód	frekwencja wyborcza	wskaźnik częściowy
1	47,09	0,21
2	49,43	0,00
3	42,84	0,59
4	40,59	0,79
<u>5</u>	<u>38,19</u>	<u>1,00</u>
6	41,95	0,57

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

KULTURA I OŚWIATA

Wysoki poziom dostępności kultury oraz edukacji jest jednym z podstawowych wyznaczników rozwoju jednostek samorządu terytorialnego, skierowanego na obywateli. Na terenie Gminy cyklicznie odbywa się wiele wydarzeń kulturalnych. Poniższa tabela przedstawia zaplecze kulturalne Gminy Podgórzyn wraz z cyklicznie odbywającymi się wydarzeniami.

Tabela 4: Zaplecze kulturalne Gminy Podgórzyn wraz z organizowanymi wydarzeniami kulturalnymi (źródło: Urząd Gminy w Podgórzeniu)

Sołectwo	Instytucje kultury	Wydarzenia kulturalne
Borowice	brak	• Uroczysty Apel Poległych na cmentarzu jeńców wojennych; • "Gitara i ... - borowickie spotkania z poezją śpiewaną"
Głębock	brak	• Festiwal Ekologii Neohumanistycznej
Marczyce	1	• Noc Świętojańska; • Dzień dziecka
Miłków	2	• Piknik rodzinny, • Dzień Dziecka

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Podgórzyn	2	- Gminy Bał Seniora, - Kryterium uliczne o puchar Wójta Gminy Podgórzyn w kolarstwie szosowym; - Zakończenie wakacji-impresa dla dzieci; - Turniej Petanque - Piknik ze sztuką przy Dziurawej Skale;
Przesieka	brak	"Czasówka Sudecka- wyścig kolarski; - EnduroMtb Race, - Dogtrekking; - Przesiecka kąpiel Morsów/Bieg Morsa - Przesiecki Bieg Icemana
Ściegny	1	- Międzynarodowe Mistrzostwa Polski Western i Rodeo; - Festiwal Ras Końskich
Sosnówka	1	- Odpust przy kaplicy św. Anny, - Dożynki Gminne, - Bieg Górski do Dobrego Źródła, - Gminny Dzień Dziecka
Staniszów	1	- Cykl Koncertów pod nazwą "Muzykalia Stanisławskie", - Turniej brydżowy, - Festyn rodzinny
Zachełmie	brak	- Święto Domu, - Turniej Siatkówki Plażowej

- Szkoła Podstawowa im. Stanisława Marusarza w Miłkowie
- Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Podgórzynie
- Szkoła Podstawowa im. W.S. Reymonta w Ściegnach
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Sosnówce
- Gminne Gimnazjum w Sosnówce
- Przedszkole Publiczne w Podgórzynie

Tabela 5: Charakterystyka placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Podgórzyn (źródło: Urząd Gminy w Podgórzynie)

Sołectwo	Przedszkola		Szkoły podstawowe		Gimnazja	
	Liczba placówek	Liczba dzieci ogółem	Liczba Placówek	Liczba uczniów	Liczba Placówek	Liczba uczniów
Miłków	1	42	1	71	-	-
Podgórzyn	1	60	1	159	-	-
Ściegny	-	-	1	65	-	-
Sosnówka	-	-	1	51	1	61

Sport

Na terenie Gminy Podgórzyn funkcjonują następujące kluby sportowe:

- Uczniowski Klub Sportowy „Team Podgórzyn”
- Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk Sosnówka”
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Hottur Borowice”
- Gminny Klub Sportowy „Halniak Miłków”
- Gminny Klub Sportowy „Endico – Mitex Podgórzyn”

Zaplecze sportowe poszczególnych miejscowości Gminy Podgórzyn przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6: Zaplecze sportowe Gminy Podgórzyn (źródło: Urząd Gminy w Podgórzyźnie)

Sołectwo	Liczba obiektów sportowych
Borowice	2 x boisko piłkarskie pełnowymiarowe, 2 x hala sportowa oraz jedno boisko ze sztuczną nawierzchnią wielkość boiska do piłki ręcznej - wszystkie obiekty prywatne, łącznie 5 obiektów
Głębock	brak
Marczyce	brak
Miłków	1 - pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, hala sportowa, boiska ORLIK, łącznie 3 obiekty
Podgórzyn	pełnowymiarowe boisko, łącznie liczba - 1
Przesieka	brak
Ściegny	boiska ORLIK, korty tenisowe (obiekt prywatny) łącznie liczba - 2
Sosnówka	boiska ORLIK, łącznie liczba - 1
Staniszów	brak
Zachełmie	kort tenisowy, boisko do siatkówki plażowej - oba obiekty prywatnych właścicieli łącznie liczba - 2

Liczbę obiektów sportowych w poszczególnych miejscowościach przeliczono na 100 mieszkańców. Otrzymano wówczas wskaźnik cząstkowy opisujący stan wyposażenia poszczególnych miejscowości w obiekty sportowe. Miejscowości, które nie posiadają żadnych obiektów sportowych to: Głębock, Marczyce i Staniszów. Najwięcej obiektów odnotowano natomiast w miejscowości Borowice.

ZAPLECZE SPORTOWE

Sołectwo	Liczba obiektów sportowych na 100 mieszkańców	wskaźnik cząstkowy
Borowice	3,45	0,00
Głębock	<u>0,00</u>	<u>1,00</u>
Marczyce	<u>0,00</u>	<u>1,00</u>
Miłków	0,16	0,95
Podgórzyn	0,06	0,98
Przesieka	0,41	0,88
Ściegny	0,10	0,97
Sosnówka	0,09	0,97
Staniszów	<u>0,00</u>	<u>1,00</u>
Zachełmie	0,57	0,83

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

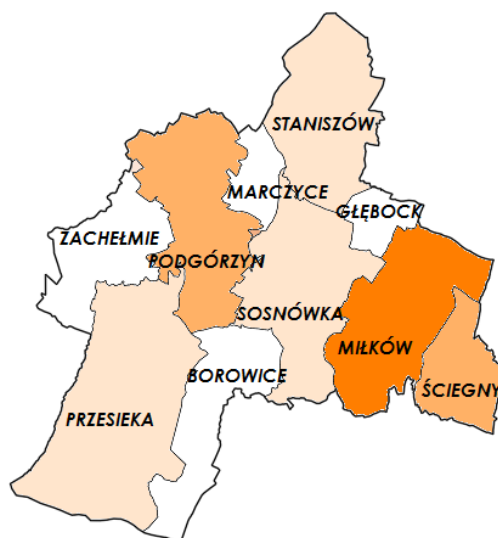
7.2 Sfera gospodarcza

Bezrobocie

Stan bezrobocia odnotowywanego na terenie Gminy Podgórzyn monitorowany jest przez Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze. W roku 2015 w gminie liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła łącznie 330 osób. Wskaźnik liczby bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wykazuje, że największy problem bezrobocia odnotowuje się w miejscowości Miłków (1,37 osób bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym) oraz w miejscowości Podgórzyn (1,14), zaś sytuacja najkorzystniejsza w roku 2015 pod względem powyższego wskaźnika była w miejscowości Głębock (0,09).

BEZROBOCIE OGÓŁEM

Sołectwo	liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	wskaźnik częściowy
Borowice	0,12	0,03
Głębock	0,09	0,00
Marczyce	0,16	0,05
Miłków	1,37	1,00
Podgórzyn	1,14	0,82
Przesieka	0,44	0,27
Ściegny	1,09	0,78
Sosnówka	0,65	0,44
Staniszów	0,56	0,37
Zachemnie	0,18	0,07

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Wskaźnikiem obrazującym sytuację w gminie w długim okresie czasu jest liczba osób pozostających bez pracy w okresie powyżej 12 miesięcy na 100 mieszkańców. W 2015 roku na terenie Gminy Podgórzyn długotrwale bez pracy pozostawało 128 osób.

DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE

Sołectwo	Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy/100 mieszkańców w wieku produkcyjnym	wskaźnik częściowy
Borowice	0,02	0,00
Głębock	0,07	0,11
Marczyce	0,07	0,11
Miłków	0,47	0,93
Podgórzyn	0,30	0,57
Przesieka	0,19	0,36
Ściegny	0,51	1,00
Sosnówka	0,33	0,64
Staniszów	0,26	0,50
Zachemnie	0,02	0,00

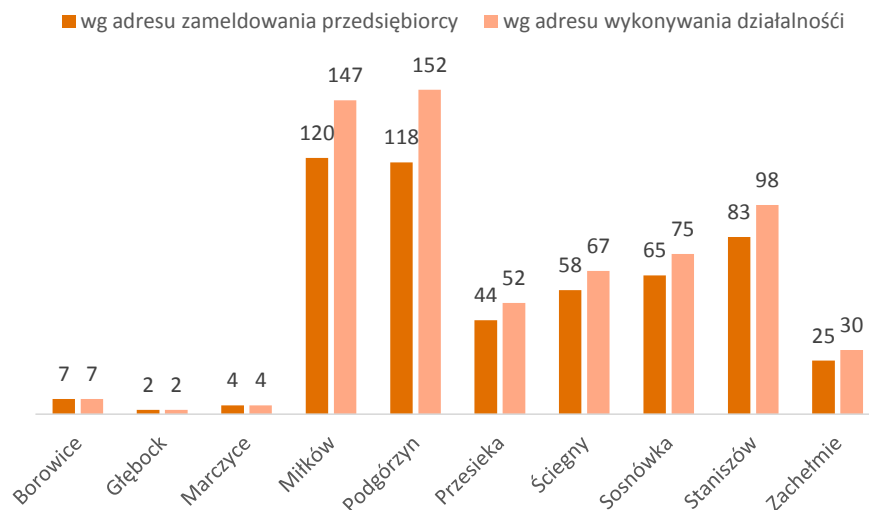

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Podmioty gospodarcze

Wskaźnikiem opisującym stan sytuacji gospodarczej na terenie gminy jest liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na kilometr kwadratowy powierzchni danego sołectwa. Im mniej podmiotów znajduje się na danym obszarze tym zostaje sklasyfikowany on jako bardziej problemowy.

Rysunek 7: Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie Gminy Podgórzyn (źródło: Urząd Gminy w Podgórzynie)

PODMIOTY GOSPODARCZE

Sołectwo	Liczba podmiotów na 100 mieszkańców	wskaźnik częściowy
Borowice	4,83	0,67
Głębock	<u>2,04</u>	<u>1,00</u>
Marczyce	2,12	0,99
Miłków	7,87	0,32
Podgórzyn	8,43	0,25
Przesieka	10,59	0,00
Ściegny	6,61	0,47
Sosnówka	6,99	0,42
Staniszów	10,57	0,00
Zachelmie	8,55	0,24

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

7.3 Sfera techniczna

Wśród grupy zjawisk negatywnych wyodrębniono także sferę techniczną rozumianą przede wszystkim jako degradację stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkalnym, oraz brak funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

W tej strefie wyodrębniono następujące wskaźniki:

- Masę wyrobów azbestowych na 1 km² powierzchni danego sołectwa,
- Liczbę zabytków na 1 km²,
- Długość dróg lokalnych na 1 km².

W związku z powyższym przeanalizowano istniejące zasoby budownictwa wielorodzinnego pod względem ich potencjalnego negatywnego wpływu na środowisko.

Stopień degradacji budynków mieszkalnych analizowano za pomocą liczby budynków, które zawierają wyroby azbestowe. Dane do analizy uzyskano z Urzędu Gminy Podgórzyn. Na terenie gminy obszarami o najbardziej problemowej sytuacji w tym zakresie są sołectwa Staniszków oraz Ściegny.

Tabela 7: Obiekty z pokryciem azbestowym na terenie Gminy Podgórzyn

Sołectwo	Masa azbestu [Mg]
Borowice	5,50
Głębock	0,00
Marczyce	4,83
Miłków	19,61
Podgórzyn	70,40
Przesieka	36,60
Ściegny	68,24
Sosnówka	23,89
Staniszków	146,89
Zachełmie	28,49

AZBEST

Sołectwo	Masa azbestu na 1 km ²	Wskaźnik częściowy
Borowice	0,75	0,05
Głębock	0,00	0,00
Marczyce	1,96	0,13
Miłków	1,86	0,12
Podgórzyn	6,55	0,44
Przesieka	2,13	0,14
<u>Ściegny</u>	<u>14,07</u>	<u>0,94</u>
Sosnówka	2,23	0,15
<u>Staniszów</u>	<u>14,94</u>	<u>1,00</u>
Zachełmie	4,26	0,28

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Innym analizowanym wskaźnikiem jest liczba zabytków na 1 km². Według Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie Gminy Podgórzyn znajduje się 280 takich obiektów. Najwięcej jest usytuowanych na terenie sołectw Miłków oraz Podgórzyn, jednak największym wskaźnikiem określającym liczbę zabytków na 1 km² odznaczają się sołectwa Miłków oraz Ściegny. Najmniej zabytków znajduje się na terenie sołectwa Marczyce oraz Głębock. Liczba zabytków na 1 km² jest wskaźnikiem negatywnym, gdyż większa ich liczba na terenie danego sołectwa wiąże się z zwiększoną degradacją oraz koniecznością renowacji.

Na terenie każdego ze sołectw Gminy Podgórzyn można znaleźć ciekawe obiekty zabytkowo-turystyczne:

- Borowice: W odległości ok. 2 km od wsi, przy Drodze Sudeckiej znajduje się cmentarz jeńców pracujących przy budowie tej drogi podczas II wojny światowej.
- Głębock: W przysiółku Radzicz zachowały się dwie chaty Tyrolczyków. Stoi tu także kilka chat przystupowych.

- Marczyce: Przez Marczyce przebiega szlak turystyczny prowadzący do sztucznych ruin Zamku Księcia Henryka na Grodnej. Znajduje się tu interesujący dom przysłupowo-zrębowy z 1716 r. oraz krzyże pokutne.
- Miłków: Kościół pw. św. Jadwigi to jeden z najcenniejszych obiektów sakralnych kotliny jeleniogórskiej. Znajdują się tu dwie rzeźby; polichromowaną figurę Matki Boskiej Bolesnej z ok. 1450 roku i piękną, rzadko spotykaną na Śląsku figurę Chrystusa Frasobliwego z końca XVI wieku. Na bogactwo wystroju wnętrza składają się: renesansowe stalle z dekoracją rzeźbiarską, złożone barokowe ołtarze i chrzcielnica, klasycystyczne organy. W murze cmentarnym znajdują się trzy krzyże pokutne - jedyne tak duże skupisko na Śląsku, a obok w ogrodzeniu pozostałość pręgierza. Atrakcją Miłkowa jest też jego pałac. Z renesansowego dworu został przebudowany na okazały, trójskrzydłowy pałac, który po zniszczeniu przez ogień odbudowano i do dziś można go podziwiać w barokowo-klasycyzującej formie.
- Podgórzyn: W zachodniej części wsi, na niewielkim wzniesieniu znajdował się dwór rycerski. Dziś, po licznych przebudowach trudno jest rozpoznać ten obiekt, w którym do 1715 r. znajdowała się także słynna na całym Dolnym Śląsku biblioteka Schaffgostchów. W Podgórzynie znajdują się dwie świątynie. Jedną z nich to kościół pw. Św. Trójcy. Obecna budowla została wzniesiona na miejscu starszej ok. 1792 r. Świątynia jest murowana, jednonawowa, z krzyżowym sklepieniem. Wewnątrz podziwiać można kamienną misę późnogotyckiej chrzcielnicy, a w wieży znajduje się dzwon z 1635 r. odlany w tutejszej ludwisarni.
- Przesieka: Największą atrakcją jest wyryty na Walońskim Kamieniu ryt dłoni i krzyża, obok wgłębienie przypominające ludzką postać.
- Ściegny: W 1978 r. wydzielono dla Ściegien rektorat. Świątynia wzniosła się na miejscu zabudowań gospodarczych, a jej święcenia odbyły się 1983 r. Znajdują się tu również ruiny szubienicy usytuowane na północ od Ściegien, na wzgórzu Straconka (478m).
- Sosnówka: W sołectwie tym znajdują się dwa kościoły - pierwszy z nich to kościół pw. św. Marcina i jest najstarszym wiejskim kościołem Kotliny Jeleniogórskiej. Druga świątynia, pierwotnie ewangelicka, to kościół pw. Matki Boskiej Ostrobramskiej z roku 1812, dziś siedziba parafii katolickiej. Sosnówka może dziś pochwalić się najliczniejszym zespołem domów przysłupowo-zrębowych w Kotlinie Jeleniogórskiej. Jeden z najstarszych domów przysłupowych znajduje się w dolnej części wsi i stanowi niewątpliwą atrakcję turystyczną.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Inne ciekawe zabudowania Sosnówki to domy tyrolskie. Turyści najchętniej odwiedzają w Sosnówce Kaplicę Św. Anny przy Dobrym Źródle, które znajduje się na zachodnim zboczu Grabowca (668m n.p.m.)

- Stanisłów: Pierwszą z atrakcji Stanisłowa jest jego świątynia datowana na 1338 r. W 1787 r. książę von Reuss wzniósł dwa pałace z folwarkami: tzw. hrabiowski w dolnej części wsi i rodową rezydencję otoczoną parkiem na wzór angielski w górnej części wsi.
- Zachełmie: Willa „Pan Twardowski” stoi w zachodniej części Zachełmia i dziś stanowi własność prywatną.

ZABYTKI

	Liczba zabytków wg Gminnej Ewidencji Zabytków	Liczba zabytków na 1 km ²	Wskaźnik częściowy
Borowice	10	1,37	0,00
Głębock	8	3,86	0,63
Marczyce	6	2,43	0,27
Miłków	<u>56</u>	<u>5,32</u>	<u>0,99</u>
Podgórzyn	50	4,66	0,82
Przesieka	31	1,80	0,11
Ściegny	<u>26</u>	<u>5,36</u>	<u>1,00</u>
Sosnówka	49	4,57	0,80
Stanisłów	27	2,75	0,35
Zachełmie	17	2,54	0,29

Legenda

	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem w sferze technicznej jest wskaźnik długości dróg lokalnych w każdym ze sołectw. Najwięcej dróg gminnych znajduje się w sołectwie Podgórzyn (152) oraz Miłków (117), jednak wskaźnik liczby dróg gminnych na 1 km² powierzchni sołectwa wskazuje, iż największe zagęszczenie dróg jest w sołectwie Ściegny (18,76 km dróg na km² sołectwa). Najmniej dróg znajduje się w sołectwie Marczyce (20) oraz Głębock (24), natomiast najniższym wskaźnikiem liczby dróg gminnych na 1 km² powierzchni sołectwa charakteryzuje się Przesieka (4,13) oraz Borowice (4,37).

DROGI LOKALNE

Sołectwo	Liczba dróg gminnych	Liczba dróg lokalnych na 1 km ²	Wskaźnik cząstkowy
Borowice	<u>32</u>	<u>4,37</u>	<u>0,98</u>
Głębock	24	11,59	0,49
Marczyce	20	8,10	0,73
Miłków	117	11,12	0,52
Podgórzyn	152	14,15	0,32
Przesieka	<u>71</u>	<u>4,13</u>	<u>1,00</u>
Ściegny	91	18,76	0,00
Sosnówka	100	9,32	0,65
Staniszów	97	9,87	0,61
Zachełmie	66	9,87	0,61

Legenda

	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

7.4 Sfera środowiskowa

Strefa środowiskowa obejmuje dwa wskaźniki:

- Opis jakości powietrza na terenie Gminy Podgórzyn,
- Ilość pomników przyrody na 1 km².

Stan jakości powietrza na terenie Gminy Podgórzyn zanalizowano na podstawie danych publikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w ramach monitoringu powietrza oraz „Raportu o stanie środowiska w Województwie Dolnośląskim w 2014 r.”.

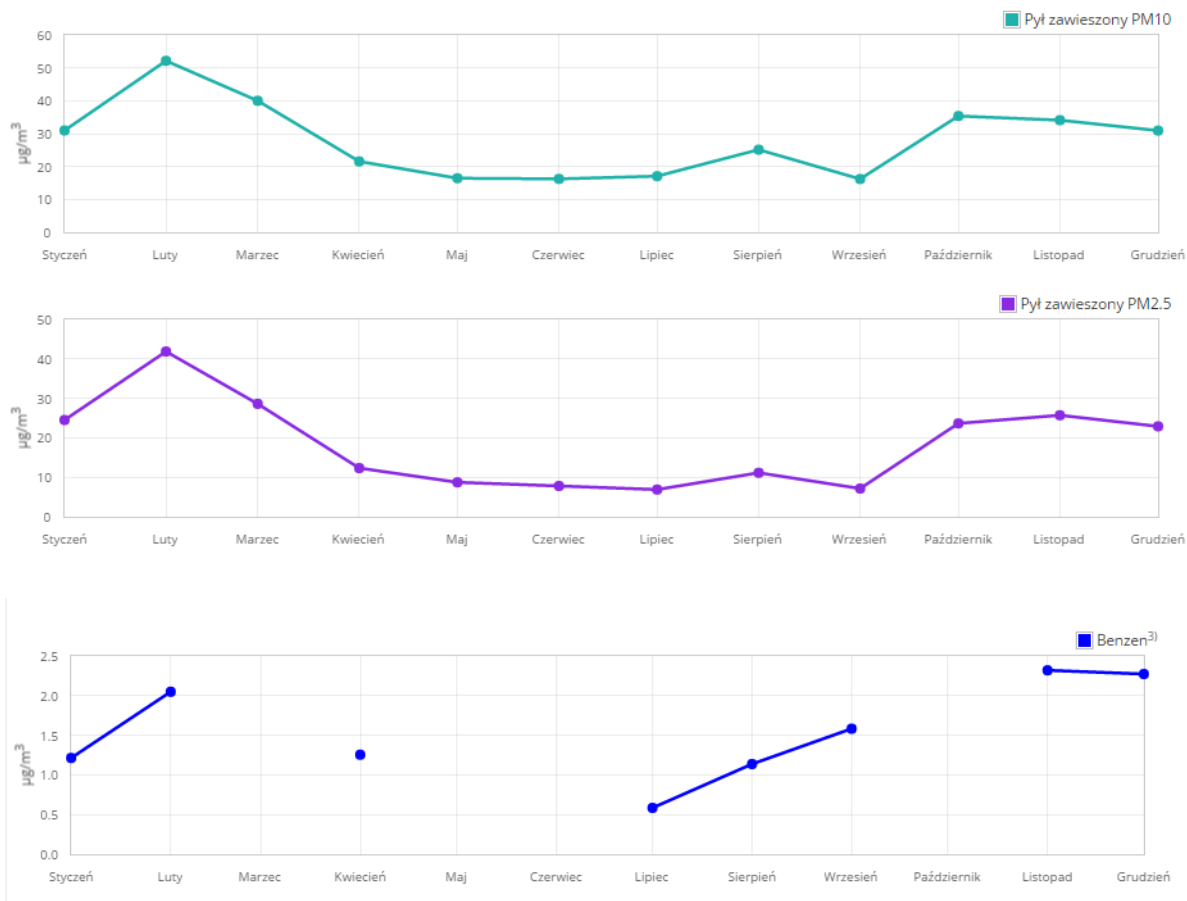
Na terenie Gminy nie jest prowadzony monitoring jakości powietrza. Powiat jeleniogórski, na terenie którego położona jest gmina Podgórzyn, należy do strefy dolnośląskiej, na której zlokalizowano 37 punktów monitoringowych. Strefa dolnośląska (PL0204) obejmują obszar 19 513 km², którą zamieszkuje 2 055 936 osób.

Na terenie powiatu jeleniogórskiego znajdują się trzy stacje monitoringu jakości powietrza:

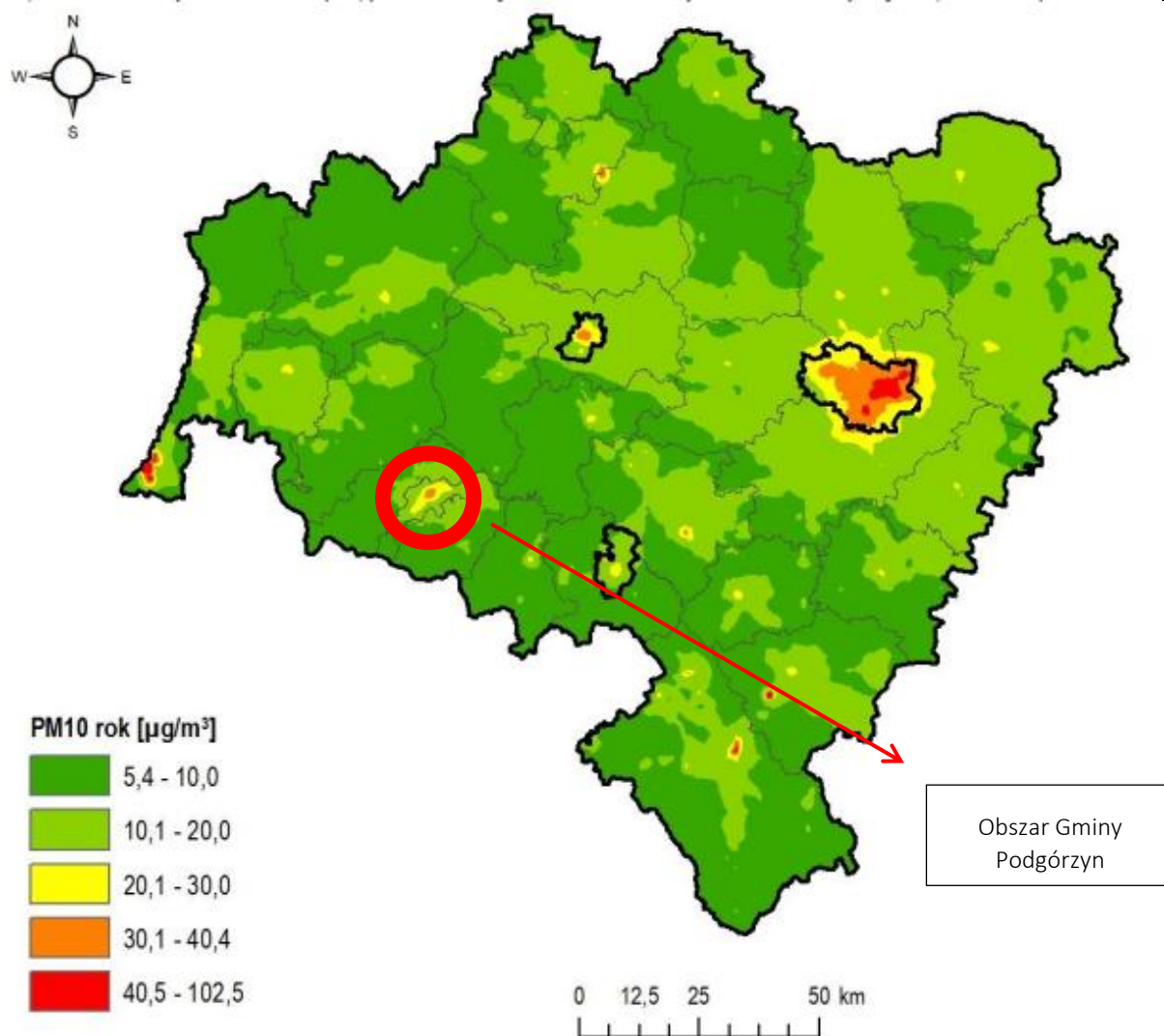
- Na górze Śnieżka - stacja prowadzona ze względu na ochronę roślin, gdzie prowadzone są pomiary następujących zanieczyszczeń: O₃, SO₂

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

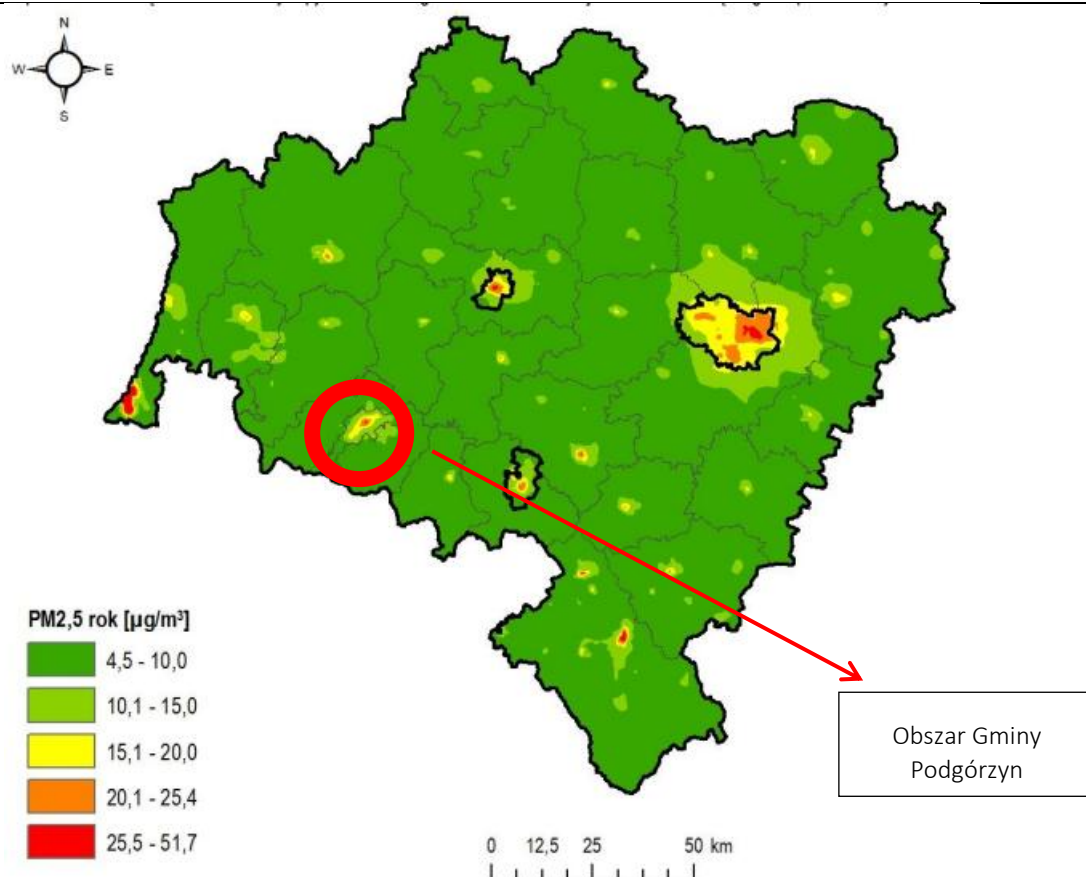
- Jelenia Góra – Ogińskiego, gdzie prowadzone są pomiary następujących zanieczyszczeń: C_6H_6 , CO , NO_2 , PM_{10} , $PM_{2,5}$, SO_2
- Jelenia Góra – Sokoliki, gdzie prowadzone są pomiary następujących zanieczyszczeń: $As(PM_{10})$, $BaP(PM_{10})$, $Cd(PM_{10})$, $Ni(PM_{10})$, $Pb(PM_{10})$, PM_{10}

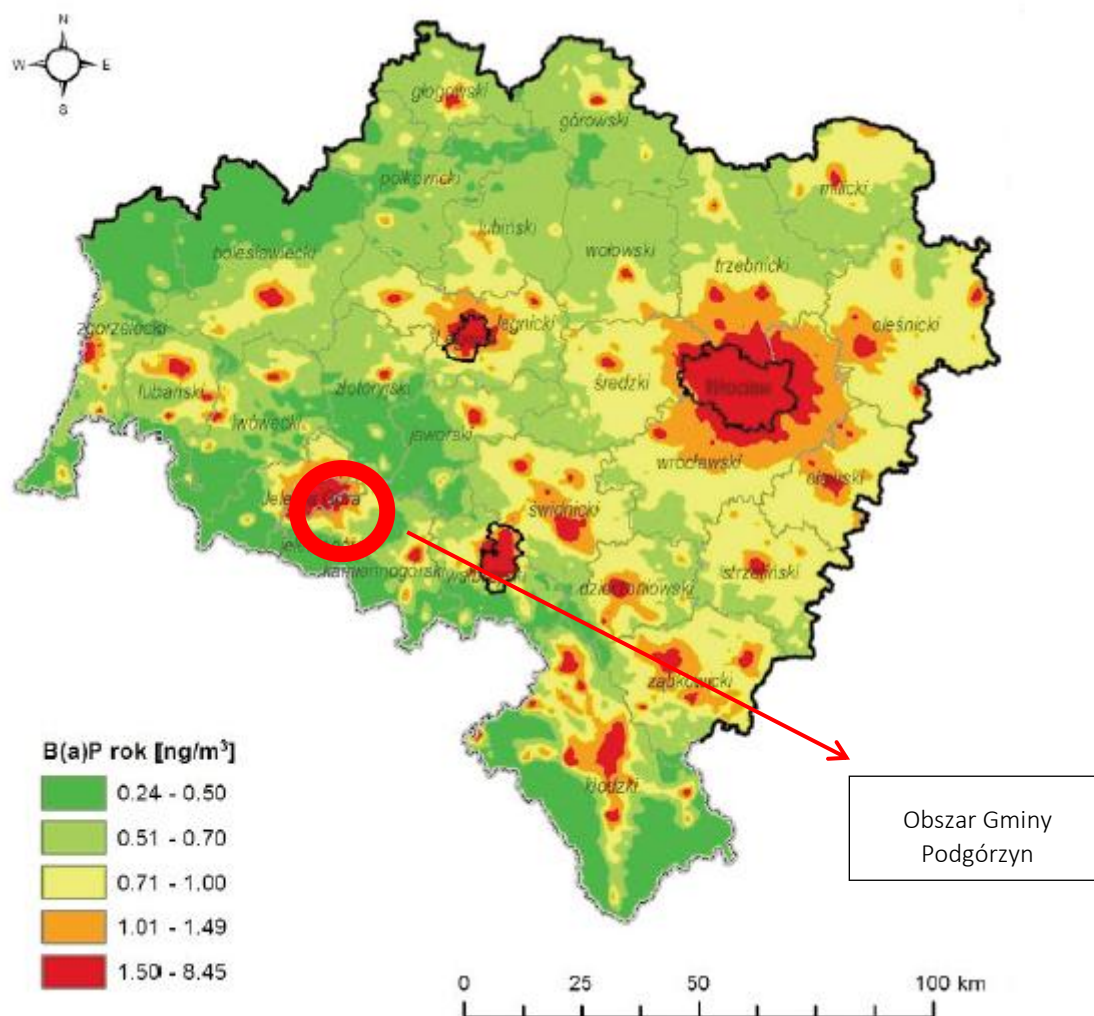
Rysunek 8: Wyniki pomiarów prowadzonych w Jeleniej Górze na stacji Ogińskiego
(źródło: <http://air.wroclaw.pios.gov.pl/>)

Rysunek 9: Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa dolnośląskiego

Rysunek 10: Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zawieszonego PM2,5 na terenie województwa dolnośląskiego

Rysunek 11: Rozkład stężeń średnio rocznych benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na terenie województwa dolnośląskiego na podstawie wyników modelowania jakości powietrza za 2014 r. (źródło: WIOŚ)

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2015 stwierdzono potrzebę działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich czterech stref województwa:

- aglomeracja wrocławska (NO₂, PM₁₀, PM_{2.5}, benzo(a)piren),
- m. Legnica (PM₁₀, PM_{2.5}, arsen, benzo(a)piren),
- m. Wałbrzych (PM₁₀, benzo(a)piren),
- strefa dolnośląska (PM₁₀, PM_{2.5}, arsen, benzo(a)piren, ozon).

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Obszary przekroczeń wartości normatywnych na terenie województwa dolnośląskiego wyznaczono na podstawie pomiarów oraz wyników modelowania regionalnego jakości powietrza za 2015 rok oraz modelowania krajowego (dla ozonu).

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2015 stwierdzono potrzebę działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę roślin dla strefy dolnośląskiej ze względu na ponadnormatywne stężenia ozonu (współczynnik AOT 40) na Śnieżce.

Kolejnym wskaźnikiem w sferze środowiskowej jest liczba pomników przyrody na 1 km². Na terenie Gminy Podgórzyn jest 26 pomników przyrody. Najwięcej pomników przyrody, bo aż 15, znajduje się na terenie sołectwa Miłków. Tam również zanotowano największy wskaźnik ilości pomników przyrody na 1 km². Należy również zauważyć, iż na obszarze gminy Podgórzyn występuje wiele drzew posiadających walory pomnikowe, które jednak taką ochroną nie są objęte.

POMNIKI PRZYRODY

Sołectwo	Liczba pomników przyrody	Wskaźnik cząstkowy
Borowice	0	1,00
Głębock	0	1,00
Marczyce	0	1,00
Miłków	15	0,00
Podgórzyn	3	0,80
Przesieka	2	0,92
Ściegny	0	1,00
Sosnówka	2	0,87
Staniszów	3	0,79
Zachełmie	1	0,90

Legenda

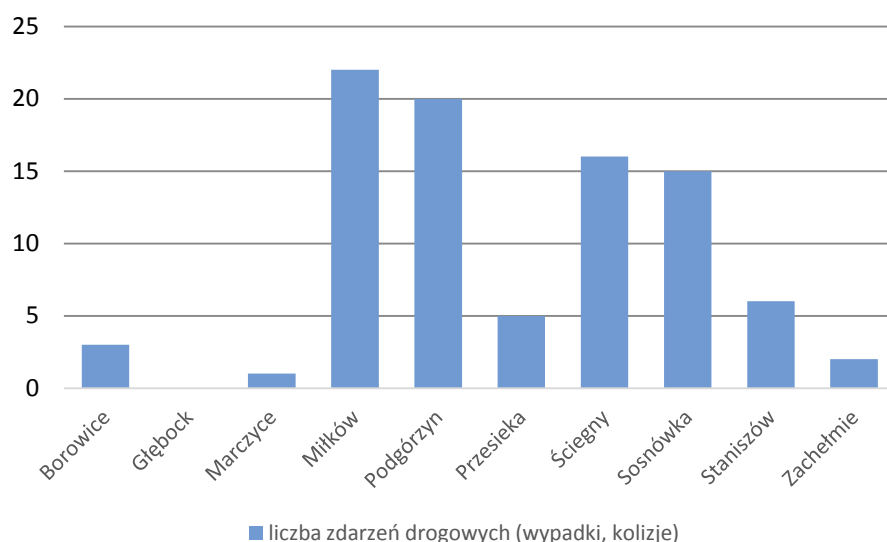
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

7.5 Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Sferę funkcjonalno-przestrzenną przeanalizowano w oparciu o dane o liczbie zdarzeń drogowych oraz o liczbie interwencji straży pożarnej na terenie Gminy Podgórzyn.

Poniższy rysunek przedstawia liczbę zdarzeń drogowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podgórzyn. Najwięcej zdarzeń policja odnotowała w miejscowości Miłków i Podgórzyn.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Rysunek 12: Liczba zdarzeń drogowych (wypadki i kolizje) na terenie Gminy Podgórzyn w 2015 roku (źródło: Urząd Gminy w Podgórzynie)

Analizie poddano również liczbę interwencji straży pożarnej na terenie Gminy Podgórzyn w poszczególnych miejscowościach. Łącznie w 2015 straż pożarna interweniowała 219 razy, z czego 120 razy do pożarów, 95 razy do miejscowych zagrożeń oraz 4 razy do alarmów fałszywych. Łączną liczbę interwencji przeliczono na 1 km² powierzchni poszczególnych miejscowości, aby uzyskać wskaźnik natężenia problemu. Najwięcej interwencji straży pożarnej na 1 km² odnotowano w miejscowości Sosnówka, Podgórzyn oraz Miłków.

INTERWENCJE STRAŻY POŻARNEJ

Sołectwo	Liczba interwencji straży pożarnej na 1 km ²	wskaźnik cząstkowy
Borowice	1,78	0,27
Głębock	2,42	0,44
Marczyce	2,83	0,55
Miłków	4,18	0,90
Podgórzyn	4,19	0,90
Przesieka	1,51	0,20
Ściegny	3,30	0,67
Sosnówka	4,57	1,00
Stanisław	0,92	0,04
Zachemie	0,75	0,00

Legenda

	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

8. Podsumowanie diagnozy sytuacji Gminy Podgórzyn

8.1 Podsumowanie zjawisk społecznych

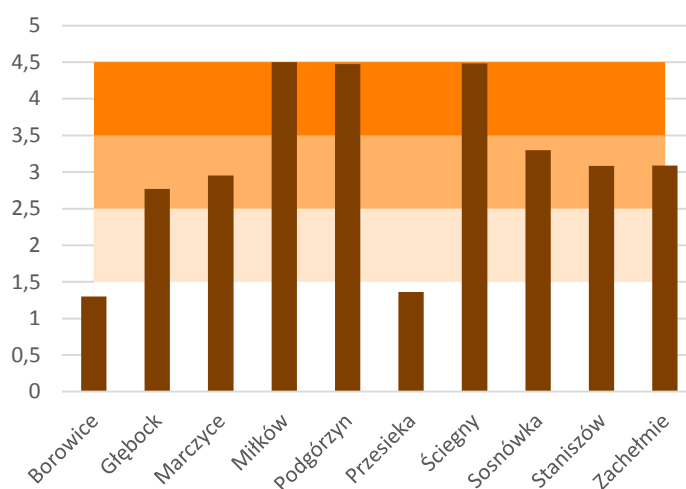
Ocenę skali koncentracji problemów społecznych oparto na wskaźniku syntetycznym. Wskaźnik syntetyczny stanowi sumę wskaźników cząstkowych, których budowa została wskazana w rozdziale 5 – *Zastosowana metodyka*. W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych pod względem społecznym wytypowano 6 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2015. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników cząstkowych dla poszczególnych wartości opisujących sytuację społeczną (normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali) oraz wygenerowany na ich podstawie wskaźnik syntetyczny dla każdej miejscowości Gminy Podgórzyn.

- 1.1 Liczba rodzin korzystających z świadczeń/na 1 km²
- 1.2 Frekwencja wyborcza %
- 1.3 Organizacje społeczne na 100 mieszkańców
- 1.4 Liczba obiektów sportowych na 100 mieszkańców
- 1.5 Liczba interwencji policji na 1 km²
- 1.6 Liczba sporządzonych niebieskich kart / 1000 mieszkańców

Tabela 8. Wskaźnik syntetyczny problemów społecznych w miejscowościach Gminy Podgórzyn (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Sołectwo	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	Wskaźnik syntetyczny
Borowice	0,07	0,79	0,39	0,00	0,05	0,00	1,30
Głębock	0,58	1,00	0,00	1,00	0,19	0,00	2,77
Marczyce	0,72	0,59	0,58	1,00	0,07	0,00	2,95
Miłków	1,00	1,00	0,76	0,95	0,66	0,13	4,50
Podgórzyn	0,95	0,21	1,00	0,98	0,81	0,52	4,47
Przesieka	0,00	0,00	0,48	0,88	0,00	0,00	1,36
Ściegny	0,77	0,67	0,85	0,97	1,00	0,23	4,48
Sosnówka	0,55	0,79	0,76	0,97	0,23	0,00	3,30
Staniszów	0,54	0,59	0,56	1,00	0,27	0,13	3,08
Zachęlmie	0,15	0,21	0,86	0,83	0,03	1,00	3,09

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

8.2 Podsumowanie zjawisk gospodarczych

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych pod względem gospodarczym wytypowano trzy wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze gminnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2015. Poniżej zaprezentowana tabela wskazuje zakres wartości wskaźników cząstkowych dla poszczególnych wartości opisujących sytuację gospodarczą (normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali) oraz wygenerowany na ich podstawie wskaźnik syntetyczny dla każdej miejscowości Gminy Podgórzyn.

Analizowane wskaźniki:

2.1 Liczba podmiotów na 100 mieszkańców

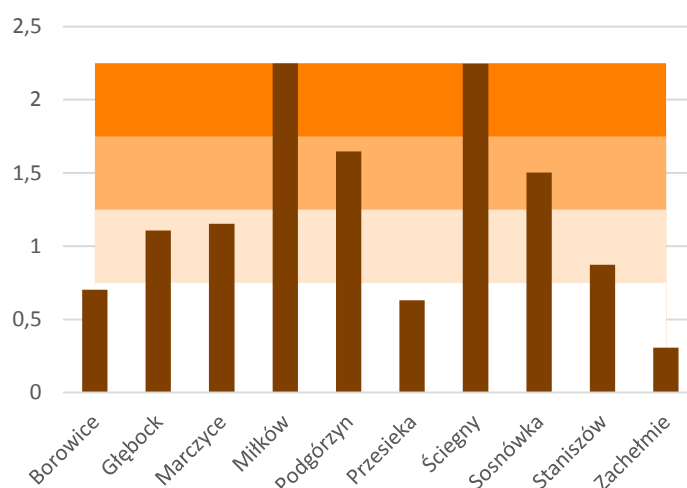
2.2 Liczba bezrobotnych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

2.3 Liczba osób długotrwale pozostających bez pracy/100 mieszkańców w wieku produkcyjnym

Tabela 9. Wskaźnik syntetyczny problemów gospodarczo-środowiskowo-przestrzenno-technicznych w miejscowościach Gminy Podgórzyn (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Sołectwo	wskaźnik cząstkowy	wskaźnik cząstkowy	wskaźnik cząstkowy	wskaźnik syntetyczny
Borowice	0,67	0,03	0,00	0,70
Głębock	1,00	0,00	0,11	1,11
Marczyce	0,99	0,05	0,11	1,15
Miłków	0,32	1,00	0,93	2,25
Podgórzyn	0,25	0,82	0,57	1,65
Przesieka	0,00	0,27	0,36	0,63
Ściegny	0,47	0,78	1,00	2,25
Sosnówka	0,42	0,44	0,64	1,50
Stanisław	0,00	0,37	0,50	0,87
Zachętnie	0,24	0,07	0,00	0,31

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Wskaźnik syntetyczny opisujący problemy gospodarcze Gminy Podgórzyn pozwolił wskazać obszary najbardziej problemowe w tej sferze (im wskaźnik wyższy tym obszar bardziej zdegradowany).

8.3 Podsumowanie zjawisk technicznych

W celu wyznaczenia obszarów zdegradowanych pod względem gospodarczym wytypowano trzy wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze gminnym w oparciu o dane ilościowe aktualne na rok 2015. Wskaźniki te to:

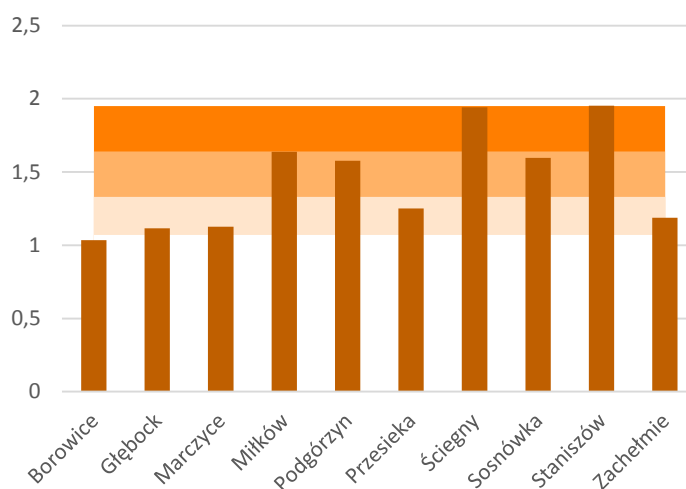
3.1 Liczba dróg lokalnych na 1 km²

3.2 Liczba zabytków na 1 km²

3.3 Masa azbestu na 1 km²

Sołectwo	3.1	3.2	3.3	Wskaźnik syntetyczny
Borowice	0,98	0,00	0,05	1,03
Głębock	0,49	0,63	0,00	1,12
Marczyce	0,73	0,27	0,13	1,13
Miłków	0,52	0,99	0,12	1,64
Podgórzyn	0,32	0,82	0,44	1,58
Przesieka	1,00	0,11	0,14	1,25
Ściegny	0,00	1,00	0,94	1,94
Sosnówka	0,65	0,80	0,15	1,60
Stanisław	0,61	0,35	1,00	1,95
Zachemnie	0,61	0,29	0,28	1,19

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

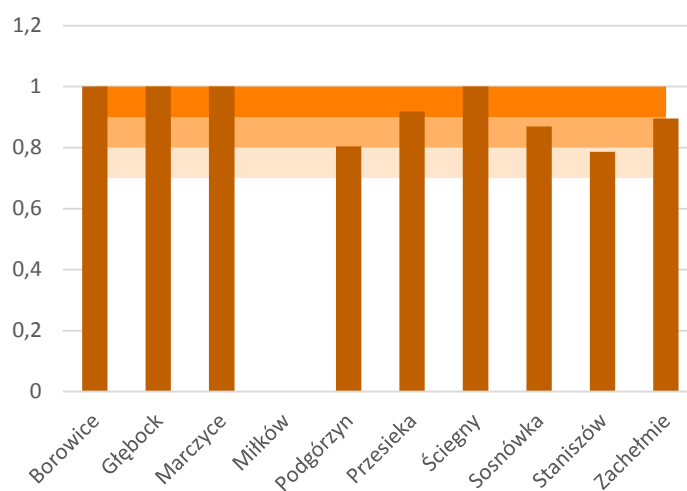

8.4 Podsumowanie zjawisk środowiskowych

Stan środowiska został przeanalizowany na podstawie liczby pomników przyrody w Gminie Podgórzyn przypadającej na 1 km² powierzchni poszczególnych miejscowości.

Sołectwo	Wskaźnik syntetyczny
Borowice	1,00
Głębock	1,00
Marczyce	1,00
Miłków	0,00
Podgórzyn	0,80
Przesieka	0,92
Ściegny	1,00
Sosnowka	0,87
Stanisław	0,79
Zachełmie	0,90

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

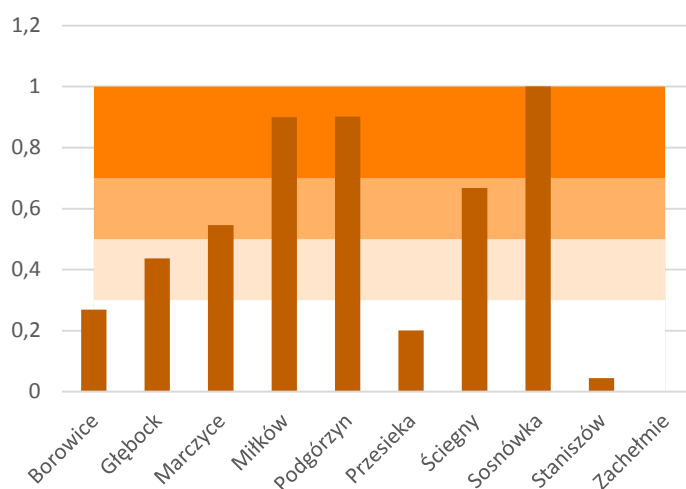

8.5 Podsumowanie zjawisk funkcjonalno-przestrzennych

Sfera funkcjonalno-przestrzenna obejmowała jeden wskaźnik, tj. liczbę interwencji straży pożarnej na terenie Gminy Podgórzyn w 2015 roku na 1 km².

Sołectwo	wskaźnik syntetyczny
Borowice	0,27
Głębock	0,44
Marczyce	0,55
Miłków	0,90
Podgórzyn	0,90
Przesieka	0,20
Ściegny	0,67
Sosnówka	1,00
Stanisław	0,04
Zachętnie	0,00

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

9. Podsumowanie badania ankietowego wśród mieszkańców Gminy Podgórzyn

Perspektywa mieszkańców w zakresie omawianych powyżej czynników została zbadana za pomocą ankiety. Poniżej zaprezentowana jest analiza opinii mieszkańców w odniesieniu do całej Gminy, biorąc pod uwagę wskazane przez uczestników ankietyzacji problemy w danych sołectwach, ich pozytywne i negatywne strony, a także funkcje, jakie dana miejscowość spełnia w gminie. W wyniku ankiety poznano perspektywę mieszkańców Gminy na aspekty rozwoju oraz efekty, jakich oczekują w związku z podjęciem działań rewitalizacyjnych.

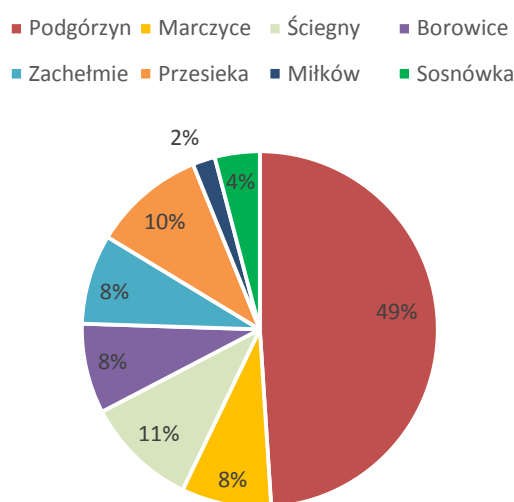
Ankieta zawierała 5 pytań, które miały za zadanie określenie przez ankietyzowanych swojej opinii na temat sytuacji w Gminie Podgórzyn:

1. W Gminie Podgórzyn:
 - a. Mieszkam
 - b. Jestem zatrudniony/zatrudniona
 - c. Prowadzę działalność gospodarczą
 - d. Uczę się
 - e. Jestem emerytem/rencistą
2. Wskazanie sołectwa, które się zamieszkuje.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

3. Jak ocenia Pani/Pan poniższe aspekty funkcjonowania Gminy Podgórzyn, wpływające na warunki życia mieszkańców?
4. Jakie, według Pani/Pana, efekty powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji w Gminie Podgórzyn?
5. Sugestie oraz uwagi na temat sytuacji w Gminie Podgórzyn.

Najwięcej ankietowanych zadeklarowało, iż na terenie Gminy Podgórzyn mieszka oraz prowadzi działalność gospodarczą. Poniżej został zaprezentowany wykres dotyczący podziału ankietowanych na sołectwa.

Rysunek 13: Podział ankietowanych ze względu na miejsce zamieszkania (źródło: opracowanie własne na podstawie ankietyzacji)

SFERA SPOŁECZNA

W sferze społecznej ocenie ankietowanych poddano następujące elementy:

- ❖ integracja lokalnej społeczności
- ❖ aktywność społeczna mieszkańców
- ❖ zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne
- ❖ patologie społeczne (alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)
- ❖ ubóstwo
- ❖ oferta placówek kulturalnych

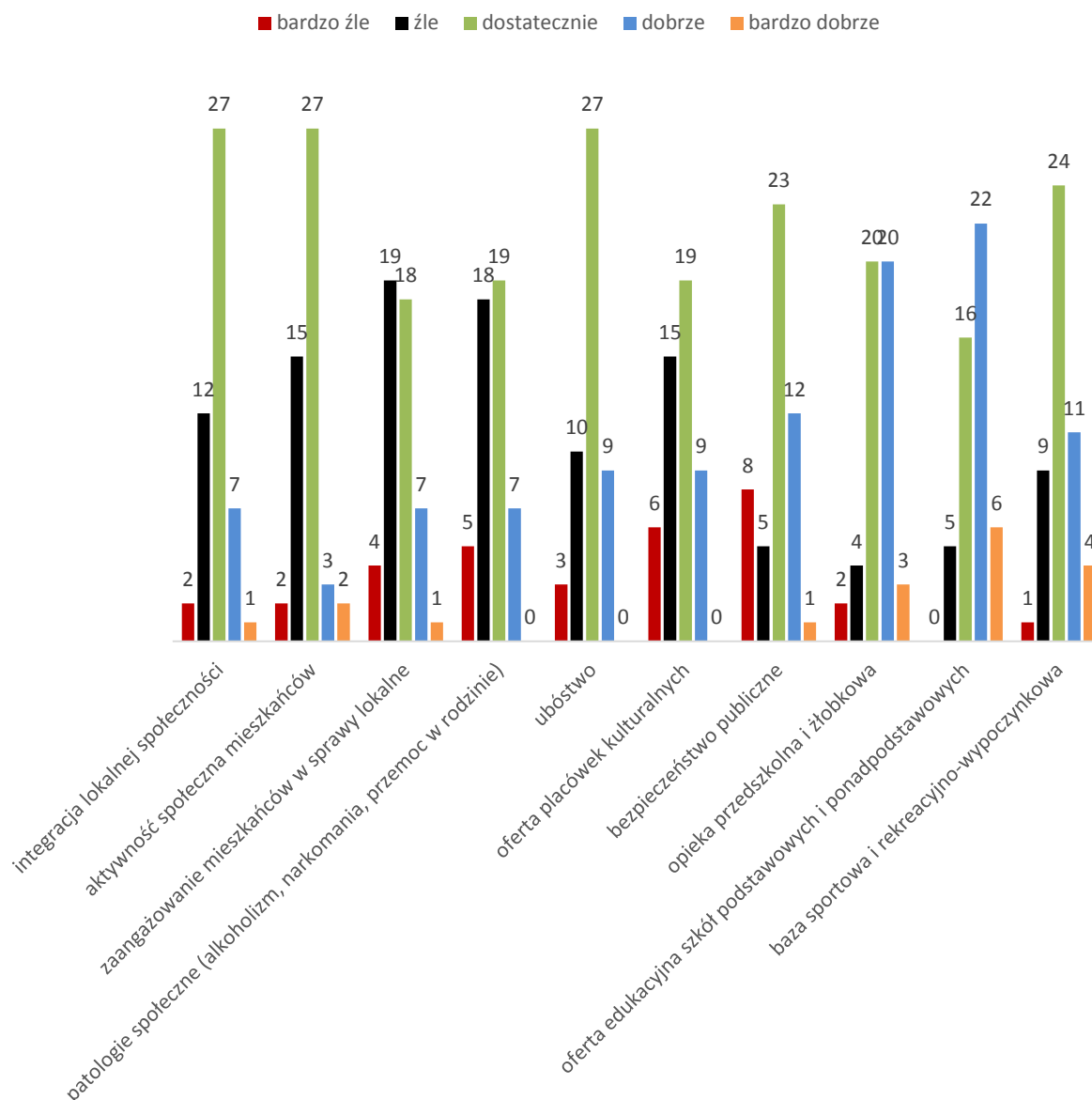
- ❖ bezpieczeństwo publiczne
- ❖ opieka przedszkolna i żłobkowa
- ❖ oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- ❖ baza sportowa i rekreacyjno-wypoczynkowa

Skala oceny była 5-cio stopniowa:

- ❖ bardzo źle
- ❖ źle
- ❖ dostatecznie
- ❖ dobrze
- ❖ bardzo dobrze

Najwięcej ankietowanych, jako zjawisko kryzysowe określiło zaangażowanie mieszkańców w sprawy lokalne. Dostatecznie oceniono większość zjawisk społecznych. Ocenę dobrą od największej liczby ankietowanych uzyskała oferta edukacyjna szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Poniższy wykres przedstawia wyniki ankiet w sferze społecznej.

Rysunek 14: Wyniki ankietyzacji – sfera społeczna (opracowanie własne)

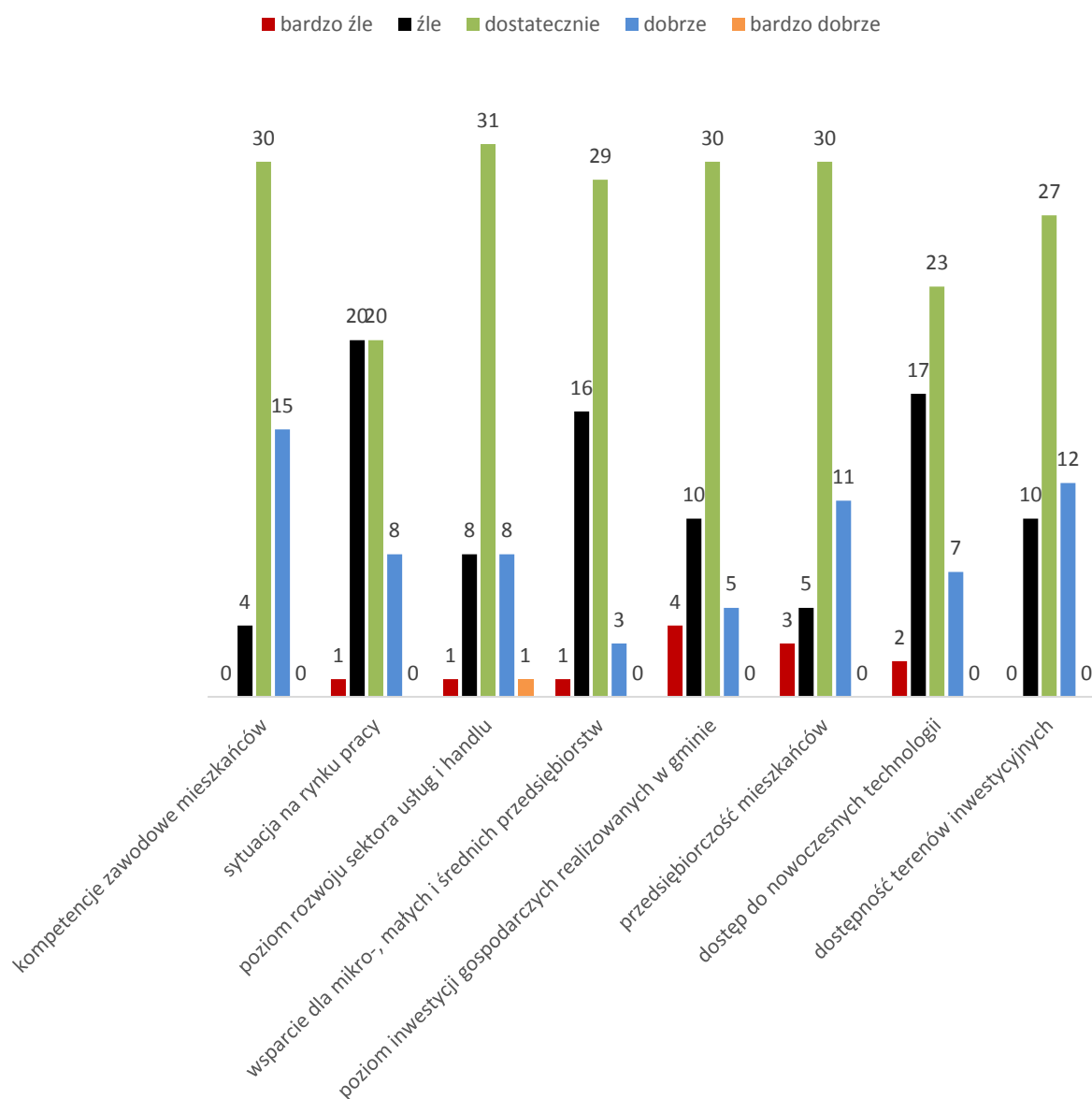
SFERA GOSPODARCZA

W sferze gospodarczej ocenie ankietowanych poddano następujące elementy:

- ❖ sytuacja na rynku pracy
- ❖ poziom rozwoju sektora usług i handlu
- ❖ wsparcie dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw
- ❖ poziom inwestycji gospodarczych realizowanych w gminie
- ❖ przedsiębiorczość mieszkańców
- ❖ dostęp do nowoczesnych technologii
- ❖ dostępność terenów inwestycyjnych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Podobnie, jak w przypadku sfery społecznej, sferę gospodarczą oceniono za pomocą 5-cio stopniowej skali. Większość analizowanych czynników została oceniona przez ankietowanych jako poziom „dostateczny”. Źle oceniono sytuację na rynku pracy.

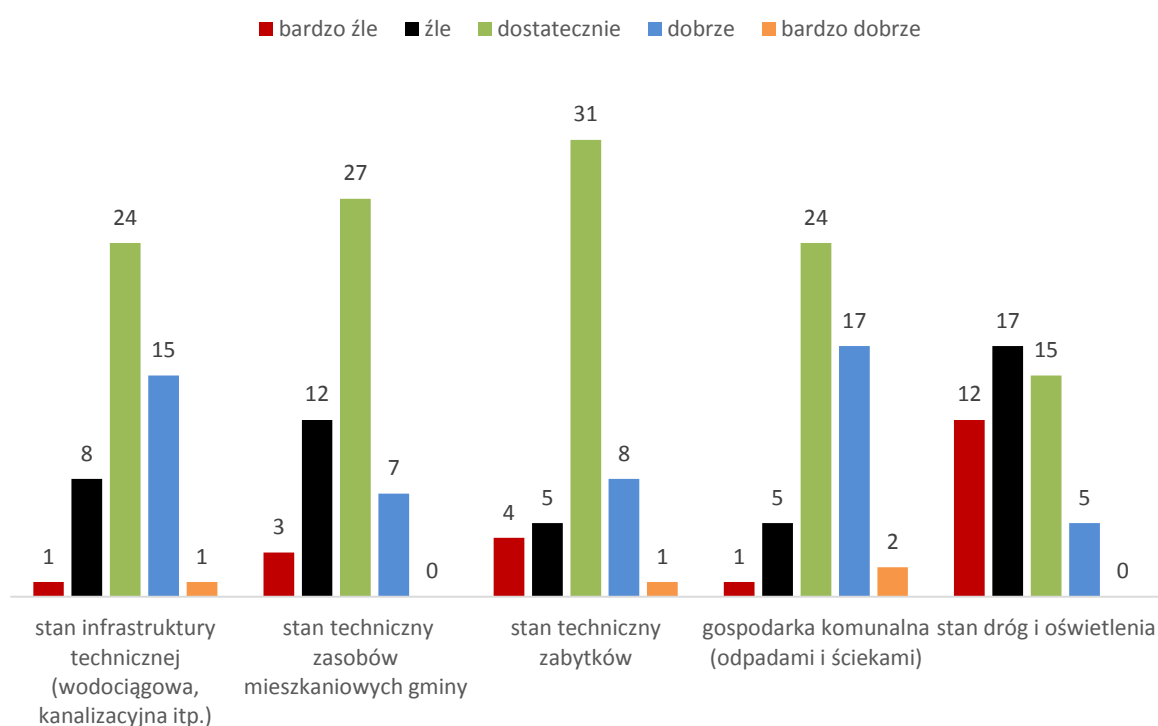
Rysunek 15: Wyniki ankietyzacji – sfera gospodarcza (opracowanie własne)

SFERA TECHNICZNA

Sferę techniczną oceniono na podstawie poniższych elementów:

- ❖ stan infrastruktury technicznej (wodociągowa, kanalizacyjna itp.)
- ❖ stan techniczny zasobów mieszkaniowych gminy
- ❖ stan techniczny zabytków
- ❖ gospodarka komunalna (odpadami i ściekami)

Stan techniczny infrastruktury na terenie Gminy Podgórzyn został oceniony w większości analizowanych przypadkach jako dostateczny. Źle został oceniony stan dróg i oświetlenia.

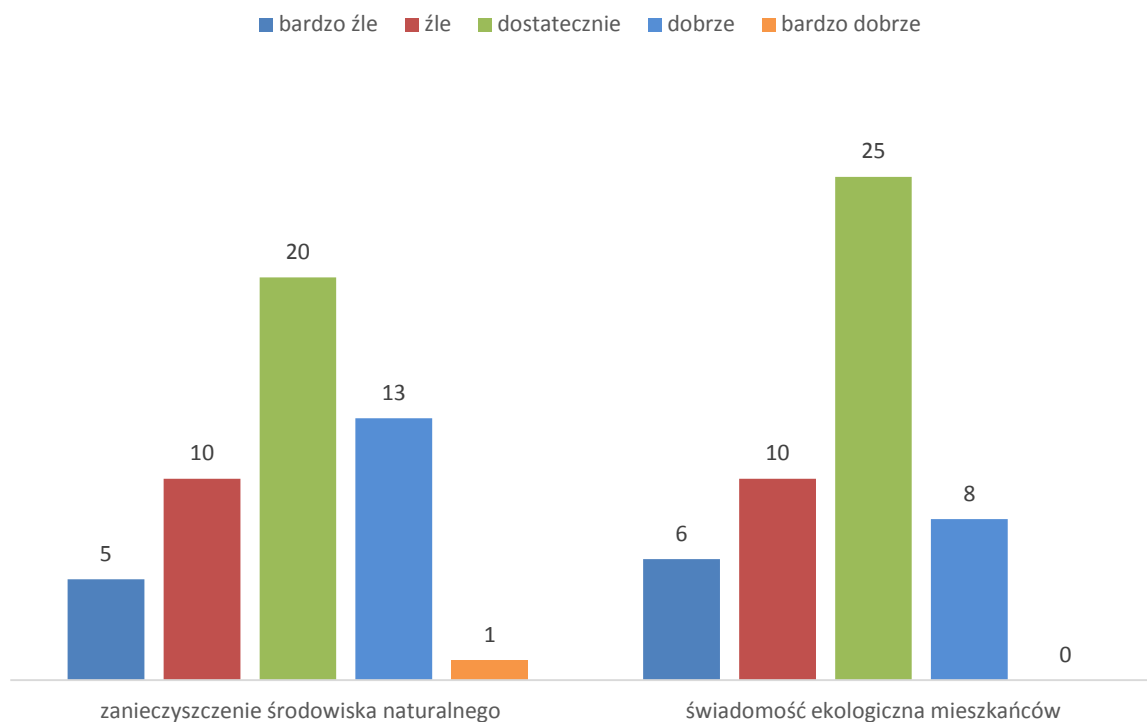
Rysunek 16: Wyniki ankietyzacji – sfera techniczna (opracowanie własne)

SFERA ŚRODOWISKOWA

W sferze środowiskowej ocenie ankietowanych poddano następujące elementy:

- ❖ zanieczyszczenie środowiska naturalnego
- ❖ świadomość ekologiczna mieszkańców

Oba analizowane czynniki przez większość ankietowanych zostały ocenione na poziomie dostatecznym.

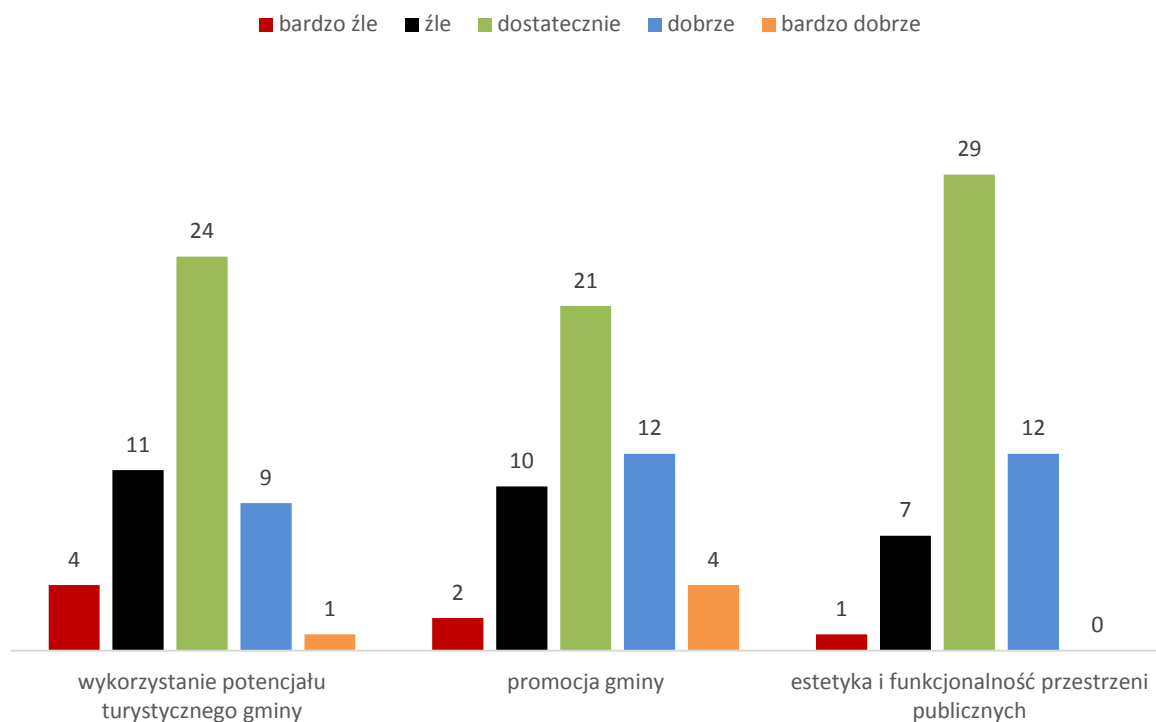
Rysunek 17: Wyniki ankietyzacji – sfera środowiskowa (opracowanie własne)

SFERA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNA

W sferze funkcjonalno-przestrzennej ocenie ankietowanych poddano następujące elementy:

- ❖ wykorzystanie potencjału turystycznego gminy
- ❖ promocja gminy
- ❖ estetyka i funkcjonalność przestrzeni publicznych.

Ankietowali ocenili wszystkie analizowane elementy na poziomie dostatecznym.

Rysunek 18: Wyniki ankietyzacji – sfera funkcjonalno-przestrzenna (opracowanie własne)

10. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest wynikiem warsztatów, które były skierowane do mieszkańców oraz innych interesariuszy zewnętrznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dogodna lokalizacja	Brak chodników
Istniejące walory turystyczno-krajobrazowe	Zły stan dróg i oświetlenia
Ukształtowanie terenu	Zły stan techniczny budynków
Istnienie obiektów zabytkowych, posiadających interesującą architekturę będących w rejestrze zabytków	Duża ilość niszczących budynków, pustostanów
Organizowane wydarzenia kulturalne: Gminny Bal Seniora, Kryterium uliczne o puchar Wójta Gminy Podgórzyn w kolarstwie szosowym, impreza dla dzieci z okazji zakończenia wakacji, Turniej Petanque	Dziki wysypiska, zaśmiecenie terenu – głównie w okolicach uczęszczanych przez turystów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Duża powierzchnia terenów zielonych	Znaczna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej
Zadbane środowisko	Brak ścieżek pieszo-rowerowych
Pałace i rezydencje: Dwór Korona Karkonoszy, Pałac Stanisławów, Pałac na Wodzie	Niewielka ilość sklepów spożywczych/wielobranżowych
	Problem ubóstwa
	Niewielka ilość placów zabaw dla dzieci
	Barszcz Sosnowskiego
SZANSE	ZAGROŻENIA
Rozwój bazy noclegowej	Brak zaangażowania ze strony lokalnej ludności
Chęć zmian na terenie sołectwa	Powolny proces integracji mieszkańców
Pojawienie się nowych inwestorów	Niska aktywność społeczna mieszkańców
Duży potencjał turystyczny	Niechęć mieszkańców do pojawiających się możliwości zmian
Wiele imprez/inicjatyw przyciągających turystów	Brak współpracy z lokalnymi instytucjami
Uczestnictwo w Programie Odnowy Wsi Dolnośląskiej	Niewystarczający poziom środków na rewitalizację, renowację, rewalidację, rekultywację środowiska
Integracja lokalnej społeczności	Niekorzystne trendy demograficzne
Wspieranie inicjatyw społecznych	Odływ aktywnych, młodych ludzi do większych ośrodków miejskich lub zagranicę
Promocja Gminy	Rozwój nowych sposobów komunikacji (twitter, aplikacje na smartfony, facebook) – zanikanie bezpośrednich kontaktów.
Renowacja zabytków architektury	Rosnący odpływ wysoko wykwalifikowanej kadry
Wzrost aktywności różnego typu grup nacisku – organizowania się społeczeństwa wokół różnego typu	Pogłębienie niedoborów wykwalifikowanych

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

małych społeczności	robotników i kadry technicznej
Wykorzystanie nowych technologii energetycznych bazujących na odnawialnych źródłach energii	Wzrost zamożności części społeczeństwa – pojawiające się rozwarstwienie społeczne.
Wzrost aktywności organizacji pozarządowych	Roszczeniowość społeczeństwa – postawa oczekiwania, że państwo rozwiąże wszystkie problemy, bierność.
Nowe priorytety rozwojowe w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014- 2020.	

11. Identyfikacja obszarów zdegradowanych wraz z uzasadnieniem

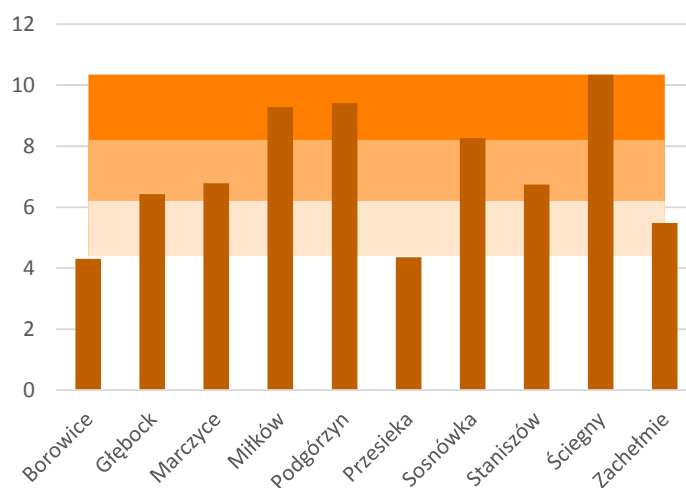
Ostatnim etapem przeprowadzonej diagnozy było wskazanie obszarów zdegradowanych, które po pierwsze wykazują kumulację negatywnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych zjawiskach wykazują także nagromadzenie negatywnych cech (zjawiska gospodarcze, środowiskowe, techniczne oraz funkcjonalno-przestrzenne). Na podstawie uzyskanych wskaźników sum standaryzowanych dla zakresu społecznego oraz gospodarczego, technicznego, środowiskowego, a także funkcjonalno-przestrzennego dla miejscowości Gminy Podgórzyn zidentyfikowano jako obszary problemowe miejscowości: Ściegny, Podgórzyn, Miłków i Sosnówka. Wiąże się to bezpośrednio z obszarami wprost generującymi zidentyfikowane problemy, zarówno społeczne występujące przeważnie na obszarach zamieszkałych przez miejscową ludność, jak również problemy bezpośrednio związane z warunkami mieszkalnymi oraz stanem technicznym budynków.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Tabela 10. Suma uzyskanych wskaźników syntetycznych we wszystkich analizowanych sferach (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

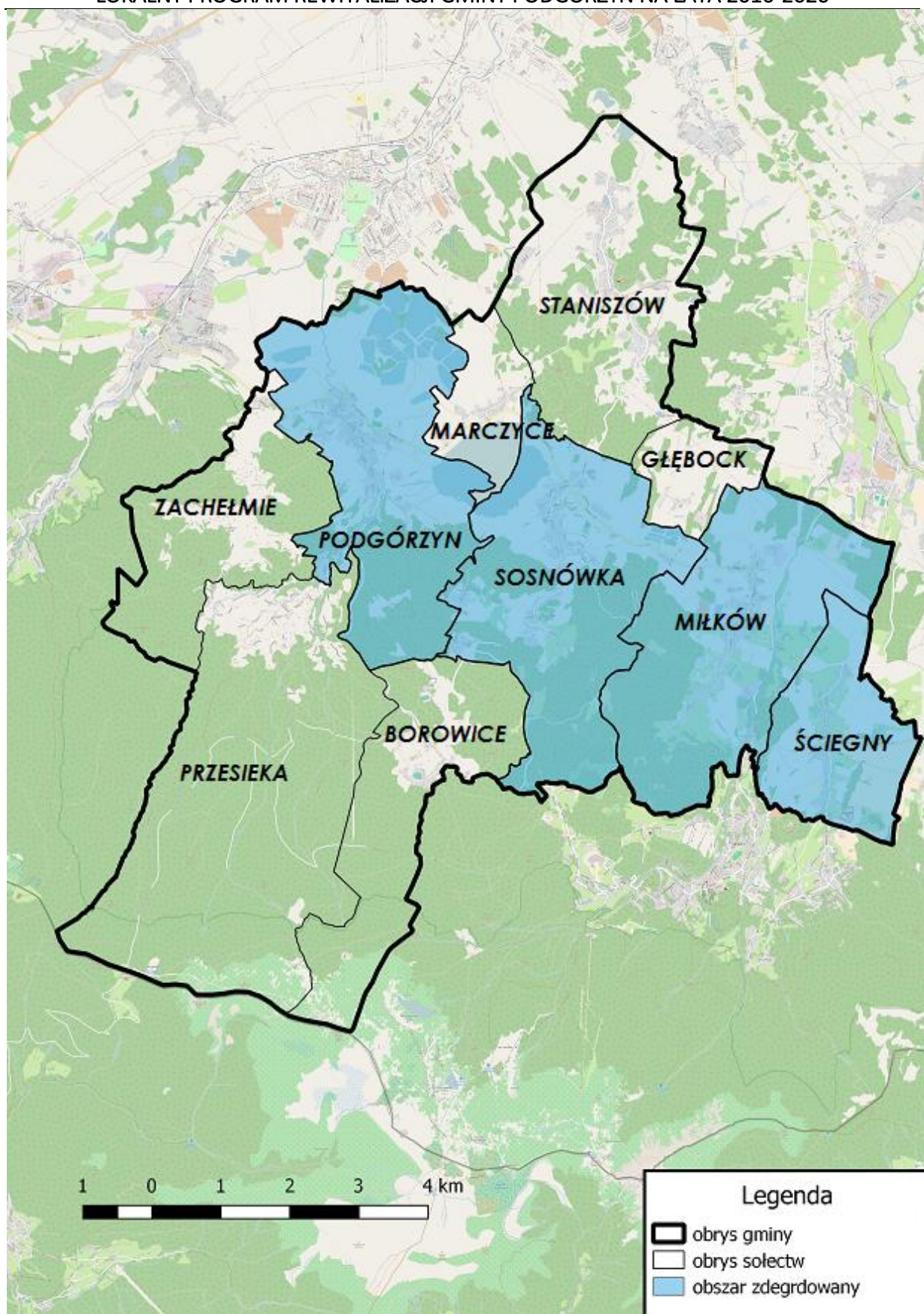
Sołectwo	społeczne	gospodarcze	techniczne	środowiskowe	funkcjonalno-przestrzenne	wskaźnik degradacji
Borowice	1,30	0,70	1,03	1,00	0,27	4,31
Głębock	2,77	1,11	1,12	1,00	0,44	6,43
Marczyce	2,95	1,15	1,13	1,00	0,55	6,78
Miłków	4,50	2,25	1,64	0,00	0,90	9,28
Podgórzyn	4,47	1,65	1,58	0,80	0,90	9,40
Przesieka	1,36	0,63	1,25	0,92	0,20	4,36
Ściegny	4,48	2,25	1,94	1,00	0,67	10,34
Sosnówka	3,30	1,50	1,60	0,87	1,00	8,26
Staniszów	3,08	0,87	1,95	0,79	0,04	6,74
Zachęlmie	3,09	0,31	1,19	0,90	0,00	5,48

Legenda	
	Sytuacja kryzysowa
	Sytuacja umiarkowana
	Sytuacja dobra
	Sytuacja bardzo dobra

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, ze względu na szereg przeplatających się niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych czy funkcjonalno-przestrzennych uznano za obszar zdegradowany Gminy Podgórzyn następujące miejscowości:

- ❖ Ściegny
- ❖ Podgórzyn
- ❖ Miłków
- ❖ Sosnówka.

Rysunek 19: Obszar zdegradowany gminy Podgórzyn (opracowanie CDE)

12. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem

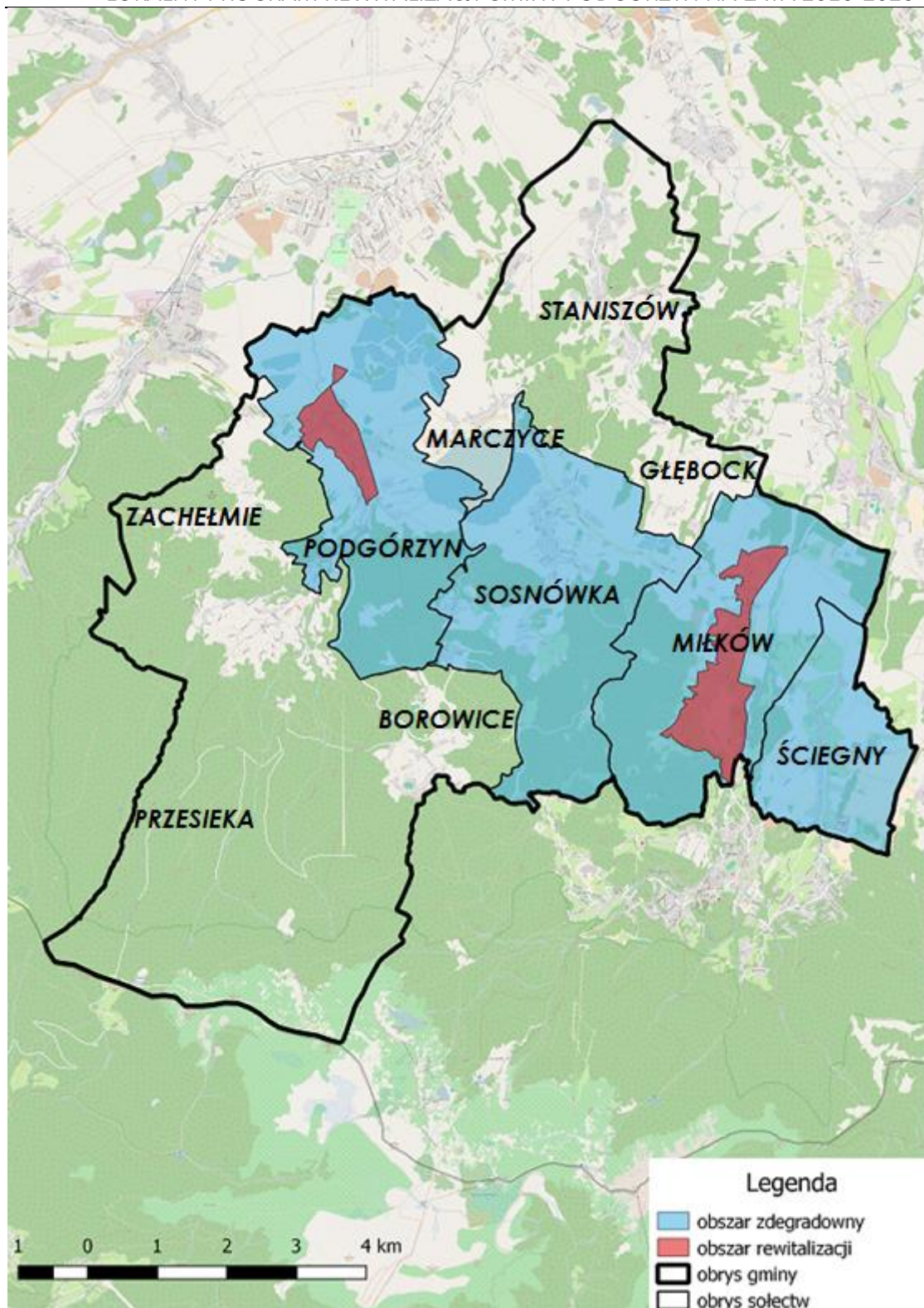
Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w Gminie Podgórzyn, doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również znacznym potencjałem rozwojowym. Obok kryterium wysokiego stopnia degradacji przy wyborze obszarów rewitalizacji istotnym czynnikiem była identyfikacja możliwie szerokiego spektrum możliwości realizacji potencjalnych działań naprawczych, zarówno działań tak zwanych miękkich (czyli skierowane do mieszkańców Gminy), jak i twardych (czyli działań inwestycyjnych, infrastrukturalnych), mogących także oddziaływać w jak najszerszym zasięgu, stwarzając realną możliwość kreowania pozytywnych zmian na obszarze zdegradowanym, a w konsekwencji pozytywnie wpływać na kondycję gminy.

Wyznaczono obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 9,79km² (tj. 11,88% powierzchni gminy), zamieszkałe przez 2203 osoby (tj. 27,69% populacji Gminy Podgórzyn). Składa się on z podobszarów.

Tabela 11: Wskaźniki charakteryzujące obszar rewitalizacji Gminy Podgórzyn (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

	Powierzchnia [km2]	Udział w powierzchni Gminy [%]	Liczba mieszkańców	Udział w liczbie mieszkańców Gminy [%]
Gmina Podgórzyn	82,41	100,00%	7960	100,00%
Obszar rewitalizacji ogółem	9,79	11,88%	2203,8	27,69%
Podobszar 1	7,79	9,45%	1121,4	14,09%
Podobszar 2	2	2,43%	1082,4	13,60%

Poniższa mapa prezentuje rozmieszczenie poszczególnych podobszarów rewitalizacji w układzie przestrzennym gminy oraz w odniesieniu do wyznaczonych obszarów zdegradowanych.

Rysunek 20. Obszar rewitalizacji Gminy Podgórzyn (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Podobszar jeden znajduje się na terenie sołectwa Miłków. Obszar rewitalizacji obejmuje ulicę Wiejską – wzdłuż drogi wojewódzkiej 366, Szkolną, Kasztanową, Kolejową oraz Brzezie Karkonoskie.

Na terenie Miłkowa rozwijał się niegdyś przemysł, w 1969 roku uruchomiony został we wsi oddział firmy Polar. Po zamknięciu fabryki, teren ten pozostał w rękach prywatnych. Obecnie teren ten jest niezagospodarowany, stara fabryka ma wielki potencjał do zagospodarowania, niestety swoim wyglądem pogarsza wygląd wsi Miłków.

W Miłkowie znajduje się również teren po nieczynnej fabryce papieru – Zakład Papierniczy Domator Omega. Teren zakładu ma duży potencjał do zagospodarowania, niestety budynki byłego przedsiębiorstwa pogarszają krajobraz Miłkowa

Rysunek 21: Teren nieczynnej fabryki Polar

Rysunek 22 Teren byłego Zakładu Papierniczego

6 marca 1742 roku Miłków otrzymał królewskie pozwolenie na budowę domu modlitw. Został on wzniesiony na miejscu obecnych ruin kościoła poewangelickiego z wieżą i poświęcony 10 sierpnia 1742 roku. Szybko jednak okazało się, że teren na którym go wzniesiono jest podmokły i ściany zaczęły pękać. Był on również za mały.

Jesienią 1755 roku kościół został poświęcony w uroczystym nabożeństwie. Kościół był zbudowany według nowego trendu, zapoczątkowanego przez budowniczego Langhansa. Kościół posiadał dwie galerie, ambona znajdowała się na wysokości pierwszej galerii nad ołtarzem i tworzyła z nim całość. Obiekt wykonany był przez okolicznych rzemieślników.

Ciężar wieżyczki stopniowo zaczął zagrażać konstrukcji dachu. Dlatego też w 1862 roku rozpoczęto budowę wieży, przy zachodniej ścianie kościoła.

Po wkroczeniu Rosjan na tereny kotliny jeleniogórskiej stopniowo zaczęli napływać Polacy. Po 1945 roku nastąpiły fale wysiedleń. W 1946 roku kościół został zamknięty. Stopniowo ulegał destrukcji. Do roku 1950 rozebrano i wywieziono ołtarz i organy. Następnie rozebrano konstrukcję dachu, która groziła zawaleniem. Kościół to obecnie ruina. Pozostały z niego gołe mury i wieża, które mogą w każdej chwili się zawalić.

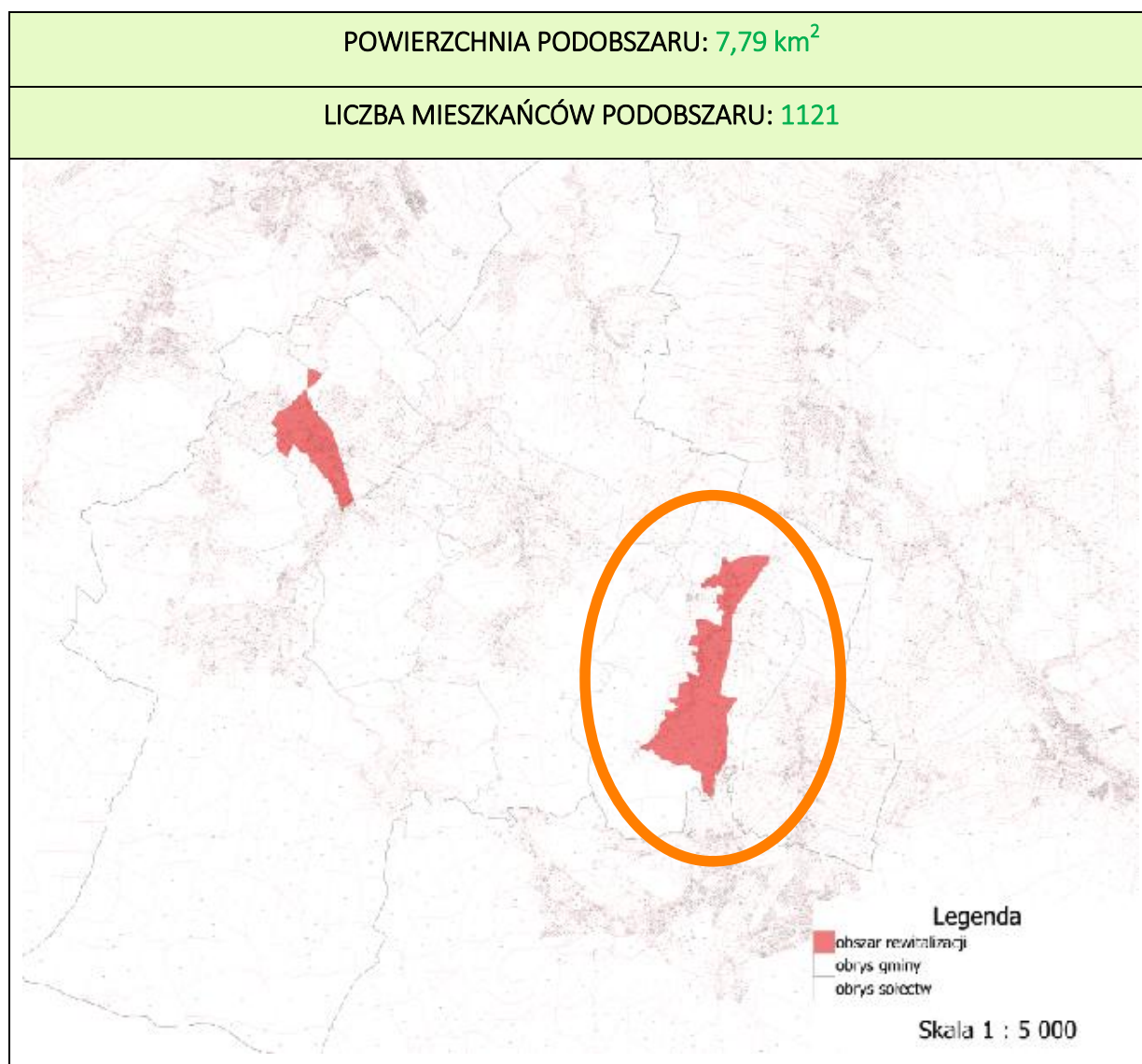
Nieopodal ruin kościoła znajduje się teren do zagospodarowania po byłym Zakładzie Usług Komunalnych (ZUK). Obecnie w części budynku na tym terenie znajdują się mieszkania. Teren za obiektem po rewitalizacji może posłużyć za parking, natomiast sam budynek byłego ZUK może zostać przeznaczony do pełnienia nowych funkcji publicznych.

Rysunek 23: Ruiny kościoła w miejscowości Miłków

Rysunek 24: Budynek byłego ZUK

PODOBSZAR 2 –PODGÓRZYN

Drugi podobszar rewitalizacji obejmuje tereny miejscowości Podgórzyn. Jest to typowa wieś łańcuchowa, obecnie dobrze uprzemysłowiona. Położona jest w dolinie rzeki Podgórznej i ciągnie się na długość około 4 km. Na północ i zachód rozciąga się spory kompleks stawów hodowlanych założonych przez zakon cystersów z Cieplic, do dziś jest to jeden z największych takich kompleksów w Sudetach. W Podgórzynie znajdują się dwie świątynie, jedna z nich to kościół pw. Św. Trójcy. Zgodnie z Gminną Ewidencją Zabytków, na terenie miejscowości znajduje się 50 zabytków. Podgórzyn zamieszkuje 1 804 ludzi, a gęstość zaludnienia wynosi 167,97 os./km². Wśród wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie miejscowości można wyróżnić: Gminny Bal Seniora, Kryterium uliczne o puchar Wójta Gminy Podgórzyn w kolarstwie szosowym, impreza dla dzieci z okazji zakończenia wakacji, Turniej Petanque, Piknik ze sztuką przy Dziurawej Skale. Przeprowadzona diagnoza wykazała,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

że na terenie Podgórzyzna zarejestrowano najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej – 133 rodziny. Znajduje się tu wiele budynków odznaczających się złym stanem technicznym.

Budynki na ul. Żołnierskiej

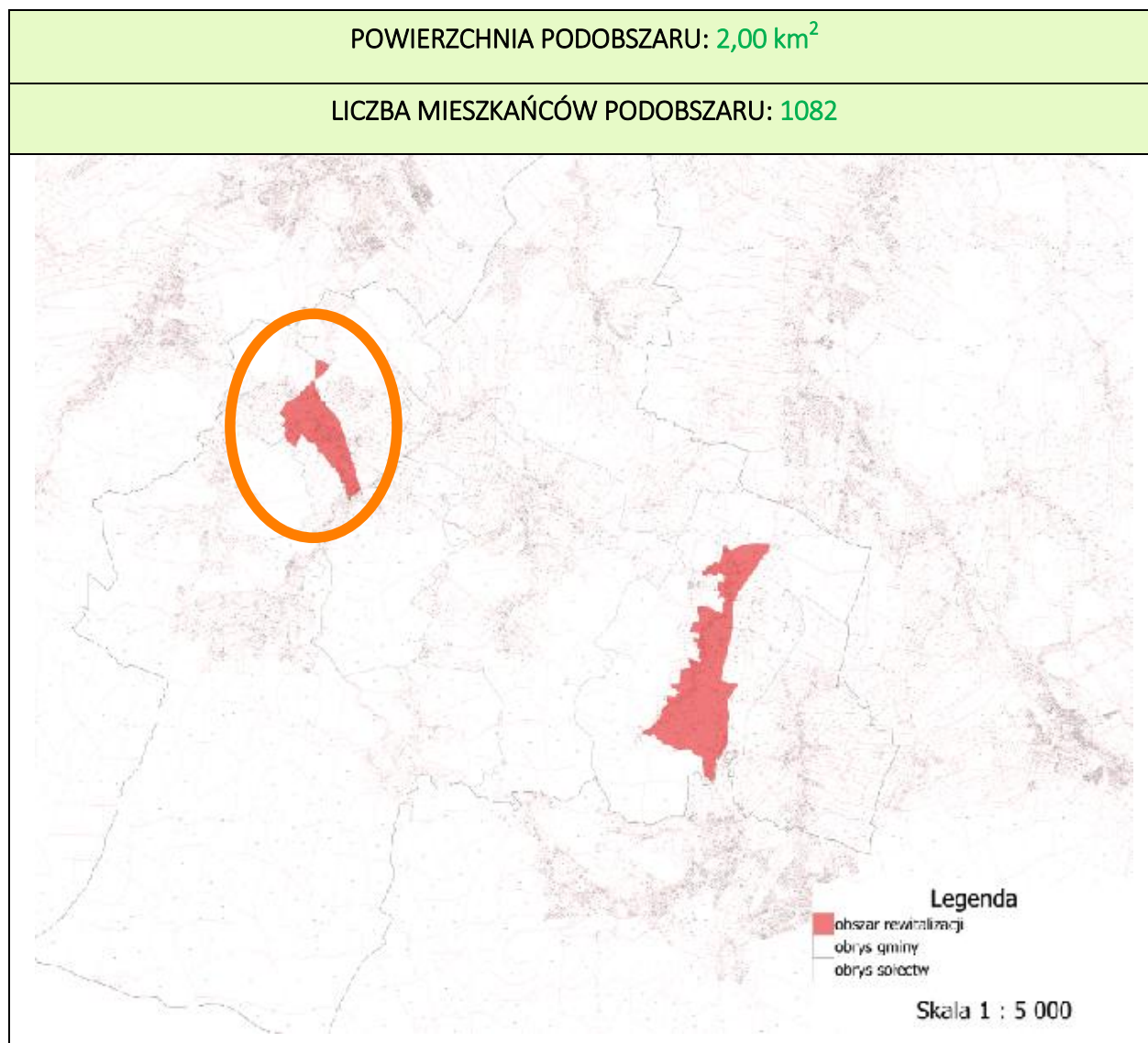
Budynek na ul. Żołnierskiej

Kościół pw. MB Częstochowskiej w Podgórzynie

Kościół pw. św. Trójcy

13. Zasięg przestrzenny i identyfikacja obszarów problemowych

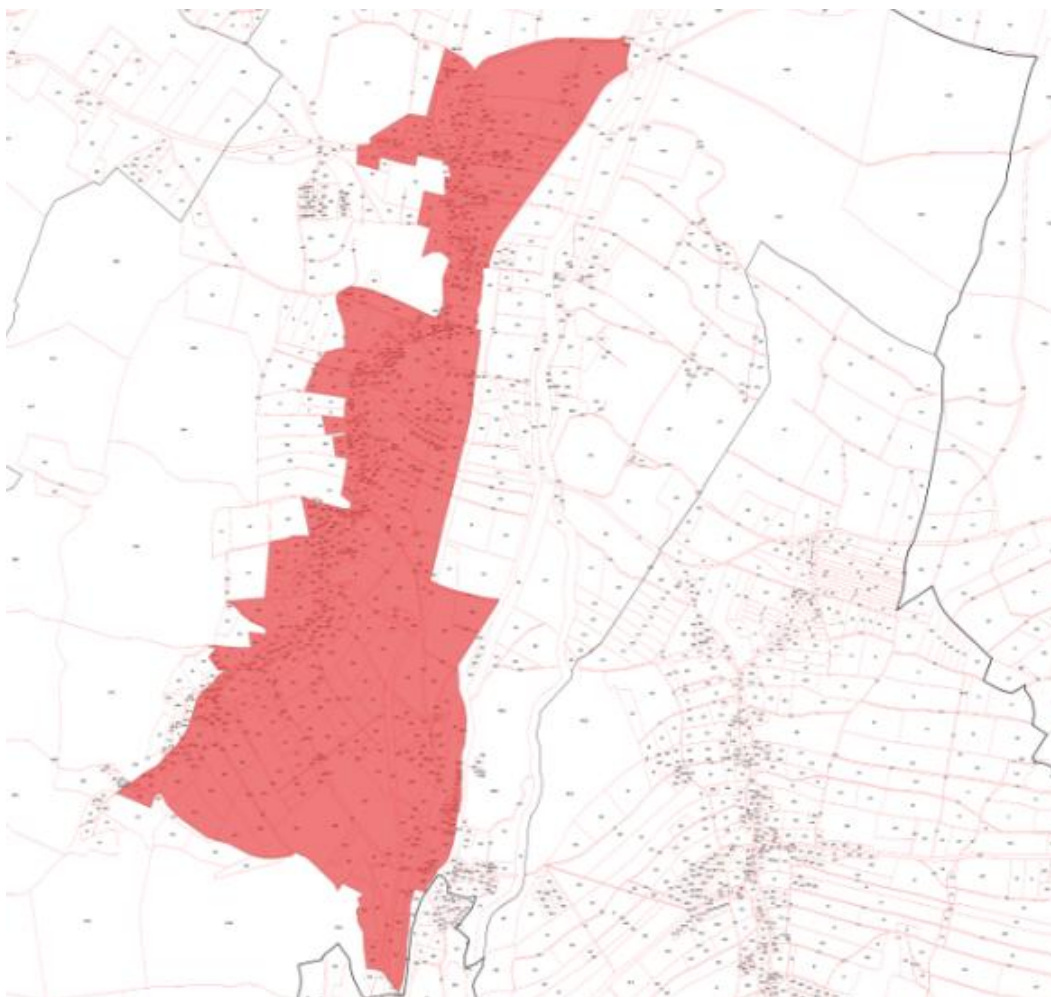
W wyniku przeprowadzonej diagnozy zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych, funkcjonalno-przestrzennych Gminy Podgórzyn udało się wyznaczyć obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji. Wyznaczone obszary rewitalizacji charakteryzują się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów, jak również dużym potencjałem rozwojowym. Wyznaczono obszar rewitalizacji, którego łączna powierzchnia wynosi 9,79km² (tj. 11,88% powierzchni gminy), zamieszkały jest przez 2503 mieszkańców (tj. 27,69% populacji Gminy Podgórzyn). Obszar ten składa się z 2 dużych podobszarów:

- Podobszar 1 – Podgórzyn

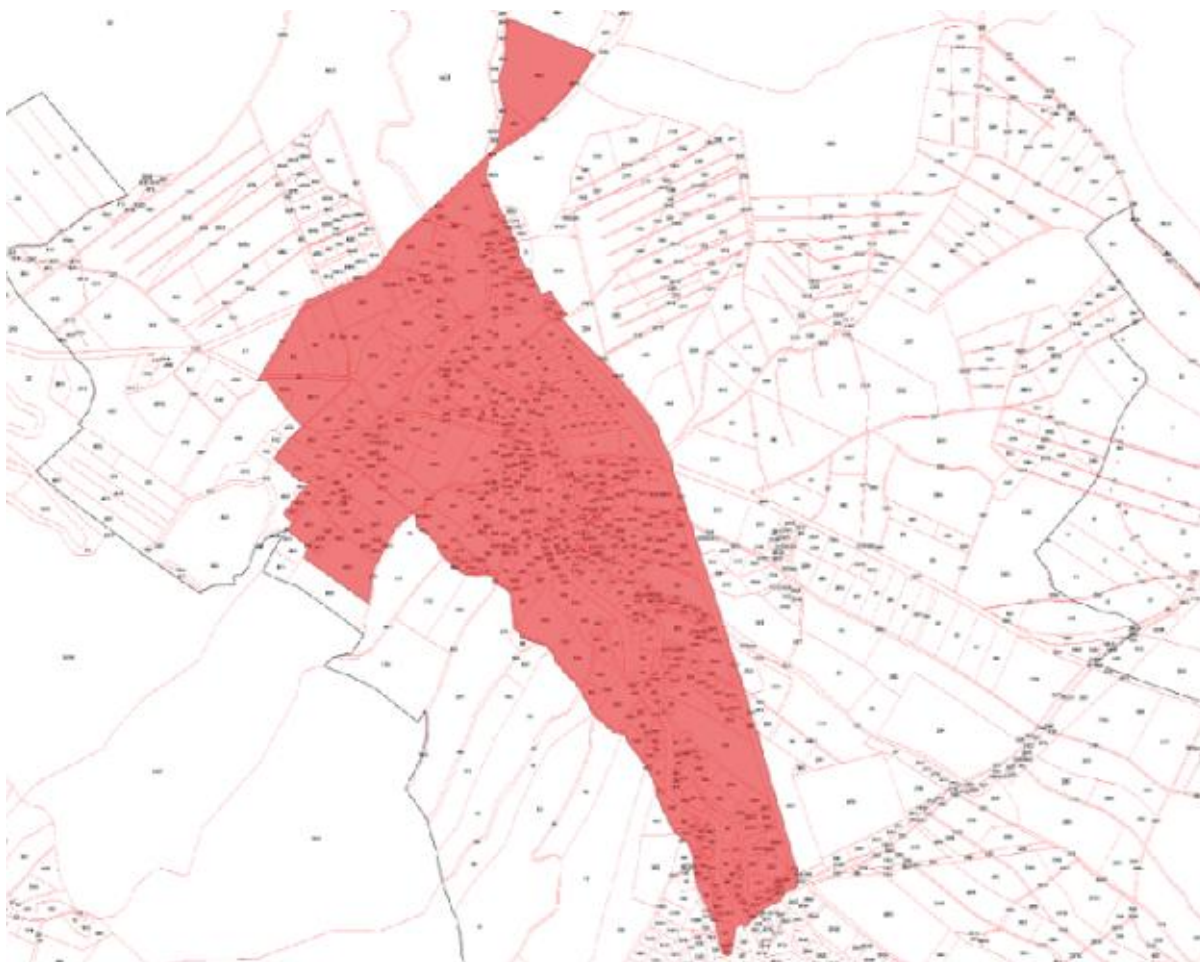
- Podobszar 2 – Miłków

Poniższe mapy prezentują rozmieszczenie poszczególnych podobszarów rewitalizacji w układzie przestrzennym gminy.

PODOBSZAR I – MIŁKÓW

PODOB SZAR II – PODGÓRZYN

14. Partycypacja społeczna

Istotnym aspektem rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Aktywowanie i udział mieszkańców oraz włączenie, organizacja i formowanie miejscowej sieci interesariuszy w danym obszarze są warunkami koniecznymi powodzenia długofalowego rozwoju obszarów kryzysowych oraz wyprowadzenia ich z tego stanu.

Partycypacja społeczna prowadzona w ramach niniejszego Programu Rewitalizacji obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób, który zapewni aktywny udział mieszkańców Gminy Podgórzyn i interesariuszy, w tym prowadzenie warsztatów, konsultacji społecznych oraz powołanie Zespołu Programu Rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Działania partycypacyjne, które mają za zadanie włączyć społeczność lokalną w tworzenie Programu, w szczególności polegają na:

- ❖ poznaniu oczekiwań i potrzeb interesariuszy, a także dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;
- ❖ prowadzeniu działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, skierowanych do interesariuszy, w tym o celach, zasadach i procesie przebiegu rewitalizacji – obejmuje działania informacyjne Urzędu Gminy Podgórzyn za pośrednictwem m.in. specjalnej strony internetowej;
- ❖ inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań, których zadaniem jest rozwijanie dialogu pomiędzy interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji – m.in. powołanie Zespołu Programu Rewitalizacji;
- ❖ zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji – poprzez konsultację diagnozy, zadań i całego dokumentu;
- ❖ zapewnieniu w przygotowaniu, prowadzeniu i ocenie rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy – poprzez okresowe konsultacje nowych zadań.

Formami konsultacji społecznych, które są przewidziane dla niniejszego Programu Rewitalizacji są w szczególności:

- 1) zbieranie uwag w postaci papierowej i/ lub elektronicznej;
- 2) spotkania z mieszkańcami połączone ze zbieraniem uwag ustnych;
- 3) warsztaty.

Przy opracowywaniu niniejszego Programu Rewitalizacji zostały przeprowadzone warsztaty dla interesariuszy projektu, którymi byli przede wszystkim mieszkańcy poszczególnych sołectw, przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji, przedsiębiorcy, przedstawiciele samorządu i jst. Uczestnicy warsztatów mogli wypowiedzieć się m.in. na temat problemów w różnych sferach (społecznej, gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej) występujących w poszczególnych sołectwach Gminy, wyznaczyć obszary problemowe, na których należy podjąć działania rewitalizacyjne, jak również wziąć udział w tworzeniu analizy SWOT obejmującej wyznaczenie słabych oraz mocnych stron, szans oraz zagrożeń. Podczas spotkania wszystkim osobom rozdano materiały niezbędne do uczestnictwa w warsztatach oraz zapewniono catering. Zachęcono wszystkich do wypełnienia anonimowej ankiety (jej celem będzie poznanie opinii na temat aktualnych potrzeb

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

w zakresie rewitalizacji), jak również formularza zgłaszania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Oba dokumenty dostępne były w wersji on-line na stronie: www.rewitalizacja.podgorzyn.pl oraz w wersji papierowej, w Urzędzie Gminy w Podgórzynie oraz w wyznaczonych punktach.

Ponadto, sposobem mającym na celu włączenie mieszkańców i interesariuszy w działania rewitalizacyjne było powołanie Zespołu Programu Rewitalizacji. Zespół stanowi międzysektorowe forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Powołanie tego Zespołu umożliwia formy szerokiej partycypacji społecznej na każdym etapie procesu rewitalizacji.

15. Cele, działania i efekty

15.1 Wizja rewitalizacji Gminy Podgórzyn

Wizja realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji to obraz oczekiwanego stanu Gminy Podgórzyn oraz obszarów zdegradowanych jaki społeczność lokalna chciałaby osiągnąć po wdrożeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Dzięki analizie wewnętrznych potencjałów, zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań i potrzeb rozwojowych, które zidentyfikowane zostały na podstawie analizy sytuacji gminy i obszarów rewitalizacji oraz partycypacji społecznej możliwe było sformułowanie wizji rewitalizacji Gminy Podgórzyn.

Gmina Podgórzyn rozwijająca się całościowo w sposób intensywny i zrównoważony pod względem społeczno-gospodarczym jak i przestrzennym, w której wszyscy mieszkańcy uczestniczą posiadając takie same szanse i możliwości. Gmina Podgórzyn to przestrzeń przyjazna do życia dla wszystkich jej mieszkańców, stanowiąca atrakcyjny obszar pod względem turystycznym i kulturowym - przyciągająca turystów zainteresowanych aktywnym wypoczynkiem, historią i architekturą.

Należy mieć na uwadze, że jednym z głównych założeń rewitalizacji jest ożywianie obszarów będących w stagnacji. Celem jest takie wsparcie obszarów będących w sytuacji kryzysowej aby obszar całej gminy mógł rozwijać się równomiernie z korzyścią dla wszystkich mieszkańców.

Rewitalizacja wyznaczonych obszarów Gminy Podgórzyn to proces, którego efektem będzie:

- ❖ wzmocnienie relacji między mieszkańcami, w szczególności w oparciu o wspólnie podejmowane działania na rzecz wspólnoty lokalnej oraz swojej okolicy;

- ❖ nawiązanie współpracy między różnymi sektorami, np.: społecznym, samorządowym i gospodarczym;
- ❖ podnoszenie poziomu aspiracji mieszkańców w wymiarze zawodowym, rodzinnym, osobistym;
- ❖ wyrównywanie szans rozwoju mieszkańców, poszerzanie możliwości rozwijania swoich talentów bez względu na wiek, sytuację ekonomiczną, poziom sprawności;
- ❖ odbudowanie poczucia wartości grup mieszkańców, którzy obecnie są lub czują się marginalizowani;
- ❖ podniesienie jakości środowiska zamieszkania;
- ❖ utożsamianie się mieszkańców ze swoją gminą i miejscem, w który mieszkają;
- ❖ optymalne wykorzystanie walorów środowiska naturalnego;
- ❖ poprawa warunków mieszkaniowych w aspekcie infrastrukturalnym;
- ❖ zagospodarowanie miejsc i przestrzeni użyteczności publicznej;
- ❖ poprawa wyglądu budynków i obiektów ogólnodostępnych;
- ❖ stworzenie mechanizmów utrwalających samodzielność mieszkańców oraz rozwój miejscowości.

15.2 Cele rewitalizacji

Wizja realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji to obraz oczekiwanego stanu Gminy Podgórzyn oraz główne cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Podgórzyn polegają na wyznaczeniu i opisanu obszarów dysfunkcyjnych zlokalizowanych w Gminie oraz przede wszystkim zaprogramowaniu spójnych działań, mających za zadanie wyprowadzić wskazane obszary z sytuacji kryzysowe

Rewitalizacja społeczno-gospodarcza obszarów zdegradowanych Gminy Podgórzyn

Cele szczegółowe, które mają za zadanie ograniczyć problemy społeczne, środowiskowe, gospodarcze oraz przestrzenno-funkcjonalne i techniczne gminy, na obszarze kryzysowym to:

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy w sferze bytowej, ekologicznej oraz społecznej

Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznej

Stworzenie przestrzeni funkcjonalnych i atrakcyjnych turystycznie

Poprawa jakości oraz zwiększanie dostępności do infrastruktury technicznej

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologii

Przeciwdziałanie bezrobociu - podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców

Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego, tworzenie nowych standardów, kompetencji kulturowych dla mieszkańców Gminy Podgórzyn

Budowa więzi społecznych i aktywizacja mieszkańców Gminy

Ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami i wdrażanie OZE

I. Aspekt Przestrzenno-Urbanistyczny (funkcjonalno- przestrzenny)

- o działania dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej,
- o działania dotyczące podniesienia walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych,
- o działania dotyczące remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych,
- o rosnący standard mieszkań oraz uporządkowanie przestrzeni publicznych i społecznych wpływające na podniesienie poziomu życia mieszkańców,
- o działania dotyczące rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej.

II. Aspekt Ekonomiczny (gospodarczy)

- o działania dotyczące rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej,
- o działania dotyczące wspierania przedsiębiorczości,

- o działania dotyczące uruchamiania finansowanych mechanizmów wsparcia,
- o działania wynikające z programów pomocowych dla rozwoju MŚP.

III. Aspekt Społeczny

- o działania dotyczące rozwoju zasobów ludzkich,
- o działania dotyczące przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- o działania dotyczące walki z patologiami społecznymi,
- o działania dotyczące zapobieganiu zjawisku bezrobocia,
- o działania na rzecz aktywności środowisk dziecięcych i młodzieżowych w tym poprawa warunków nauki oraz wychowania przedszkolnego,
- o włączenie grup problemowych w życie społeczności lokalnej,
- o przyjmowanie przez mieszkańców odpowiedzialności za swoje miejsce zamieszkania oraz dbałość o przestrzeń wspólną

IV. Aspekt techniczny

- o działania zmierzające do poprawy stanu technicznego budynków na terenie gminy
- o działania zmierzające do poprawy stanu technicznego dróg
- o poprawa bezpieczeństwa drogowego poprzez modernizację oświetlenia ulicznego
- o rozbudowa ciągów pieszych i pieszo-rowerowych
- o poprawa stanu technicznego zabytków

V. Aspekt środowiskowy

- o Działania zmierzające do poprawy efektywności energetycznej budynków na terenie gminy
- o Działania zmierzające do redukcji zanieczyszczeń z transportu poprzez system ścieżek rowerowych oraz modernizację dróg.

15.3 Identyfikacja działań rozwiązujących problemy

Dla osiągnięcia zarysowanej wizji, a także celów rewitalizacji obszarów Gminy Podgórzyn w oparciu o identyfikację potrzeb społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych i funkcjonalno-przestrzennych, a także możliwości inwestycyjnych, wyznaczono zbiór przedsięwzięć wdrożeniowych.

W opisie przedsięwzięć uwzględniono:

- nazwę projektu,
- zadania składające się na projekt,
- lokalizację projektu, to jest miejsce przeprowadzenia danego projektu lub zasięg obszarowy odnoszący się do oddziaływania projektu,
- prognozowane rezultaty wprowadzonego projektu,
- jednostkę odpowiedzialną za projekt,
- szacowany okres realizacji projektu (rok rozpoczęcia i rok zakończenia projektu).

Poniższa tabela ukazuje zbiór projektów rewitalizacji.

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Tabela 12. Kluczowe projekty rewitalizacji (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Nazwa projektu (zadania)	Nazwa wnioskodawcy	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel/ cele projektu	Zakres realizowanych zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (np. adres)	Szacowana (orientacyjna) wartość projektu w PLN	Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
LISTA A								
1	Adaptacja ruin kościoła poewangelickiego do pełnienia nowych funkcji turystyczno-edukacyjnych - wieża widokowa z galerią w Miłkowie	Gmina Podgórzyn	Remont wieży i murów kościoła i nadanie im nowych funkcji turystycznych i edukacyjnych przyczyni się do poprawy ładu przestrzeni publicznej, aktywizacji społeczności lokalnej, pobudzenia ruchu turystycznego	Stworzenie w centrum wsi miejsca o znaczeniu turystyczno-edukacyjno-kulturalno-społecznym, poprawa ładu przestrzennego i aktywizacja społeczności lokalnej	Remont, przebudowa i adaptacja ruin kościoła	Miłków	2 000 000,00	poprawa ładu przestrzeni publicznej, aktywizacji społeczności lokalnej, pobudzenia ruchu turystycznego; liczba zorganizowanych wydarzeń o znaczeniu turystyczno-edukacyjno-kulturalno-społecznym [szt.]
2	Modernizacja centrum wsi Podgórzyn	Gmina Podgórzyn	Redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	Modernizacja dróg dojazdowych (nawierzchnie, pobocza), modernizacja miejsc parkingowych i postojowych, zagospodarowanie i wyposażenie przestrzeni publicznej dla celów rekreacyjnych i sportowych	Podgórzyn	4 000 000,00	Produkty i rezultaty: powstanie miejsca stanowiącego centrum wsi, a tym samym centrum życia społecznego; długość zmodernizowanych dróg [km]
3	Przebudowa mostu drogowego w ulicy Ewangelicka-Dąbrowskiego w Podgórzynie	Gmina Podgórzyn	Przebudowany most umożliwi mieszkańcom ulic: Bujwida, Dąbrowskiego, Podgórnej, Krótkiej bezpieczny i bezpośredni wjazd do centrum	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	Istniejący most jest mostem drogowym jednoprzęsłowym.	Podgórzyn ul. Ewangelicka-Dąbrowskiego	1 500 000,00	Rezultat: udostępnienie wjazdu do centrum wsi - 1szt Produkt: powierzchnia przebudowanego mostu- m2

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

			miejsowości (z pominięciem niebezpiecznego skrzyżowania dróg (drogi wojewódzkiej nr 366 i drogi powiatowej nr 2650D					
4	Utwardzenie poboczy przy drodze powiatowej nr 2721D (ulica Jana Pawła II) w Podgórzynie	Gmina Podgórzyn, Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze	Utwardzenie poboczy drogi polepszy warunki ruchu drogowego - zwiększenie bezpieczeństwa	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	utwardzenie pobocza szerokości kostką betonową wraz z obrzeżami	ul. Jana Pawła II w Podgórzynie	500 000,00	Rezultat: poprawa bezpieczeństwa mieszkańców; Długość utwardzonego pobocza [km]
5	Modernizacja oświetlenia drogowego	Gmina Podgórzyn	Obecne oświetlenie jest stare, wymaga wymiany opraw i słupów. Wymiana oświetlenia na energooszczędne pozwoli zaoszczędzić energię a tym samym przyczyni się do ochrony środowiska	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	Budowa i przebudowa oświetlenia drogowego na energooszczędne, w tym m.in. przebudowa sieci, wymiana słupów i opraw oświetleniowych	Podgórzyn	1 000 000,00	Nowoczesne, energooszczędne oświetlenie; Ilość zmodernizowanego oświetlenia drogowego [szt.]
6	Stworzenie Oddziału Zarządzania Kryzysowego wraz z miejscem kulturalno-społecznym	Gmina Podgórzyn	Przebudowa budynku po dawnym PUK w Miłkowie i jego adaptacja do pełnienia nowych funkcji (Oddział Zarządzania Kryzysowego i miejsce kulturalno-społeczne w centrum wsi) przyczyni się do poprawy ładu przestrzeni publicznej, zmniejszenia stanu kryzysowego w sferze technicznej, społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej w obszarze rewitalizacji	Zmniejszenie stanu kryzysowego w sferze technicznej, społecznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej w obszarze rewitalizacji, (aktywizacja społeczności lokalnej, poprawa ładu przestrzeni publicznej, poprawa bezpieczeństwa, poprawa jakości technicznej budynku itp.)	Przebudowa budynku	Miłków	3 000 000,00	Zmniejszenie stanu kryzysowego w sferze technicznej, społecznej, środowiskowej i przestrzenno-funkcjonalnej;
7	Modernizacja	Gmina	Zagospodarowanie i	Rewitalizacja przestrzeni,		Miłków	300 000,00	Podniesienie walorów

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

	centrum wsi Miłków	Podgórzyn	wyposażenie przestrzeni publicznej dla celów rekreacyjno – sportowych	integracja mieszkańców Gminy, podniesienie walorów funkcjonalnych i estetycznych obszaru rewitalizacji				estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni
8	Utwardzenie poboczy przy drodze powiatowej od skrzyżowania z drogą nr 366 w górę wsi (do ul. Szkolnej) i ul. Szkolna w Miłkowie	Gmina Podgórzyn, Starostwo Powiatowe w Jeleniej Górze	Utwardzenie poboczy drogi polepszy warunki ruchu drogowego - zwiększenie bezpieczeństwa	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	Utwardzenie pobocza kostką betonową wraz z obrzeżami	Miłków	600 000,00	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców; Długość utwardzonego pobocza [km]
9	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Miłkowie	Gmina Podgórzyn	Obecne oświetlenie jest stare, wymaga zmodernizowania. Wymiana oświetlenia na energooszczędne pozwoli zaoszczędzić energię a tym samym przyczyni się do ochrony środowiska	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	modernizacja oświetlenia	Miłków	700 000,00	Nowoczesne, energooszczędne oświetlenie; Ilość zmodernizowanego oświetlenia ulicznego [szt.]
10	Remonty elewacji wraz z termomodernizacją budynków Wspólnot mieszkaniowych w Miłkowie i Podgórzynie	Wspólnoty Mieszkaniowe	Część budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Gminy znajduje się w złym stanie technicznym. Przeciekający dach czy odpadające fragmenty elewacji to tylko niektóre z problemów. Remonty elewacji wraz z termomodernizacją takich budynków przyczynią się do rozwiązania problemu	Poprawa warunków życia mieszkańców gminy w sferze bytowej czy społecznej, podniesienie walorów funkcjonalnych i estetycznych obszaru rewitalizacji, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez różnice w obszarze zamieszkania	Remonty elewacji, termomodernizacja budynków	Miłków, Podgórzyn	1 000 000,00	Poprawa estetyki i funkcjonalności obszaru rewitalizacji, wzrost bezpieczeństwa mieszkańców Gminy, wzrost atrakcyjności osiedleńczej obszaru i funkcjonalności przestrzeni, zmniejszenie różnic społecznych, poprawa jakości życia mieszkańców; Liczba [szt.] i powierzchnia [m2] zmodernizowanych/ wyremontowanych budynków mieszkalnych
11	Modernizacja boiska sportowego w	Gmina Podgórzyn	poprawa warunków dla uprawiania sportu i	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o	modernizacja płyty boiska; budowa	Miłków	1 200 000,00	poprawa warunków dla uprawiania sportu i

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

	Miłkowie		rekreacji, redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego,	jakość życia mieszkańców i rozwój społeczny i turystyczny	obiektu szatniowo-socjalnego; ogrodzenie terenu; wyposażenie w infrastrukturę komunalną, oświetlenie terenu			rekreacji, redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego,
12	Modernizacja boiska sportowego w Podgórzynie	Gmina Podgórzyn	poprawa warunków dla uprawiania sportu i rekreacji, redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego,	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój społeczny i turystyczny	remont obiektu szatniowo-socjalnego; modernizacja bieżni; remont trybun	Podgórzyn	700 000,00	poprawa warunków dla uprawiania sportu i rekreacji, redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego,
13	Budowa ronda, chodnika oraz oświetlenia	Gmina Podgórzyn, Powiat Jeleniogórski / Województwo Dolnośląskie	Poprawa bezpieczeństwa drogowego na terenie Gminy Podgórzyn	Poprawa warunków życia mieszkańców gminy w sferze bytowej czy społecznej, podniesienie walorów funkcjonalnych i estetycznych obszaru rewitalizacji, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez różnice w obszarze zamieszkania	Budowa ronda przy ul. Jana Pawła II, Bojki i Topolowej wraz z budową chodnika oraz oświetlenia ulicznego	Gmina Podgórzyn	1 300 000,00	Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

LISTA B								
Lp.	Nazwa projektu (zadania)	Nazwa wnioskodawcy	Krótki opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja projektu	Cel/ cele projektu	Zakres realizowanych zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (np. adres)	Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego w Podgórzynie	Gmina Podgórzyn	Budowa budynku pasywnego wpłynie na zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną, oszczędność energii cieplnej i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną, oszczędność energii cieplnej i zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych w budynkach użyteczności publicznej	budowa budynku pasywnego	Podgórzyn	15 000 000,00	zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną, ilość zaoszczędzonej energii cieplnej i elektrycznej, zmniejszenie rocznego zapotrzebowania energii pierwotnej w budynkach publicznych, roczny spadek emisji gazów cieplarnianych
2	Budowa ciągu pieszo - rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2650D łączącego Jelenią Górę z Podgórzyńcem	Gmina Podgórzyn	Realizacja projektu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców i turystów; stworzy szansę na rozwój społeczny poprzez ułatwienie dotarcia do miejsc kultury, rekreacji, wypoczynku, edukacji, uzdrowiskowych; zapewni bezpieczne	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów, stworzenie warunków do wzajemnego korzystania z ofert miasta Jelenia Góra i Gminy Podgórzyn (w tym kulturalnych, turystycznych, uzdrowiskowych, rekreacyjno-wypoczynkowych,	Budowa ciągu pieszo - rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2650D łączącego Jelenią Górę z Podgórzyńcem	Odcinek wzdłuż drogi powiatowej nr 2650D od miasta Jelenia Góra do wsi Podgórzyn	4 200 000,00	wzrost atrakcyjności osiedleńczej obszaru i funkcjonalności przestrzeni, zwiększona aktywność fizyczna mieszkańców Gminy, dostosowana do potrzeb mieszkańców infrastruktura sportowo-rekreacyjna; poprawa

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

			połączenie wsi z miastem w sposób ekologiczny	społecznych, gospodarczych itp.).				bezpieczeństwa ruchu użytkowników ścieżek; ochrona środowiska (zamiana samochodu na rower); Długość ciągu pieszo-rowerowego [km]
3	Interaktywna Ścieżka Edukacyjna – Aleja Spacerowa do Wodospadu Podgórnej „Natura na wyciągnięcie ręki”	Inwestor prywatny	Poprawa walorów estetycznych i rekreacyjnych Gminy Podgórzyn	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów, stworzenie warunków do wzajemnego korzystania z ofert miasta Jelenia Góra i Gminy Podgórzyn (w tym kulturalnych, turystycznych, uzdrowiskowych, rekreacyjno-wypoczynkowych, społecznych, gospodarczych itp.).	Działanie obejmuje uporządkowanie terenu ścieżki edukacyjnej, wykorzystanie istniejącej infrastruktury: ścieżek, dróg oraz stworzenie dodatkowych miejsc postojowych. W ramach działania planowane jest także wykonanie interaktywnych plansz, modeli i gier, które pozytywnie wpłynę na integrację mieszkańców regionu	Gmina Podgórzyn	3 000 000,00	wzrost atrakcyjności osiedleńczej obszaru i funkcjonalności przestrzeni, zwiększona aktywność fizyczna mieszkańców Gminy, dostosowana do potrzeb mieszkańców infrastruktura sportowo-rekreacyjna; poprawa bezpieczeństwa ruchu użytkowników ścieżek; ochrona środowiska (zamiana samochodu na rower)
4	Aktywna integracja osób nieaktywnych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Podgórzu, Gmina Podgórzyn,	Częstą przyczyną korzystania z pomocy społecznej na terenie Gminy jest problem bezrobocia. Przyczynia się ono do złej sytuacji finansowej, życiowej oraz społecznej mieszkańców	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i bezrobociu, poprawa warunków życia mieszkańców gminy w sferze społecznej	kompleksowe wsparcie aktywizacyjne w zakresie: opracowania IPD; wsparcia psychologiczno-doradczego;	Gmina Podgórzyn	1 200 000,00	Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wyłączeniem społecznym, objęcie osób długotrwale bezrobotnych,

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

		organizacje społeczne	Gminy, a także do wykluczenia społecznego osób dotkniętych problemem.		szkolenia kompetencyjne dotyczące nabycia poszukiwanych na rynku prac umiejętności; wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego; spotkania grupowe i indywidualne motywując do działania i przywracające objęte pomocą osoby dla społeczeństwa; wsparcie aktywizacyjne staże.			zagrożonych wyłączeniem społecznym kontraktami socjalnymi; Liczba osób, które wezmą udział w zajęciach edukacyjnych [szt.], liczba osób, które wezmą udział w zajęciach integracyjnych [szt.], Stopa bezrobocia [%]
5	Aktywizacja społeczna osób starszych z terenu Gminy Podgórzyn	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Podgórzynie, Gmina Podgórzyn, organizacje społeczne	Aktywizacja społeczna osób starszych jest bardzo ważna, ponieważ osoby te bardzo często czują się niepotrzebne, odrzucone, przestają uczestniczyć w życiu publicznym. Zajęcia integracyjne, edukacyjne czy wyjazdy przyczynią się do zwiększenia aktywności społecznej takich osób	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych	działania: aktywizacja społeczna osób starszych poprzez organizację zajęć edukacyjnych oraz kulturalnych, pomoc zdrowotna (spotkania z dietetykiem, zajęcia rehabilitacji ogólnozdrowotnej), zajęcia integracyjne w tym wyjazdy kulturalne i turystyczne.	Gmina Podgórzyn	1 000 000,00	Aktywni społecznie starsi mieszkańcy Gminy, zmniejszenie wykluczenia społecznego osób starszych; Liczba osób starszych biorąca udział w zajęciach [szt.]

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

6	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców miejscowości (Miłków i Podgórzyn)	Gmina Podgórzyn	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców pozwoli stworzyć wspólne przedsięwzięcia, zaplanowane działania przyczynią się do zacieśnienia więzów między pokoleniami.	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców	-	Miłków i Podgórzyn	500 000,00	Zacieśnienie więzów między pokoleniami, wymiana doświadczeń między mieszkańcami; Liczba osób biorąca udział w zajęciach [szt.]
7	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców Domu Opieki w Sosnowce.	Dom Pomocy Społecznej Sosnowka/ Powiat Jeleniogórski	Rewitalizacja polegać ma na odnowieniu i zagospodarowaniu terenu placówki. Wyremontowane miały by zostać wszystkie ścieżki komunikacyjne po których poruszają się mieszkańcy, pracownicy oraz osoby odwiedzające.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej w trosce o jakość życia mieszkańców i rozwój gospodarczy i turystyczny	- Odbudowanie ciągów komunikacyjnych, parkingu i ogrodu na terenie placówki. - Przygotowanie dojazdu do obiektów który zapewni sprawne prowadzenie akcji gaśniczej w razie pożaru. - Uporządkowanie istniejącego drzewostanu oraz odnowienie go w postaci nowych nasadzeń. - Budowa altany drewnianej do celów rekreacji i spotkań. - Budowa siłowni zewnętrznej do ćwiczeń.	Sosnowka ul. Liczyrzepy 87 działka nr 269	1 000 000,00	Podniesienie walorów estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni

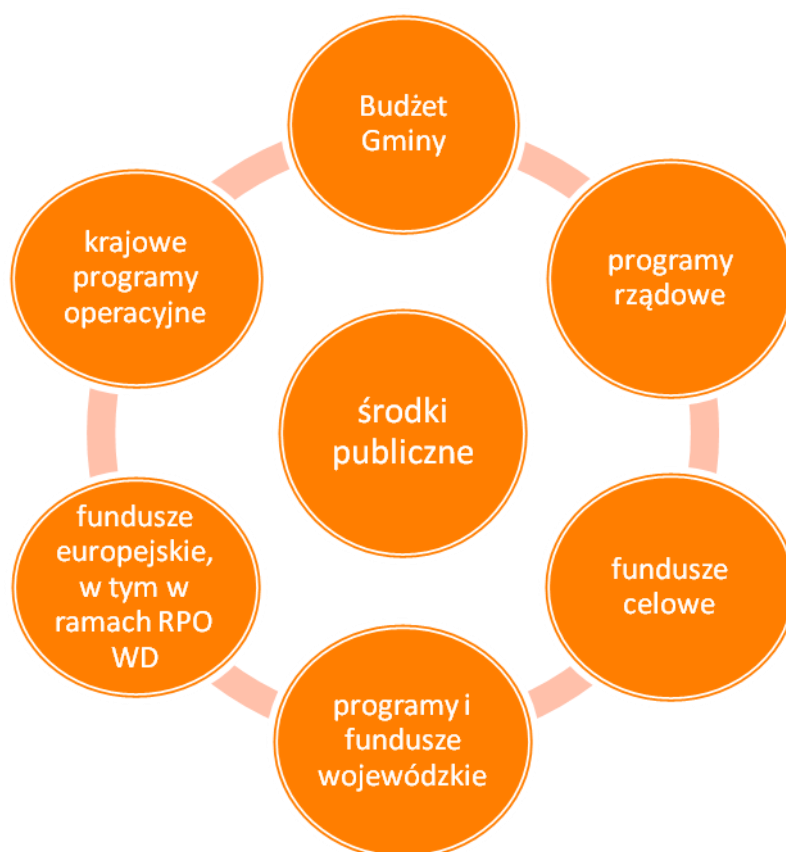
16. Indykatywne ramy finansowe

16.1 Instrumenty finansowania Programu Rewitalizacji

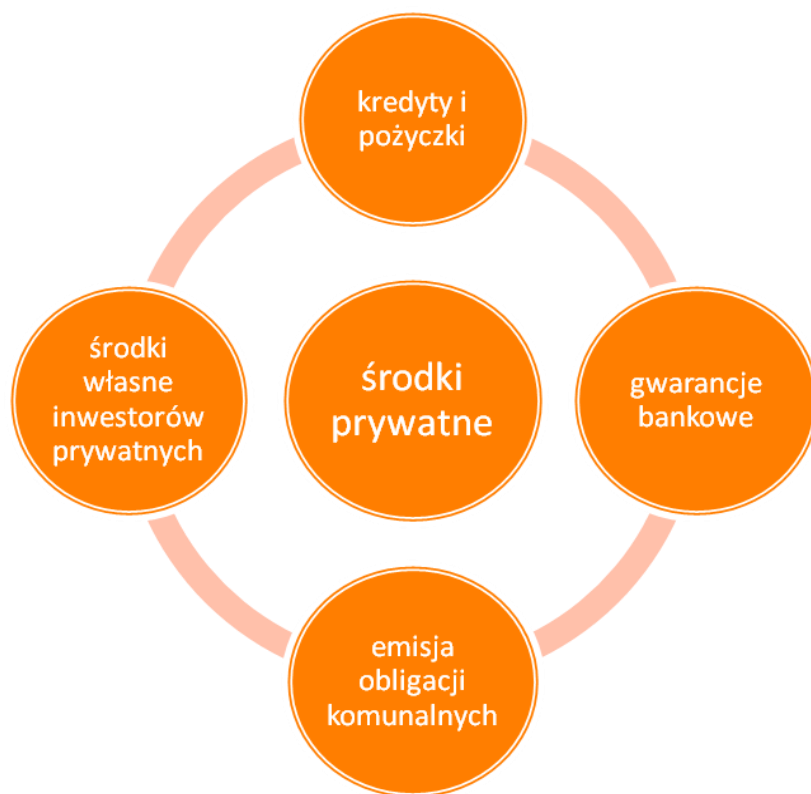
Realizacja oraz powodzenie zamierzeń zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji jest uzależnione od wielu czynników, m.in. zaangażowania i sprawności administracji samorządowej czy aktywności społeczności rewitalizowanego obszaru.

Bardzo ważnym i kluczowym elementem jest wysokość środków przeznaczonych na realizację projektów rewitalizacyjnych. Realizacja LPR uzależniona jest zatem w dużej mierze od wysokości pozyskanych środków, zarówno krajowych publicznych i prywatnych oraz z funduszy strukturalnych.

Poniższe schematy przedstawiają źródła finansowania działań rewitalizacyjnych.

Rysunek 25. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków publicznych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Rysunek 26. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych ze środków prywatnych (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

16.2 Plan finansowy LPR

Tabela 13. Finansowanie projektów rewitalizacyjnych – LISTA A (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Nazwa projektu (zadania)	Zakres realizowanych zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (np. adres)	Szacowana (orientacyjna) wartość projektu w PLN	Źródła finansowania
Lista "A"					
1	Adaptacja ruin kościoła poewangelickiego do pełnienia nowych funkcji turystyczno-edukacyjno-kulturalnych - wieża widokowa z galerią w Miłkowie	Remont, przebudowa i adaptacja ruin kościoła	Miłków	2 000 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy
2	Modernizacja centrum wsi Podgórzyn	Modernizacja dróg dojazdowych (nawierzchnie, pobocza), modernizacja miejsc parkingowych i postojowych, zagospodarowanie i wyposażenie przestrzeni publicznej dla celów rekreacyjnych i sportowych	Podgórzyn	4 000 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy
3	Przebudowa mostu drogowego w ulicy Ewangelicka-Dąbrowskiego w Podgórzynie	Istniejący most jest mostem drogowym jednoprzęsłowym. Konstrukcję obiektu stanowią	Podgórzyn ul. Ewangelicka-Dąbrowskiego	1 500 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy
4	Utwardzenie poboczy przy drodze powiatowej nr 2721D (ulica Jana Pawła II) w Podgórzynie	Utwardzenie pobocza o długości i szerokości kostką betonową wraz z obrzeżami	ul. Jana Pawła II w Podgórzynie	500 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów)
5	Modernizacja oświetlenia drogowego	Budowa i przebudowa oświetlenia drogowego na energooszczędne, w tym m.in. przebudowa sieci, wymiana słupów i opraw oświetleniowych	Podgórzyn	1 000 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy
6	Stworzenie Oddziału Zarządzania Kryzysowego wraz z miejscem kulturalno-społecznym	Przebudowa budynku	Miłków	3 000 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy
7	Modernizacja centrum wsi Miłków	Zagospodarowanie i wyposażenie przestrzeni publicznej dla celów	Miłków	300 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

		rekreacyjno-sportowych			
8	Utwardzenie poboczy przy drodze powiatowej od skrzyżowania z drogą nr 366 w górę wsi (do ul. Szkolnej) i ul. Szkolna w Miłkowie	Utwardzenie pobocza kostką betonową wraz z obrzeżami	Miłków	600 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów)
9	Modernizacja oświetlenia ulicznego w Miłkowie	Modernizacja oświetlenia	Miłków	700 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy
10	Remonty elewacji wraz z termomodernizacją budynków Wspólnot mieszkaniowych w Miłkowie i Podgórzynie	Remonty elewacji, termomodernizacja budynków	Miłków, Podgórzyn	1 000 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy, Budżet Wspólnot Mieszkaniowych
11	Modernizacja boiska sportowego w Miłkowie	Poprawa warunków dla uprawiania sportu i rekreacji, redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego,	Miłków	1 200 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy, Budżet Wspólnot Mieszkaniowych
12	Modernizacja boiska sportowego w Podgórzynie	Poprawa warunków dla uprawiania sportu i rekreacji, redukcja negatywnych zjawisk społecznych wsi, integracja społeczeństwa, wskazanie właściwych wzorców zachowań, uporządkowanie ładu przestrzennego,	Podgórzyn	700 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy, Budżet Wspólnot Mieszkaniowych
13	Budowa ronda, chodnika oraz oświetlenia	Budowa ronda przy ul. Jana Pawła II, Bojki i Topolowej wraz z budową chodnika oraz oświetlenia ulicznego	Gmina Podgórzyn	1 300 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

Tabela 14. Finansowanie projektów rewitalizacyjnych – LISTA B (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Lp.	Nazwa projektu (zadania)	Zakres realizowanych zadań	Miejsce realizacji danego projektu na obszarze rewitalizacji (np. adres)	Szacowana (orientacyjna) wartość projektu	Źródła finansowania
Lista "B"					
1	Budowa zespołu szkolno-przedszkolnego w Podgórzynie	Budowa budynku pasywnego	Podgórzyn	15 000 000,00	Budżet Gminy, RPO WD, NFOŚiGW, WFOŚiGW
2	Budowa ciągu pieszo - rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2650D łączącego Jelenią Górę z Podgórzynom	Budowa ciągu pieszo - rowerowego wzdłuż drogi powiatowej nr 2650D łączącego Jelenią Górę z Podgórzynom	Odcinek wzdłuż drogi powiatowej nr 2650D od miasta Jelenia Góra do wsi Podgórzyn	4 200 000,00	Budżet Gminy, RPO WD, NFOŚiGW, WFOŚiGW
3	Interaktywna Ścieżka Edukacyjna – Aleja Spacerowa do Wodospadu Podgórnej „Natura na wyciągnięcie ręki	Działanie obejmuje uporządkowanie terenu ścieżki edukacyjnej, wykorzystanie istniejącej infrastruktury: ścieżek, dróg oraz stworzenie dodatkowych miejsc postojowych. W ramach działania planowane jest także wykonanie interaktywnych plansz, modeli i gier, które pozytywnie wpłynie na integrację mieszkańców regionu	Gmina Podgórzyn	3 000 000,00	Budżet Gminy, RPO WD
4	Aktywna integracja osób nieaktywnych zawodowo oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	Kompleksowe wsparcie aktywizacyjne w zakresie: opracowania IPD; wsparcia psychologiczno-doradczego; szkolenia kompetencyjne dotyczące nabycia poszukiwanych na rynku prac umiejętności; wsparcie w zakresie doradztwa	Gmina Podgórzyn	1 200 000,00	Budżet Gminy, RPO WD

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY PODGÓRZYN NA LATA 2016-2020

		zawodowego; spotkania grupowe i indywidualne motywując do działania i przywracające objęte pomocą osoby dla społeczeństwa; wsparcie aktywizacyjne staże.			
5	Aktywizacja społeczna osób starszych z terenu Gminy Podgórzyn	działania: aktywizacja społeczna osób starszych poprzez organizację zajęć edukacyjnych oraz kulturalnych, pomoc zdrowotna (spotkania z dietetykiem, zajęcia rehabilitacji ogólnozdrowotnej), zajęcia integracyjne w tym wyjazdy kulturalne i turystyczne.	Gmina Podgórzyn	1 000 000,00	Budżet Gminy, RPO WD
6	Integracja międzypokoleniowa mieszkańców miejscowości (Miłków i Podgórzyn)	-	Miłków i Podgórzyn	500 000,00	Budżet Gminy, RPO WD
7	Poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców Domu Opieki w Sosnówce.	- Odbudowanie ciągów komunikacyjnych, parkingu i ogrodu na terenie placówki. - Przygotowanie dojazdu do obiektów który zapewni sprawne prowadzenie akcji gaśniczej w razie pożaru. - Uporządkowanie istniejącego drzewostanu oraz odnowienie go w postaci nowych nasadzeń. - Budowa altany drewnianej do celów rekreacji i spotkań. - Budowa siłowni zewnętrznej do ćwiczeń.	Gmina Podgórzyn	1 000 000,00	RPO WD (w ramach działania 6.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów), Budżet Gminy, Budżet Wspólnot Mieszkaniowych

17. System wdrażania LPR Gminy Podgórzyn

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem, który określa cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania. Pierwszym etapem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Podgórzyn będzie przyjęcie Programu stosowną uchwałą Rady Gminy Podgórzyn. Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu powinien zostać skonsultowany z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Wśród struktur organizacyjnych, które biorą udział w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, wymienić należy dwa typy podmiotów:

- podmioty wykonawcze - jednostki realizujące poszczególne zadania,
- podmioty zarządzające - jednostki nadzorujące oraz koordynujące wdrożenie programu, a przy tym prowadzące monitoring i ocenę programu.

Rysunek 27. System wdrażania LPR Gminy Podgórzyn (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Jednym z głównych zadań Programu Rewitalizacji jest powołanie do funkcjonowania Zespołu Programu Rewitalizacji, który będzie odpowiedzialny za koordynowanie i zarządzanie rewitalizacją. Gmina Podgórzyn powołała Zespół Zarządzeniem nr 75/2016 Wójta Gminy Podgórzyn z dnia 06 lipca 2016r.

Zadaniem tego Zespołu będzie podjęcie następujących działań:

- ❖ diagnozowanie obszarów zdegradowanych oraz wyznaczania terenów rewitalizacyjnych;
- ❖ priorytetyzacja problemów dotyczących obszar rewitalizacji;
- ❖ definiowania celów i kierunków działań procesu rewitalizacji;
- ❖ monitorowania i oceny wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto, w ramach wdrażania Programu Rewitalizacji należy monitorować zgodność jego realizacji z dokumentami w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym:

- a) ewentualnych konieczności zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- b) ewentualnych konieczności zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W procesie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji niezwykle istotną rolę pełnią interesariusze, czyli mieszkańcy gminy, organizacje pozarządowe, instytucje oraz przedsiębiorcy. W skład powołanego Zespołu Programu Rewitalizacji wchodzi nie tylko pracownicy Urzędu Gminy w Podgórzynie oraz przedstawiciele samorządu i instytucji, ale także przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele lokalnej społeczności.

Z uwagi na różnorodność interesariuszy, kluczowym jest umiejętne prowadzenie dialogu, zbudowanie sieci partnerstwa na rzecz rozwoju gminy, wspólne podejmowanie przedsięwzięć poprzez wymianę pomysłów, a także konsensualne współdziałanie. Z uwagi na otwartość niniejszego LPR podlegać on będzie aktualizacji w oparciu o zasadę partnerstwa, włączając do współpracy szereg interesariuszy, do których należą: mieszkańcy, organizacje społeczne, przedsiębiorcy, a także inne grupy i podmioty społeczno-gospodarcze. Najwyższe stopnie partycypacji społecznej, jakimi są kontrola obywatelska i współdecydowanie to mechanizmy zapewniające głęboką partycypację zainteresowanych osób. Udział mieszkańców w procesach decyzyjnych jest dominujący, co przyczynia się do szerokiego

uspołecznienia podejmowanych decyzji i rozwiązań wybieranych w drodze dialogu. Wówczas podejmowane w Gminie Podgórzyn przedsięwzięcia rewitalizacyjne pomogą osiągnąć zamierzone cele, dzięki dopasowaniu do potrzeb grup społecznych i stałej współpracy w zakresie podejmowanych inicjatyw, mających na celu poprawę jakości życia w skali całej gminy.

17.1 Mechanizmy integrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Podgórzyn na lata 2016-2023 zawiera zestaw działań, pozwalających ożywić gminę w sposób kompleksowy, holistycznie podchodząc do jej rozwoju: z uwzględnieniem wszystkich trzech filarów zrównoważonego rozwoju, tj. społecznego, gospodarczego, technicznego, środowiskowego i funkcjonalno-przestrzennego. W związku z tym zdefiniowano cele oraz szereg działań, których wykonanie pomoże te cele osiągnąć. Projekty te charakteryzują się złożonością, co przede wszystkim dotyczy przedsięwzięć „miękkich”, aktywizujących społeczność lokalną, które swoje odzwierciedlenie mają także w kwestiach środowiskowego i ekonomicznego rozwoju Gminy Podgórzyn.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* program rewitalizacji charakteryzuje się komplementarnością w kilku płaszczyznach:

- ❖ **komplementarnością przestrzenną** – uwzględnienie wzajemnych powiązań zarówno na etapie formułowania jak i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które wdrażane będą na obszarze rewitalizacji, a także tych poza tym obszarem, lecz na niego wpływających;
- ❖ **Komplementarnością problemową** – wypracowanie działań wzajemnie dopełniających się tematycznie, aby całościowo wpływały na obszar rewitalizacji. Dzięki temu unika się problemu podejmowania działań w obrębie zaledwie jednej sfery, co uniemożliwia kompleksowe podejście do problemów występujących na danych obszarach;
- ❖ **komplementarnością proceduralno-instytucjonalną** – zaprojektowanie systemu zarządzania LPR, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur;
- ❖ **komplementarnością międzyokresową** – zaplanowanie sposobu wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności 2014-2020 jest dokonywane na podstawie analizy i oceny oraz sformułowanych wniosków na temat dotychczasowego sposobu wspierania procesów rewitalizacji, jego skuteczności, osiągnięć i problemów wdrażania projektów i programów rewitalizacji w województwie (analizę przeprowadza IZ RPO);

- ❖ **komplementarnością źródeł finansowania** – projekty rewitalizacyjne opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania.

18. Zarządzanie, monitoring i ewaluacja LPR Gminy Podgórzyn

Proces monitorowania LPR jest jednym z kluczowych elementów procesu zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji. Celem monitoringu jest prawidłowa i efektywna ocena realizacji założeń Programu Rewitalizacji, dostarczenie informacji na temat rzeczowego i finansowego stopnia zrealizowania projektów rewitalizacyjnych oraz ocenę tego procesu, a także określenie występujących trudności lub niezgodności.

Monitoring realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzony przez Urząd Gminy Podgórzyn w zakresie realizacji poszczególnych projektów natomiast monitoring całości procesu będzie należał do powołanego Zespołu Programu Rewitalizacji. Jego zadaniem będzie bieżący monitoring, polegający na systematycznym zbieraniu oraz analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych projektów oraz realizacji całego Programu, a także sprawdzanie czy wdrażane projekty są zgodne z wcześniejszymi celami i założeniami Programu.

Efektywne przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych w Gminie Podgórzyn będzie polegało na monitorowaniu wydatków oraz efektów rzeczowych przedsięwzięć. Monitoring finansowy umożliwi kontrolę nad finansowymi aspektami inwestycji, będzie podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Ponadto monitoring finansowy będzie oferował pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji dotyczących możliwych do pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Równolegle, monitoringiem objęte będą także uwarunkowania i zmiany jakie zachodzą w całym mieście i otoczeniu. Zmiany te wpływają na przebieg procesów rewitalizacyjnych, tj. uwarunkowania w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, w obszarze subregionalnym i regionalnym.

Ważnym elementem raportu monitoringowego LPR będzie zestawienie wskaźników produktu, które pozwolą na określenie efektów rzeczowych realizacji projektów. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki monitorowania LPR.

Tabela 15. Wskaźniki monitorowania LPR (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

Wskaźniki produktu	
Typ wskaźnika	Źródło danych
Liczba zorganizowanych wydarzeń o znaczeniu turystyczno-edukacyjno-kulturalno-społecznym [szt.]	Urząd Gminy Podgórzyn oraz realizatorzy projektów
Liczba mieszkańców biorących udział w wydarzeniach turystyczno-edukacyjno-kulturalno-społecznych [szt.]	
Długość zmodernizowanych dróg [km]	
Długość utwardzonego pobocza drogowego [km]	
Liczba wypadków drogowych [szt.]	
Powierzchnia przebudowanego mostu [m ²]	
Ilość zmodernizowanego oświetlenia drogowego [szt.]	
Powierzchnia zmodernizowanych miejsc parkingowych [m ²]	
Liczba [szt.] i powierzchnia [m ²] zmodernizowanych/ wyremontowanych budynków mieszkalnych	
Powierzchnia obiektów przeznaczonych dla mieszkańców [m ²]	

Stopień wdrażania oraz postępy w realizacji konkretnych projektów powinny być monitorowane za pomocą karty monitoringowej projektu. Przedstawiony poniżej wzór karty oceny projektów powinien zostać wypełniony przez poszczególne podmioty wykonawcze po zakończeniu realizacji projektu. Dzięki takim kartom możliwe będzie monitorowanie rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób przejrzysty i jednoznaczny. Posiadając karty monitoringu projektów już zrealizowanych inwestycji, będzie możliwa ocena ich skuteczności. Ponadto będzie możliwe oszacowanie zagrożeń oraz szans inwestycji o podobnym charakterze. Wszystko to w następnych latach procesu rewitalizacji będzie stanowić doskonały punkt odniesienia do przeprowadzenia monitoringu.

Tabela 16. Wzór karty monitoringu projektu LPR (źródło: opracowanie CDE Sp. z o.o.)

<i>Nazwa projektu</i>		
<i>Opis realizowanych zadań w roku sprawozdawczym</i>		
<i>Podmiot realizujący projekt</i>		
<i>Partnerzy realizacji projektu uczestniczący w zadaniach w danym roku</i>		
<i>Data rozpoczęcia realizacji:</i>		
<i>Data zakończenia realizacji:</i>		
<i>Planowane nakłady finansowe na realizację projektu w trakcie roku</i>	własne	zewnętrzne
<i>Całkowite poniesione nakłady finansowe na realizację projektu:</i>		
<i>Zakładana wartość wskaźnika produktu projektu:</i>		
<i>Wartość wskaźnika produktu projektu osiągnięta w roku sprawozdawczym:</i>		

Ocena wszystkich projektów i zadań rewitalizacyjnych zostanie dokonana przy współudziale wszystkich interesariuszy rewitalizacji, a także w oparciu o przygotowanie końcowej, kompleksowej oceny efektów realizacji, która będzie brała pod uwagę 5 kryteriów ewaluacyjnych:

1. SKUTECZNOŚĆ– kryterium, które pozwala ocenić w jakim stopniu zostały osiągnięte cele dokumentu opracowane na etapie planowania,

2. EFEKTYWNOŚĆ– kryterium, które pozwala ocenić stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych efektów, czyli określić poziom „ekonomiczności” zrealizowanych projektów,

3. UŻYTECZNOŚĆ– kryterium, które pozwala ocenić do jakiego stopnia oddziaływanie Programu odpowiada zdiagnozowanym potrzebom grupy docelowej,

4. TRAFNOŚĆ– kryterium, które pozwala ocenić do jakiego stopnia cele określone w Programie odpowiadają potrzebom wskazanym w odniesieniu do obszaru rewitalizowanego,

5. TRWAŁOŚĆ– kryterium, które pozwala ocenić w jakim stopniu pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem Programu będą nadal widoczne po zakończeniu jego realizacji.

19. Spis załączników

Załącznik 1. Obszary zdegradowane

Załącznik 2. Obszary rewitalizacji